

دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل برگزار شد

استمرار ارزش های فرهنگی

آیین پایانی دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل (ویژه زمستان ۸۸) سه شنبه اول تیر در سالن سوره حوزه هنری برگزار شد. با برگزاری این مراسم و معرفی برگزیدگان و شایستگان ۵۷ اثر برگزیده و تقدیری، ثمره داوری دوازدهمین دوره این جایزه بود.

کتابخانه

شنبه ۵ تیر ۱۳۸۹
۱۳ رجب ۱۴۳۱، ۲۶ ژوئن ۲۰۱۰
شماره ۲۳۷، پیاپی ۸۸۸
۲۴ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: علی آقاغفار
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۲، طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۶۶۱۵۱-۴
سازمان آگهی ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: شرکت افست

www.ketabehafteh.ir

«»
**بدبینی
خوش بینی
آگاهانه است**
۱۸

«»
**نگاهی به
کتاب های دعا
در آغاز اعتکاف**
۱۷

«»
**افق صادرات
صنعت چاپ
روشن است**
۱۱

- ۲ افزایش غرفه های بخش دانشگاهی نمایشگاه قرآن کریم
- انتصاب قائم مقام شعر و ادب وزیر ارشاد
- ۳ وداع با ساراماگو در لیسبون
- ۴ فشرده گی رقابت شاعران در جایزه قیصر امین پور
- فهرست برگزیدگان جایزه کتاب فصل

با حکم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

بهمن دری جایگزین دکتر پرویز شد

ارشاد ثبت شده بود. «
وی اظهار امیدواری کرد، برای اینکه خللی در کارهای وزارتخانه ایجاد نشود، شخص جدید از اولین روز کاری هفته آینده فعالیت خود را آغاز کند.
پرویز درباره تغییر و تحولات در بخش مدیریتی کشور گفت: «این تغییرات در حوزه اجرایی طبیعی است و نمی شود گفت باعث خسران می شود، برخی مواقع در بعضی کارها مشکل ایجاد می کند و موجب توقف کارها شده و در برخی دیگر از مواقع نیز موجب رشد و پویایی می شود.»
دکتر پرویز همچنین تصریح کرد: «در مدت چهار سالی که این مسؤولیت را بر عهده داشتم، تلاش کردم به اصلاح زیرساخت ها تا حد توان کمک کنم و طبیعی است اگر دوستان جدید نیز این رویه را در پیش گیرند، قطعاً موفق خواهند شد.»

با حضور معاون وزیر ارشاد و مشاور رییس جمهور صورت گرفت

آیین پایانی جایزه کتاب فصل

دوازدهمین دوره جایزه «کتاب فصل» عصر سه شنبه، یکم تیر، با برگزاری مراسم پایانی و معرفی آثار برگزیده و شایستگان تقدیر به کار خود پایان داد. در آیین پایانی این جایزه، علاوه بر پدید آورندگان آثار برگزیده و اهالی فرهنگ و ادب، دکتر محسن پرویز، معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، علی اکبر اشعری، رییس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و مشاور رییس جمهور و علی طی حکمی از سوی دکتر سید محمد حسینی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، بهمن دری اخوی به سمت معاونت فرهنگی وزیر ارشاد منصوب شد. پرویز این مسؤولیت را از اردیبهشت ۱۳۸۵ پذیرفته بود.
از جمله فعالیت های پرویز در این سمت می توان به برقراری جوایزی چون «جلال آل احمد»، «گام اول»، «کتاب فصل» احیا و تقویت دو جشنواره «پروین اعتصامی» و «شعر فجر»، برگزاری «نخستین همایش شاعران ایران و جهان»، تاسیس «بنیاد ادبیات داستانی» و راه اندازی «خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)» اشاره کرد.
پرویز عصر چهارشنبه با اعلام این خبر گفت: «از طریق یکی از مسؤولان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مطلع تغییرات شدم. پس از آن، حکمی به دست من رسید که در آن نام آقای بهمن دری اخوی به عنوان معاون جدید امور فرهنگی وزارت

سرآغاز

کتاب بی پایان

تکیه گاهی پیدا کرده ایم ابدی؛ جنسش از نور، ریشه اش در بهشت، برگ و بارش تاهمیشه، سبز و سایه سار. صدایش، صدای حق؛ کلامش رنگ آسمان؛ عدالتش، شاهین ترازوی ایمان؛ اشکش، جاری در نهر نیایش؛ لبخندش، ریز موج اشتیاق در جاری انتظار، بی تابی وصال؛ و عدالتش، واژه های عشق، نبض زندگی، تنفس سحرگاهی در محراب آرزوها.
تکیه داده ایم به فخر خود، به نام بلند مردی که به نام انسان، کرامت داد؛ به ضعیف شدگان، عزت و سربلندی پیشکش کرد و کلام خود را با معانی آفتابی، بر سیاهی ها و تیرگی ها تاباند تا من و تو - انسان - خط به خط کتاب عشقش را، عدالت او را و ایمان بی مثالش را بخوانیم، بیاموزیم، زندگی کنیم و دنیا و آخرت خود را بسازیم.
پناه گرفته ایم در سایه سار نام علی (ع)، امام عشق و نیایش و عدالت؛ کتاب بی پایان دانش و معرفت.
چه نیک تکیه گاهی داریم تا ابد.

ادامه در صفحه ۲

جانان باید بدانند سرنوشت آنان، خانواده و جامعه وابسته به تلاش، کار، جدیت و پیگیری است و این معارف و اخلاقیات از طریق مفاهیم تربیتی و به صورت غیر مستقیم، در قالب های مناسب و هنرمندانه، قابل انتقال به نسل امروز است. مداحی، نوعی معلمی است و شعر شاعر باید حاوی معرفت، آگاهی بخشی، آموزنده و معطوف به حوادث جامعه باشد و اگر با هنر نمایی در بیان و تصویر واقعه و اخلاص همراه باشد، اثر گذار و هدایت بخش خواهد بود.

بخشی از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از شاعران و مداحان اهل بیت (ع) ۱۳۸۹/۳/۱۳

قائم مقام شعر و ادب وزیر ارشاد منصوب شد

یحیی طالبیان به عنوان قائم مقام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور شعر و ادب منصوب شد. سید محمد حسینی، طالبیان را علاوه بر قائم مقامی خود در امور شعر و ادب به عنوان

رییس حوزه وزارتی ارشاد نیز منصوب کرده است. رییس جمهور، اردیبهشت امسال در مراسم افتتاحیه همایش شاعران ایران و جهان بنا به درخواست یکی از شاعران مبنی بر تشکیل اداره کل شعر، از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خواست تا سمت قائم مقامی شعر و ادب را در وزارت ارشاد ایجاد کند.

یحیی طالبیان متولد سال ۱۳۳۵ است که نزدیک به ۵۰ مقاله علمی، فرهنگی و پژوهشی نوشته و چهار جلد کتاب منتشر کرده است.

از جمله سوابق یحیی طالبیان به استاد پایه ۲۸ دانشگاه شهید باهنر کرمان در سمت رییس دانشگاه، مشاور ارشد وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی وزارت علوم، معاون پشتیبانی وزیر علوم، معاون توسعه و مدیریت منابع وزارت علوم، عضویت در شوراهای هیأت امنای دانشگاه، هیأت ممیزه دانشگاه، شورای نشر و چاپ، شورای فرهنگ عمومی و هیأت منصفه مطبوعات و همچنین مدیر مسؤولی و سردبیری نشریه دانشگاه کرمان و عضویت در هیأت تحریریه چند نشریه دیگر می توان اشاره کرد.

طالبیان نیز در نخستین اظهار نظر خود در مقام جدید گفت: «در رویکرد جدید، با مقوله شعر و ادب، آنچنان که در شأن آن است، برخورد می کنیم و شکل و ساختار اداری تر و مناسب تری به آن می دهیم.»

وی همچنین یاد آور شد: «قوم ایرانی با شعر و ادب در دنیا شناخته می شود و پیام های معنوی ای که در شعر فارسی وجود دارد با گذر زمان نمی میرد.»

قصه های قرآنی بر پیشخان کتابفروشی ها

ایکنا- کتاب «قصه های قرآن و انبیاء» با ترجمه لطیف راشدی و تألیف سید نعمت الله جزایری بر پیشخان نشر نشست. کتاب «قصه های قرآن و انبیاء» که به قلم سید نعمت الله جزایری تألیف و به کوشش لطیف راشدی برگردان شده است، از سوی انتشارات مسجد مقدس جمکران منتشر شد.

این کتاب شامل بیست و سه باب است. «قصه های قرآن و انبیاء» در ۷۹۲ صفحه در سه هزار نسخه، با بهای ۸۰ هزار ریال از سوی انتشارات مسجد مقدس جمکران منتشر شده است.

مدیر بخش دانشگاهی نمایشگاه بین المللی قرآن خبر داد

افزایش غرفه های بخش دانشگاهی نمایشگاه قرآن کریم

غرفه های بخش دانشگاهی هجدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم امسال به صورت موضوعی طبقه بندی و براساس تخصص هر بخش تفکیک می شود. دکتر رحیم قربانی، مدیر بخش دانشگاهی هجدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم در گفت و گو با کتاب هفته با بیان این مطلب، از افزایش کمی و کیفی خدمات بخش دانشگاهی نمایشگاه قرآن امسال خبر داد.

مدیر بخش دانشگاهی نمایش قرآنی در پاسخ به این سوال که وجه مشخصه بخش دانشگاهی نمایشگاه قرآن امسال چیست و در مقایسه با سال قبل چه تغییراتی در آن صورت گرفته است اظهار داشت: «وجه مشخصه بخش دانشگاهی نمایشگاه قرآن امسال این است که از نظر موضوعی و کمی و کیفی متفاوت از سال های قبل برگزار می شود. سال گذشته در بخش دانشگاهی ۵۰ غرفه داشتیم و امسال به تعداد سال های عمر مبارک پیامبر اعظم (ص) ۶۳ غرفه خواهیم داشت. همچنین سال گذشته به موضوعات هنری چندان جدی نپرداختیم، اما امسال بخش مباحث هنری به طور ویژه مورد توجه قرار گرفته و غرفه هاهم براساس موضوعات طبقه بندی و تفکیک شده اند.»

قربانی در ادامه یاد آور شد: «غرفه های بخش دانشگاهی نمایشگاه قرآن امسال در پنج گروه تقسیم بندی شده اند که از جمله آنها گروه دستگاه ها، نهادها و سازمان های ستادی مراکز آموزش عالی را شامل می شود که به امور قرآنی می پردازند؛ از جمله وزارت علوم، وزارت بهداشت، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، دانشگاه پیام نور، بسیج دانشجویی و سایر ارگان هایی که به شکل ستادی، واحد های زیادی را در سطح دانشگاه ها دارند.»

قربانی درباره دومین گروه از گروه های پنج گانه بخش دانشگاهی گفت: «گروه دیگر با عنوان

«فعالیت های علمی - پژوهشی» شامل مجموعه غرفه هایی است که به فعالیت های علمی - پژوهشی مشغولند و دانشگاه هایی که در این حیطه کار می کنند و در این گروه قرار می گیرند از جمله غرفه پایان نامه ها، مقالات و پژوهش ها، کتاب، نشریات و سازمان هایی که به طور اختصاصی به بحث های علمی و پژوهشی می پردازند.»

بخش فعالیت های هنری از دیگر بخش های مورد اشاره مدیر بخش دانشگاهی نمایشگاه بین المللی قرآن بود: «گروه فعالیت های هنری شامل مجموعه فعالیت های دانشگاه ها و موسساتی است که با رویکرد هنری در این بخش شرکت می کنند و در قربانی از دانشگاه های تخصصی به عنوان چهارمین گروه حاضر در نمایشگاه قرآن امسال یاد کرد و گفت: «این بخش، مجموعه غرفه هایی متشکل از دانشگاه ها و مراکز آموزشی عالی است که به تربیت نیروهای تخصصی در حیطه قرآن و عترت و قرآن و علوم حدیث می پردازند. نظیر دانشکده های علوم قرآنی، دانشکده های علوم حدیث، دانشگاه مذاهب اسلامی، دانشگاه امام صادق (ع) و دانشگاه اصول دین همه در این گروه قرار می گیرند.» بخش «فعالیت های ویژه»

بخش فعالیت های علمی - پژوهشی» شامل مجموعه غرفه هایی است که به فعالیت های علمی - پژوهشی مشغولند و دانشگاه هایی که در این حیطه کار می کنند و در این گروه قرار می گیرند از جمله غرفه پایان نامه ها، مقالات و پژوهش ها، کتاب، نشریات و سازمان هایی که به طور اختصاصی به بحث های علمی و پژوهشی می پردازند.»

بخش فعالیت های هنری از دیگر بخش های مورد اشاره مدیر بخش دانشگاهی نمایشگاه بین المللی قرآن بود: «گروه فعالیت های هنری شامل مجموعه فعالیت های دانشگاه ها و موسساتی است که با رویکرد هنری در این بخش شرکت می کنند و در

همایش بزرگداشت سهروردی برگزار می شود

اشراق، فلاحی درباره منطق سهروردی، شهرام بازوکی درباره سهروردی و تشیع و رضا کوهکن با موضوع سهروردی از دیدگاه هانری کرین سخنرانی می کنند. یحیی یربی، کمالی زاده، بابک عالیخانی و نجفقلی حبیبی هم سخنرانان دیگر این همایش هستند. سومین پیش همایش روز جهانی فلسفه در بزرگداشت سهروردی، همزمان با روز سهروردی، ششم مرداد ماه در تالار سهروردی دانشگاه زنجان و هفتم مرداد ماه در فرهنگسرای شهر قیدار استان زنجان برگزار می شود. همایش بین المللی فلسفه به مناسبت روز جهانی فلسفه ۳۰ آبان و اول و دوم آذر ماه در تهران برگزار خواهد شد.

همایش بزرگداشت سهروردی از سوی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه با همکاری دانشگاه زنجان، ششم و هفتم مرداد ماه برگزار می شود.

به گزارش خبرگزاری ایسنا، دکتر شهین اعوانی با بیان این خبر، گفت: «این برنامه سومین پیش همایش روز جهانی فلسفه است که همزمان با روز بزرگداشت شیخ شهاب الدین سهروردی با سخنرانی استادان و صاحب نظران فلسفه برگزار خواهد شد.»

اعوانی ادامه داد: «غلامحسین دینانی با موضوع اصالت نور با توضیح جایگاه ظلمت در فلسفه اسلامی، غلامرضا اعوانی درباره قاعده امکان اشراق در فلسفه

آیین پایانی جایزه کتاب فصل

ادامه از صفحه اول

شجاعی صائین که سخنران اول این مراسم بود به برگزاری دوازده دوره از این جایزه به مدت سه سال اشاره کرد و گفت: «امیدواریم پس از برگزاری دوازده دوره، این راه را با حضور همه شما صاحب نظران استمرار بخشیم و به سهم خودمان و در حد توان از پدید آوردندگان آثار ارزشمند تقدیر کرده و آنان را به جامعه کتابخوان کشور معرفی کنیم.»

وی با مقایسه دوره اخیر با نخستین دوره آن افزود: «در دوره اول براساس آمار موسسه خانه کتاب که مربوط به داوری آثار منتشر شده در بهار سال ۸۶ است، دو هزار و ۴۰۹ اثر داوری شدند که این آمار در دوازدهمین دوره تقریباً ۶ هزار عنوان است.»

مدیرعامل موسسه خانه کتاب، انتخاب ۵۷ عنوان اثر به عنوان آثار برگزیده و شایسته تقدیر در دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل را نشان از شکوفایی و رشد آثاری دانست که در ایران منتشر شده اند.

دوره اخیر جایزه کتاب فصل که در آن آثار منتشر شده در زمستان سال ۸۸ معرفی شدند، در دو بخش داستان و شعر اثر برگزیده ای نداشت.

از پیش مقرر بود که در مراسم پایانی این دوره از جایزه کتاب فصل که با سه سالگی این جایزه مصادف بود، گزارشی از برگزاری دوازده دوره گذشته آن عرضه شود. در همین راستا، منوچهر اکبری و محمدعلی رضائی فرانی، از دبیران دوره های گذشته این جایزه راهکارهای مختلفی را برای برگزاری هرچه بهتر جایزه کتاب فصل مطرح کردند. همچنین دبیر علمی دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل به بیان گزارشی از آثار رسیده و روند داوری های این دوره از جایزه کتاب فصل پرداخت و گفت: «انقلاب کبیر اسلامی ملت ایران

در سال ۵۷ یک انقلاب فرهنگی بود و اگر بپذیریم که از ابتدای تاریخ تاکنون کتابت و کتاب مهم ترین نقش را در رشد و تعالی دانش و فرهنگ بشری داشته است، پس نظام برخاسته از چنین انقلابی در ارجح نهادن به مقام کاتبان راستین و مکتوبات گران قدر ایشان اهمیتی ویژه و مستمر مبدول داشته است.»

او افزود: «پیرو همین سیاست بود که به فاصله اندک پس از پیروزی انقلاب اسلامی جایزه بزرگ کتاب سال با هدف تحت پوشش قرار دادن همه شاخه های یازده گانه کتابداری و زیرشاخه های هفتاد و هشت گانه آنها تأسیس شد.»

دبیر دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل با اشاره به ایجاد جشنواره مطبوعات، جشنواره شعر فجر، جایزه پروین اعتصامی و جایزه جلال آل احمد، درباره اهداف تأسیس جایزه کتاب فصل اظهار کرد: «جایزه کتاب فصل از آن رو تأسیس شد که احساس می شد تعداد کتاب های ارزشمند منتشر شده در رشته های مختلف، اغلب به مراتب بیشتر از آن است که در هر دوره در جایزه کتاب سال انتخاب و معرفی شوند. به عبارت دیگر، همه ساله کتاب های ارزشمندی در رشته های مختلف منتشر می شوند که اگر چه ممکن است برترین آثار منتشر شده در آن سال نباشند؛ اما دارای ویژگی هایی هستند که در نوع خود بهترین به شمار می آیند.»

سرشار در پایان گفت: «اکنون می توان خرسند بود که از این نظر تقریباً هیچ عرصه ای از عرصه های کتاب و نشر مورد بی مهری و غفلت قرار نگرفته است.» در پایان این مراسم، برگزیدگان دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل، جوایز خود را از محسن پرویز، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، علی اکبر اشعری، رییس کتابخانه ملی و مشاور رییس جمهور، رضائی فرانی و منوچهر اکبری دریافت کردند.

فهرست نام آثار برگزیده، پدید آور یا مترجمان این آثار در دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل در صفحه ۴ بخوانید.

وداع با ساراماگو در لیسبون

مراسم وداع با ژوزه ساراماگو، داستان نویس پرتغالی برنده جایزه نوبل ادبیات، یکشنبه (۳۰ خرداد)، دو روز بعد از درگذشت این نویسنده، در لیسبون پرتغال برگزار شد. در این مراسم بیش از ۲۰ هزار نفر شرکت کردند. جسد این نویسنده پرتغالی که در اسپانیا زندگی می کرد، بنا بر وصیتش به شهر لیسبون منتقل شد و در آنجا سوزانده شد. نیمی از خاکستر جسد سوزانده شده ساراماگو، همان گونه که خود خواسته بود به روستای زادگاهش در پرتغال انتقال داده شد و نیم دیگر، زیر یک درخت زیتون در باغ خانه اش پاشیده شد.

ماریا ترزا دلاوگا، معاون نخست وزیر اسپانیا در مراسم وداع با کالبد ساراماگو گفت: «همه ما از کلمات تسلی بخش او محروم شده ایم. او رویای دنیایی را در سر داشت که افراد قدرتمند عادل تر و افراد عادل قدرتمندتر باشند.»

عده ای از افرادی که در این مراسم حضور داشتند با طی صدها کیلومتر خود را به این مراسم رسانده بودند و برخی از آنها گل های میخک سرخی را که نشان انقلاب دموکراتیک پرتغال است در دست داشتند. ژوزه ساراماگو، نویسنده پرتغالی رمان «کوری» و برنده جایزه نوبل ادبیات، جمعه ۲۸ خرداد به علت کهنوت سن در ۸۷ سالگی درگذشت. بنیاد ساراماگو، محل مرگ این نویسنده را منزل خودش در جزایر قناری اسپانیا و علت مرگ وی را کهنوت سن و از کارافتادگی اعضای بدن اعلام کرده است.

این نویسنده برای انتشار برخی آثارش مورد انتقاد جامعه مسیحی اروپا قرار گرفته بود؛ از جمله رمان «انجیل به روایت عیسی مسیح» و «اقابیل».

«انجیل به روایت عیسی مسیح» که در زمان چاپش در سال ۱۹۹۱ و در زمان انتشار در پرتغال با مخالفت مراکز مذهبی مسیحی روبه رو شده بود، در سال ۱۹۹۲ به همین دلیل از فهرست نامزدهای جایزه ادبی اروپا حذف شد. با این حال این کتاب دو سال بعد به زبان

انگلیسی ترجمه و منتشر شد و توقیف همین کتاب بود که موجب شد این نویسنده مشهور در اعتراض به این حرکت، کشور زادگاهش را ترک و ساکن اسپانیا شود. این در حالی بود که خشم و اتیکان حتی تا زمان دریافت جایزه نوبل در سال ۱۹۹۸ نیز فروکش نکرد. جدیدترین اثر ساراماگو با عنوان «اقابیل» نیز که سال پیش منتشر شد با جنجال های زیادی روبه رو شد و با وجود این که بلافاصله پس از انتشار با مخالفت کلیسای کاتولیک مواجه شد، مخاطبان پرزلی از آن استقبال کردند. ساراماگو به نوشتن آثار شمایل شکن علاقه دارد و همواره اظهار نظر های او درباره مسیحیت موجب مناقشات فراوانی شده است.

این نویسنده درباره «اقابیل» گفته بود این کتاب فراخوانی برای دیدن چهره دیگر هر چیزی است. ساراماگو در مراسمی گفته بود: «در کتاب انجیل آموزه های غلط فراوانی وجود دارد که تاثیر بزرگی بر فرهنگ و شیوه زندگی ما داشته است. بدون انجیل شاید ما آدم های دیگری باشیم، شاید آدم هایی بهتر...»

این نویسنده در سال ۲۰۰۶ در جریان جنگ لبنان، همراه تعدادی از چهره های سرشناس از جمله «هارولد پینتر»، «نانومی کلین» و «نوام چامسکی» علاوه بر محکوم کردن این اقدام نظامی، آن را تصمیمی سیاسی برای تضعیف دولت فلسطین دانست. شهرت ساراماگو در ایران با ترجمه فارسی کتاب «کوری» معروف ترین رمان این نویسنده در سال ۱۳۷۸ آغاز شد و تاکنون بیش از سه ترجمه مختلف از کوری در بازار کتاب ایران وجود دارد.

دنیای سینما نیز از آثار «ساراماگو» بهره گرفته است که نمونه بارز آن در سال ۲۰۰۷ بود که فیلم «کوری» اقتباس از رمان معروف این نویسنده به کارگردانی «فرناندو میرلس» در افتتاحیه جشنواره کن نمایش داده شد. او در آثارش بیشتر به دولت های مستبد، نابرابری های اجتماعی و مقدسات مسیحی پرداخته است. «غار»، «سال مرگ ریکاردو»، «همه نام ها» و «بالتازار و بلوموند» از دیگر آثار این نویسنده پرتغالی هستند.

گونتر گراس سراغ برادران گریم رفت

گونتر گراس نویسنده برنده آلمانی نوبل ادبیات، به تازگی یک کتاب جدید با عنوان «واژه های گریم» را به رشته تحریر در آورده که موضوع آن درباره زندگی برادران گریم، دو نویسنده آلمانی مشهور کودکان است. به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) به نقل از خبرگزاری آلمان، در اطلاعیه ای که در این مورد از سوی انتشارات اشتایدل منتشر شده، آمده است: «واژه های گریم عنوان این کتاب، یک منشور عاشقانه به زبان آلمانی و واژه های آلمانی است که به آن ضمیمه شده است.»

گونتر گراس در اثر جدید خود از مراحل زندگی این دو برادر قصه نویس و هم عصران آنها اعم از خانواده، ناشران، دوستان، تحسین کنندگان و مخالفان آنها نوشته است. وی همچنین به سیر تاریخ آلمان از زمان حکومت شاهزاده ها تا اولین کوشش ها برای رسیدن به دموکراسی پرداخته است. کتاب «واژه های گریم» سوم سپتامبر (۱۲ شهریور) در ۳۶۰ صفحه توسط انتشارات اشتایدل منتشر می شود. یاکوب گریم و ویلهلم گریم که به عنوان برادران گریم شناخته می شوند، به ترتیب در سال های ۱۷۸۵ و ۱۷۸۶ در «هاناو» متولد شدند و سال های ۱۸۶۳ و ۱۸۵۹ در برلین درگذشتند. داستان های بسیاری که این دو نویسنده برای کودکان به رشته تحریر در آوردند، دارای شهرت جهانی است. از این دو نویسنده همچنین یک واژه نامه موسوم به واژه نامه برادران گریم به جا مانده است.

سارق کتاب نایاب شکسپیر محاکمه شد

تمام آنها باقی مانده است. بازجویان این پرونده معتقدند که اسکات، مجموعه دانشگاه دورهام را ناقص کرده و در سال ۲۰۰۸ این نسخه قیمتی را به دانشگاه فولگر واشنگتن برده است. اما اسکات خود را از چنین اتهامی مبرا می داند و مدعی است این نسخه را از جوانی ثروتمند در کوبا خریداری کرده است. این کتاب در یک جعبه قفل شده به دادگاه ارائه شد. نسخه دیگری از این کتاب در سال ۲۰۰۱ در یک حراجی به ارزش بیش از شش میلیون دلار فروخته شد.

محاکمه سارق نخستین کتاب شکسپیر، از بارزش ترین نسخه های چاپی جهان، در دادگاه انگلیس برگزار شد. ریموند اسکات متهم به سرقت نسخه خطی یکی از آثار شکسپیر در سال ۱۹۹۸ از دانشگاه دورهام انگلستان است. کتاب «آقای ویلیام شکسپیر، کمدی ها، تاریخ ها و تراژدی ها» که در سال ۱۶۲۳ منتشر شد، نخستین مجموعه چاپ شده از نمایشنامه های شکسپیر است که هفت سال پس از مرگ وی حدود هزار نسخه از این کتاب به چاپ رسید و حالات تنها ۲۲۸ نسخه از

رمان «رساله» هرمان هسه از آلمانی ترجمه شد

رمان «رساله» نوشته هرمان هسه برای نخستین بار از آلمانی به فارسی ترجمه شد. پروانه فحاح زاده در گفت و گو با خبرگزاری مهر، با اعلام پایان ترجمه این کتاب گفت: «رمان رساله جزو اولین نوشته های هسه است که آن را در سال ۱۹۱۹ نوشت. من این کتاب ۲۰۰ صفحه ای را از متن اصلی (آلمانی) به فارسی برگرداندم و این اثر به زودی از سوی انتشارات بازتاب نگار منتشر می شود.»

به گفته وی، رمان «رساله» هم مانند «گرترو» که هسه در آن با روایت اعترافات یک موسیقیدان در واقع بخشی از سرگذشت خودش را بازگو کرده بود، اعترافات یک نقاش به همین نام (رساله) است که در هزار توی خود گیر افتاده و تنها آشنایی با یک دوست است که چشم او را به زندگی اش روشن می کند.

ترجمه متن آلمانی این رمان از هرمان هسه در حالی به پایان رسیده که همزمان، محمد بقایی ماکان ترجمه ای را از روی نسخه انگلیسی کتاب به دست داده و قرار است این ترجمه هم به زودی منتشر شود. با این که از زمان انتشار نخستین کتاب این نویسنده آلمانی و برنده جایزه نوبل سال ۱۹۳۲ در ایران بیش از ۶۰ سال می گذرد و در این مدت هم افزون بر ۱۲ عنوان کتاب از وی به زبان فارسی به چاپ رسیده و نزدیک به دو میلیون نفر در ایران آثار او را خوانده اند، فقط پنج درصد ترجمه آثار او از زبان اصلی (آلمانی) صورت گرفته و تنها یک کتاب در نقد و بررسی آثار این نویسنده به زبان فارسی تالیف شده است.

در «ایبنا» بخوانید

با مراجعه به سایت خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، به نشانی اینترنتی «www.ibna.ir»، به این مطالب دسترسی خواهید داشت. امکان «جستجو» و «جستجوی پیشرفته» در وب سایت «ایبنا» به شما امکان دستیابی به مطالب بیشتر را هم می دهد.

کتاب فصل در پایان سه سالگی

دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل، سه شنبه هفته گذشته با برگزاری مراسم پایانی و معرفی برگزیدگان و شایستگان تقدیر به کار خود پایان داد. با برگزاری این مراسم که در سالن سوره حوزه هنری برگزار شد، کتاب فصل، سومین سال برگزاری خود را پشت سر گذاشت. خبرگزاری کتاب که از دو هفته پیش معرفی آثار راه یافته به مرحله نهایی داوری در حوزه های مختلف این جایزه را شروع کرده و به مناسبت سه سالگی این جایزه مصاحبه هایی را با داوران و برگزیدگان دوره های پیشین کتاب فصل منتشر کرده بود، آنچه را در مراسم پایانی این جایزه رخ داد گزارش و فهرست برگزیدگان آن را منتشر کرده و مصاحبه هایی را با برگزیدگان دوره دوازدهم کتاب فصل منتشر کرده است. همچنین گزارش تصویری آیین پایانی دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل در وب سایت این خبرگزاری منتشر شده است.

ناشران جهان اسلام و شاهنامه بابسنقری

نخستین اجلاس بین المللی ناشران جهان اسلام، دوشنبه هفته گذشته با حضور علی اکبر ولایتی؛ مشاور مقام معظم رهبری در امور بین الملل، دکتر علی زارعی نجفداری؛ مشاور رییس جمهور و دبیر کل اجلاس بین المللی ناشران جهان اسلام، پروفسور حمید مولانا؛ مشاور رییس جمهور، دکتر محمد باقر خرمشاد؛ معاون آموزش و پژوهش وزارت امور خارجه و بیش از ۳۰۰ نفر از نمایندگان یامدیران ناشران داخلی و خارجی در محل سازمان ایرانی مجامع بین المللی معاونت آموزش و پژوهش وزارت امور خارجه برگزار شد.

همچنین همایش بزرگداشت هزاره سرایش شاهنامه و ثبت نسخه باسنقری شاهنامه فردوسی در حافظه جهانی یونسکو با عنوان «جاودان نامه» چهارشنبه دوم تیر با حضور مجید ملکی تبار، رییس دانشکده صداوسیما، احمد ضابطی جهرمی، معاون پژوهشی دانشکده صداوسیما و دبیر علمی همایش «جاودان نامه»، محمدرضا سعید آبادی، رییس کمیسیون ملی یونسکو و علی معلم دامغانی، رییس فرهنگستان هنر در دانشکده صداوسیما برگزار شد. گزارشی خبری این دو مراسم فرهنگی را هم می توانید در ایبنا بخوانید. همچنین می توانید خلاصه ای از سخنرانی های انجام شده و عکس هایی از این دو مراسم را در خبرگزاری کتاب ببینید.

اخبار ایران در نگاه جهانیان

صفحات عربی و انگلیسی خبرگزاری کتاب ایران، اخبار مربوط به دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل و گزارش مراسم پایانی این جایزه، تحولات کتابی و اخبار آمار انتشار کتاب در حوزه های مختلف در ایران، مهم ترین عناوین مربوط به کتاب در نشریات فارسی زبان و اخباری از انتشار تازه ترین کتاب های ترجمه شده به فارسی از نویسندگان غیر ایرانی را منتشر کرده اند.

نقد و معرفی جدیدترین کتاب ها

خبر انتشار جدیدترین آثار از سوی ناشران مختلف، معرفی کتاب هایی که به زودی قدم به کتابفروشی ها می گذارند، گفت و گوهایی با پدید آورندگان آثار، شاعران، نویسندگان، ناشران و مترجمان، تازه ترین خبرها و گزارش ها از کتاب و ادبیات و نقد و تحلیل هایی بر کتاب های جدید، از دیگر مطالبی است که می توان در پایگاه اینترنتی خبرگزاری کتاب ایران یافت. از جمله این موارد، نقد رمان تاریخی «هموندان تاریک و روشن» نوشته فریا معنوی است.

■ مدیر امور کتابخانه‌های مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران از ایجاد سایت اینترنتی اطلاعات شبکه یکپارچه کتابخانه‌های حوزه‌های علمیه خواهران با معرفی نزدیک به یک میلیون جلد کتاب تا یک ماه آینده خبر داد.

■ معاون دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی از پایان مراحل پیاده‌سازی پژوهشنامه خطیاب املائی در محیط word خبر داد و گفت: «این نرم‌افزار به زودی رونمایی خواهد شد و کاربران رایانه می‌توانند این نرم‌افزار را رایگان دریافت کرده و به ویرایشگر محیط word اضافه کنند.»

■ کتابخانه «دفتر روایت‌های ماندگار» همزمان با سالروز شهادت دکتر مصطفی چمران، دوشنبه ۳۱ خرداد در فرهنگسرای رازی گشایش یافت. در این کتابخانه بیش از سه هزار جلد کتاب با موضوع دفاع مقدس و موضوعات مرتبط با آن برای مطالعه علاقه‌مندان ارائه و به زودی واحد سمعی و بصری آن نیز راه‌اندازی می‌شود.

■ نشست هفتگی شهر کتاب، سه‌شنبه هشتم تیرماه به بررسی کتاب «فلسفه و ساحت سخن» نوشته غلامحسین ابراهیمی دینانی اختصاص دارد که با حضور مؤلف برگزار می‌شود.

■ دوازدهمین همایش کتاب‌سال حوزه، زمستان سال جاری برگزار می‌شود و محققان و نویسندگان حوزه‌ای که چاپ نخست کتاب آنان در سال ۸۸ انجام گرفته است تا پایان تیرماه ۸۹ فرصت دارند دو نسخه از اثر خود را به دبیرخانه این همایش ارائه کنند.

■ کارشناس واحد پژوهش انتشارات مسجد مقدس جمکران از تخفیف ویژه این انتشارات در ایام مبارک رجب، شعبان و رمضان خبر داد. کتاب‌های این انتشارات در تمامی فروشگاه‌های این انتشارات با ۴۰ درصد تخفیف به فروش می‌رسند.

■ آثار تازه‌ای از ابه‌الدین خرمشاهی در حوزه قرآن پژوهی و حافظ پژوهی منتشر شد. مجموعه نقد‌های خرمشاهی بر ترجمه‌های کلام وحی در زبان فارسی طی صد سال اخیر و همچنین اثر تالیفی او حاصل همکاری با فانی تبریزی درباره فال‌های شگفت‌انگیز حافظ نیز به تازگی منتشر شده‌اند.

■ مشاور وزیر در امور جوانان و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب شد. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی طی حکمی، مجتبی سلطانی را به عنوان مشاور وزیر در امور جوانان این وزارتخانه منصوب کرد. سلطانی، دانشجوی دکترای تاریخ و تمدن اسلامی دانشگاه تهران است.

در پی اعلام فراخوان چهارمین دوره جایزه کتاب سال شعر جوان (قیصر امین‌پور) تاکنون ۱۵۰ اثر از شاعران جوان به دبیرخانه این جایزه رسیده است. محمد رضا عبدالملکیان، مدیر دفتر شعر جوان و دبیرخانه قیصر امین‌پور در گفت‌وگو با کتاب هفته با بیان این مطلب از افزایش کمی و کیفی آثار در این دوره از برگزاری جایزه خبر داد و گفت: «به نظر می‌رسد امسال رقابت شاعران جوان، فشرده‌تر و چشمگیرتر از سال‌های قبل باشد.» به گفته مدیر دفتر شعر جوان، سال گذشته در مجموع ۱۵۰ اثر به دبیرخانه جایزه قیصر امین‌پور رسید و امسال با وجود اینکه هنوز یک ماه تا پایان مهلت ارسال آثار باقی است، در همین مدت تعداد آثار ارسال شده به دبیرخانه معادل مجموع آثار رسیده در دوره قبل یعنی ۱۵۰ اثر است و پیش‌بینی می‌شود تا پایان مهلت تعیین شده بیش از دویست اثر به دبیرخانه این جشنواره ارسال شود.

مدیر جایزه قیصر امین‌پور همچنین مهلت ارسال آثار به دبیرخانه این جشنواره را تا پایان تیرماه سال جاری و شرایط شرکت در این جشنواره را انتشار یک مجموعه شعر در سال ۸۸ و شرط سنی زیر ۳۰ سال عنوان کرد. عبدالملکیان با اشاره به این که جایزه کتاب سال شعر جوان در سال گذشته هیچ برگزیده‌ای نداشت و تنها هفت اثر را شایسته تقدیر شناخت، درباره دوره جدید این جایزه توضیح داد: «برگزیده شدن اثر یا آثاری در جایزه بستگی به رأی داوران دارد و از حالا نمی‌توان در این باره اظهار نظر کرد. باید دید در جمع بندی و ارزیابی نهایی آثار، داوران به چه نتیجه‌ای می‌رسند.»

برگزیدگان احتمالی و آثار شایسته تقدیر جایزه کتاب سال شعر جوان که از سال گذشته جایزه قیصر امین‌پور نام گرفته است، آبان امسال، همزمان با هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران معرفی می‌شوند و دفتر شعر جوان در مراسمی از شاعران برگزیده تقدیر می‌کند. دبیر جایزه قیصر امین‌پور همچنین درباره نحوه داوری آثار این جشنواره یادآور شد: «انتخاب آثار در این دوره، در سه مرحله انجام می‌شود که در مرحله نخست کارشناسان ما آثار رسیده را بررسی می‌کنند که آیا شرایط لازم را برای شرکت در جشنواره دارند یا نه، بدین معنا که سقف سنی شاعر در زمان چاپ اثر بیش از ۳۰ سال نباشد، مجموعه شعر آن شاعر برای نخستین بار چاپ شده باشد، مجموعه شعر مستقل شاعر باشد، یعنی گزیده و مجموعه شعرهای جنبی نباشد و نهایتاً

از سوی دبیرخانه جایزه قیصر امین‌پور عنوان شد

فشرده‌گی رقابت شاعران در جایزه قیصر امین‌پور

این که کتاب درباره کارهای تحقیقی و مطالعاتی درباره شعر نباشد و صرفاً حاوی مجموعه اشعار باشد.» عبدالملکیان درباره نحوه داوری مرحله دوم اظهار داشت: «در مرحله دوم حدود پنج شاعر - که سعی ما بر آن است از چهره‌های شاخص شعر جوان کشورمان باشند - آثار را مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهند و کارهایی را که ضعیف‌تر هستند کنار می‌گذارند و در این مرحله نیز طبق روال سال‌های قبل حدود ۲۰ اثر به مرحله نهایی داوری می‌رسند.» وی در ادامه درباره چگونگی نحوه داوری در مرحله سوم توضیح داد: «از ۲۰ اثری که به مرحله نهایی می‌رسند همه آثار در اختیار هر یک از داوران قرار می‌گیرد و پس از یک فرجه دو هفته‌ای برای بررسی آثار، داوران طی جلسه‌ای نظرات و دیدگاه‌هایشان را مطرح می‌کنند و براساس جمع بندی آراء داوران نهایتاً هفت اثر به مرحله پایانی می‌رسند

این که کتاب درباره کارهای تحقیقی و مطالعاتی درباره شعر نباشد و صرفاً حاوی مجموعه اشعار باشد.» عبدالملکیان درباره نحوه داوری مرحله دوم اظهار داشت: «در مرحله دوم حدود پنج شاعر - که سعی ما بر آن است از چهره‌های شاخص شعر جوان کشورمان باشند - آثار را مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهند و کارهایی را که ضعیف‌تر هستند کنار می‌گذارند و در این مرحله نیز طبق روال سال‌های قبل حدود ۲۰ اثر به مرحله نهایی داوری می‌رسند.» وی در ادامه درباره چگونگی نحوه داوری در مرحله سوم توضیح داد: «از ۲۰ اثری که به مرحله نهایی می‌رسند همه آثار در اختیار هر یک از داوران قرار می‌گیرد و پس از یک فرجه دو هفته‌ای برای بررسی آثار، داوران طی جلسه‌ای نظرات و دیدگاه‌هایشان را مطرح می‌کنند و براساس جمع بندی آراء داوران نهایتاً هفت اثر به مرحله پایانی می‌رسند

خانه کتاب منتشر کرد

کتاب مرجع نشر ایران ۱۳۸۹

آخرین اطلاعات ناشران، کاغذ فروشی‌ها، لیتوگرافی‌ها، چاپخانه‌ها، صحافی‌ها، کتابفروشی‌ها، مراکز پختی، تصویر گران، طراحان گرافیک، ناشران الکترونیک، نمایندگان ناشران خارجی

جیب: از دیهشت ۱۳۸۹
قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال

۸۰۰ صفحه، جلد شومیز، همراه با CD

کارنامه نشر ایران

فهرست موضوعی کتاب‌های منتشر شده در سال ۱۳۸۸

جیب: از دیهشت ۱۳۸۹
قیمت: (دوره سه جلدی) ۴۵۰۰۰۰ ریال
۳۱۰۰ صفحه، جلد شومیز

مرکز توزیع و فروش: خ قائم مقام فراهانی، خ فجر ساختمان فجر، پلاک ۷ تلفن ۸۱۳۳۳۹۸۵ - ۸۱۳۳۳۹۸۴

فهرست برگزیدگان دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل

آیین پایانی دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل (ویژه زمستان ۸۸) سه‌شنبه اول تیر در سالن سوره حوزه هنری برگزار شد. با برگزاری این مراسم و معرفی برگزیدگان و شایستگان تقدیر این دوره از کتاب فصل، این جایزه سومین سال برگزاری اش را پشت سر گذاشت. فهرست آثار برگزیده آخرین دوره این جایزه در پی می‌آید.

روان‌شناسی: به طور مشترک «روان‌شناسی اجتماعی»، تالیف رابرت بارون و دیگران، ترجمه: یوسف کریمی. «فلسفه روان‌شناسی و نقد آن»، تالیف ماریو بونزه، ترجمه: محمد جواد زارعان، ابوالحسن حقانی، عباسعلی شاملی، سیداحمد رهنمایی، علی ابوترابی، محمد عباس‌پور و رحیم نارویی نصرتی.

دین: «موسوعه الشهدا الاول»، گروه محققان، زیر نظر علی اوسط ناطقی. «نظریه قدرت برگرفته از قرآن و سنت»، تالیف محمد هادی مفتاح. «الحیات»، تالیف محمد رضا حکیمی، محمد حکیمی و علی حکیمی. «فقه و مصلحت»، تالیف ابوالقاسم علی دوست. «موسوعه الامامه فی نصوص اهل السنه»، تالیف سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی به اهتمام سید محمود مرعشی نجفی، محمد اسفندیاری و دیگران.

علوم اجتماعی: «سرمایه‌داری خوب، سرمایه‌داری بد و اقتصاد رشد و کارآفرینی»، تالیف ویلیام جی. بامول و دیگران با ترجمه مجتبی خالصی و علی حبیبی. «الودگی هوا: منشأ و کنترل آن»، تالیف کنت وارک و دیگران با ترجمه کاظم نادانی، محمد صادق حسنونند، محسن حیدری و علی نقی زاده. «اندازه‌گیری و مدیریت ریسک بازار»، تالیف میثم رادپور و حسین عبده تبریزی.

زبان: «فرهنگ پسوند در زبان فارسی» (بررسی دوازده پسوند)، پژوهش علی رواقی. «سوتره علت و معلول کردار» (متنی بودایی به زبان سغدی) ترجمه و تالیف حسن رضایی باغبیدی.

هنر: «زبان تصویری شاهنامه»، تالیف رابرت هیلن برنند با ترجمه سید داوود طباطبایی. «فناوری‌های نوین ساختمانی»، تالیف محمود گلابچی و حامد مظاهریان. «هنر در گرماگرم انقلاب (۱۳۵۷-۱۳۵۹)»، سینما و تلویزیون، تالیف مجید جعفری لاهیجانی.

تاریخ: «بیکره شاپور اول»، تالیف رضا گروسی، «وقایع نگاری خلیج فارس»، تالیف ج.ج. لوریمر با ترجمه عبدالمحمد آینی. «تاریخ بیهقی»، تالیف ابوالفضل بیهقی به تصحیح محمد جعفر یاحقی و مهدی سیدی. کتاب فصل در سایر حوزه‌ها برگزیده نداشت. فهرست شایستگان تقدیر این جایزه را می‌توانید در خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، به نشانی اینترنتی www.ibna.ir بخوانید.

گزارشی از کتابخانه چندمنظوره حضرت عبدالعظیم الحسنی (ع) در ری

پیمان الهی در حضور شاهدان کاغذی

نتیجه پژوهش‌ها و تجربه‌های دست‌اندرکاران نشان می‌دهد که امکانات و خدماتی که از سوی کتابخانه‌ها ارائه می‌شوند، بیشترین نقش را در جذب مخاطب دارند.

امروزه در بسیاری از مراکز فرهنگی و مذهبی، کتابخانه‌های تخصصی و عمومی راه‌اندازی شده‌اند تا مراجعان و مخاطبان به راحتی به کتاب، این منشاء علم و دانش، دسترسی داشته باشند.

یکی از مهم‌ترین عوامل جذب مخاطب به کتابخانه‌های عمومی، چند منظوره کردن آنهاست تا نخست پاسخگوی نیاز عده زیادی از مراجعان باشند و مراجعه به کتابخانه را افزایش دهد و در نتیجه این رفت و آمدها، افراد با منابع موجود در کتابخانه آشنا شوند و با مطالعه انس گیرند.

اکنون در برخی مراکز، کتابخانه‌های چندمنظوره راه‌اندازی شده‌اند و حرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسنی در شهرری از جمله این مراکز به شمار می‌آید. این زیارتگاه، هفت کتابخانه را در خود جای داده که عبارتند از: کتابخانه مرکزی، کتابخانه حوزه علمیه خواهران، کتابخانه حوزه علمیه برادران، کتابخانه تخصصی مرکز نجوم، کتابخانه تخصصی دانشکده علوم حدیث، کتابخانه دارالحدیث قم و کتابخانه چند منظوره زائر که در این کتابخانه فعالیت‌های گوناگونی انجام می‌شوند.

در یکی از صحن‌های حرم، نزدیک مدفن امامزاده طاهر (ع) سالن «جوانه‌های امید» با یک سفره عقد نکاح که به شکلی زیبا پهن شده، نظر زائران را به خود جلب می‌کند و عده‌ای از سرکنجکاوی وارد این تالار می‌شوند.

در این تالار، تعدادی قفسه کتاب وجود دارند که از کتاب‌های داستان گرفته تا کتاب‌های دعا و زندگی‌نامه اهل بیت (ع) در آن به چشم می‌خورند. در کنار این قفسه‌ها یک قفسه با ارتفاع کم، برای کودکان و نوجوانان جای گرفته که در آن کتاب‌هایی متناسب با گروه‌های سنی پیش از دبستان تا پایان دوران ابتدایی خودنمایی می‌کنند.

در سمت راست این تالار، یک سفره عقد با طرح و نقشی زیبا و رنگ‌های دلنشین زینت شده است و زوج‌های جوانی که دوست دارند در این آستان مقدس، پیمان همسری ببندند، می‌توانند از آن استفاده کنند.

همچنین صندوقچه‌ای حاوی صفحات متبرک قرآن مجید که صحافی نشده و هر صفحه در پوششی نایلونی قرار دارد، یک تلویزیون برای نمایش فیلم‌های مذهبی، کمد جوایز و میزهایی ویژه مطالعه و نقاشی، از دیگر لوازم موجود در این تالارند که در نگاه نخست توجه هر مراجعه‌کننده‌ای را به خود جلب

می‌کنند. احمد اخوان، مسؤول این کتابخانه چند منظوره، می‌گوید: «راه‌اندازی کتابخانه زائر پیشنهاد من بود تا زائران بتوانند پس از زیارت و در زمان استراحت، به این کتابخانه مراجعه کنند و با مطالعه کتاب‌هایی در حوزه‌های گوناگون به ویژه احکام، احادیث، داستان، زندگانی ائمه اطهار (ع)، زندگانی علما و بزرگان و پرسش و پاسخ، از اوقات خود بهره کافی ببرند. ابتدا بسیاری از دوستان و آشنایانم تعدادی کتاب به این کتابخانه اهدا کردند و با همین سرمایه تقریباً اندک، آن راه‌اندازی کردیم، اما میزان استقبال از آن به حدی که انتظار می‌رفت، نبود.»

وی می‌افزاید: «برای جذب مخاطبان بیشتر برنامه‌هایی ویژه کودکان و نوجوانان در نظر گرفتیم از جمله برنامه نقاشی که جمعه‌ها از ساعت پنج تا هشت شب برگزار می‌شود. در این برنامه طرح‌های چاپ شده‌ای را با توجه به مناسبت‌های گوناگون منتشر می‌کنیم و همراه با مداد رنگی در اختیار کودکان و نوجوانان می‌گذاریم و به آنها جایزه می‌دهیم و در زمانی که کودکان مشغول نقاشی‌اند، همراهان آنها فرصت دارند تا سری به قفسه کتاب‌ها بزنند و اوقات خود را با مطالعه غنی سازند.»

مراجعه می‌کنند. اخوان در این باره می‌گوید: «در ایام ولادت ائمه (ع) و بزرگان اسلام، مسابقه قرآن و حدیث برای کودکان و نوجوانان و نمایشگاه ماکت مکان‌های مهم دینی و مذهبی مانند غار حراء، خانه کعبه، بیت المقدس و بسیاری از ماکت‌های دیگر را برگزار می‌کنیم و کتاب‌های متناسب با آن روز خاص را نیز به نمایش می‌گذاریم تا علاقه‌مندان با برخی از منابع اسلامی آشنا شوند.»

بخش دیگری از فعالیت‌های این کتابخانه همایش‌های دینی و مذهبی، مشاوره رایگان در حوزه احکام، پرسش و پاسخ‌های شرعی و مشاوره خانواده است که جوانان بسیاری را به خود جذب کرده است.

پیوند ازدواج در یک کتابخانه

مسؤول کتابخانه زائر درباره برگزاری مراسم عقد نکاح و پهن کردن سفره عقد در این کتابخانه می‌گوید: «افراد زیادی علاقه مند به بستن پیمان ازدواج در مکان‌های مذهبی‌اند. در ابتدای راه‌اندازی این کتابخانه به دلیل این که این تالار در جوار حرم حضرت عبدالعظیم و امامزاده طاهر (ع) قرار دارد و رفت و آمد به آن محدود بود، کسانی که می‌خواستند در این مکان مقدس به عقد هم در آیند، در کنار یکی از میزها می‌نشستند و مراسم انجام می‌شد، اما پس از چند بار که این اتفاق افتاد، تصمیم گرفتیم شرایطی را فراهم کنیم که در شأن این مکان باشد تا به این ترتیب افراد بیشتری به این کتابخانه مراجعه کنند.» اخوان می‌گوید: «این کتابخانه طی یک سالی که فعالیت خود را به صورت چند منظوره آغاز کرده است، هر روز پذیرای ۸۰ تا ۱۰۰ نفر مراجعه‌کننده است و در روزهایی که آیین خاصی در این مکان برگزار می‌شود، حدود ۴۰۰ نفر به این کتابخانه می‌آیند که دست کم نیمی از آنها سراغ قفسه کتاب‌ها می‌روند و مدتی مطالعه می‌کنند.»

البته در این کتابخانه کوچک نمی‌توان تمام کتاب‌های مورد نیاز را پیدا کرد. مسؤول کتابخانه زائر در این باره اظهار می‌دارد: «هفت کتابخانه گوناگون در این حرم فعالند، از جمله پنج کتابخانه تخصصی و دو کتابخانه عمومی که با توجه به موضوعی که افراد در پی‌اند، آنها را به یکی از این کتابخانه‌ها معرفی می‌کنیم تا بتوانند به راحتی کتاب‌های مورد نیازشان را بیابند.»

از دیگر امکاناتی که در این کتابخانه چند منظوره ارائه می‌شود، ارسال بلوتوث دعا، مداحی و تصاویر ارزشی به گوشی تلفن همراه حاضران است. همچنین نرم‌افزارها و لوح‌های فشرده مذهبی و رایانه‌ای نیز در این کتابخانه به فروش می‌رسند.

نشر آبرنگ
ناشر برگزیده بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

کنکور کارشناسی ارشد رشته آموزش زبان انگلیسی
زبان شناسی، آزمون سازی، اصول و روش تدریس، تالیف: امیر هوشنگ آقبال پور دوره ۳۳ جلدی به انضمام

سوالات کنکور سراسری تا ۸۹ / ۳۶۰۰۰۰ ریال
مرکز پخش: تهران - انقلاب - ۱۴ فروردین
مجمع کتاب فروردین - طبقه همکف
۶۶۴۹۴۰۴۶ - ۷

سریعیتی
در زمان کمی

کتاب دردم
نویسنده: ...
تالیف: ...

آن‌ها نیز عاشقند؟
به من کمک کنید. محتاجم. بی‌راهی. دور افتاده‌ام. یک حرفه حرفی برایم ندارید؟

نیایش
به همراه CD
در این کتاب قصد ما این است که قدرت نیایش، عشق و شادی قلب خود را بیدار نماییم... باشد که هر کدام به شیوه خود عشق و حقیقت و آزادی را بیابیم

تلفن: ۸۸۶۹۹۱۵۴ فاکس: ۸۸۶۹۸۵۶۲ همراه: ۰۹۱۲۳۳۴۲۳۲۶

امیر کاوس بالا زاده

کاظم (ناصر) شهبازی تنها یک کتابفروش نیست. او پژوهشگر، نویسنده و مدرس گروه نمایش دانشگاه هم هست. سال هاست که دانشجویان رشته تئاتر همه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی برای تهیه کتاب‌های مورد نیاز و البته نایابشان به وی مراجعه می‌کنند و شهبازی با جست‌وجو در کتابفروشی‌های دست‌دوم، کتاب‌ها و مجلات آنها را تامین می‌کند و گاهی هم کتاب به کلی نایابی را به ایشان امانت می‌دهد. همین روحیه او را به معلمی علاقه‌مند و دوست‌داشتنی بدل ساخته است. با شهبازی از خاطراتش، کتاب‌های در دست‌چاپش و زمینه‌های مورد علاقه‌اش به گفت‌وگو پرداخته‌ایم.

گفت‌وگو با کاظم شهبازی، کتابفروش، نویسنده و مدرس دانشگاه

دل‌م نمی‌آید کتابخانه بزرگان فرهنگ و اندیشه را بخرم

رسیده‌اند و گاه آشفتنگی ظاهر مرا می‌پوشانند. در اینجا باید اضافه کنم که در اول بهمن سال ۱۳۸۵ به رغم میل باطنی‌ام از آقای اعتمادی جدا شدم و تنها به کار پرداختم. اما به هر حال ایشان آدم تأثیرگذاری در زندگی‌ام بوده است. الان حس می‌کنم که می‌توانم به خیل دانشجویان و دانش‌پژوهان رشته تئاتر، که در جست‌وجوی کتاب و مقاله‌ای هستند، کمک کنم. وقتی این اشخاص به من مراجعه می‌کنند و کتاب یا مجله‌ای را که می‌خواهند برایشان به دست می‌آورم، از مشاهده لبخندی که بر لب می‌آوردند، آرامش‌خاطری در درونم ایجاد می‌شود و به لحاظ فرهنگی خرسند و ارضا می‌شوم که در ارتقای فرهنگ سرزمینم نقش دارم. نکته‌ای که باید بدان اشاره کنم مسأله‌ای است که به شماره‌های نایاب مجلات که اصطلاحی بین کسانی است که نشریات ادواری را دوره می‌کنند، بازمی‌گردد. وقتی در خیابان بر سر بساطی یا در کتابفروشی ناشناخته‌ای شماره نایابی را می‌بینم و می‌دانم که آن شماره چقدر ارزشمند است، با چه شور و اشتیاق و نیروی خارق‌العاده‌ای برای خرید آن به هر شکل اقدام می‌کنم و سپس شادمانی ناشی از این خرید تا چند روز مرا به وجد می‌آورد.

چه اشخاص نام‌آوری از شما کتاب و مجله خریده‌اند؟

استاد ایرج افشار، دکتر حسین گل‌گلاب، استاد باستانی‌پاریزی، استاد دانش‌پژوه، دکتر احمد تفضلی، دکتر علی‌اشرف صادقی و بسیاری دیگر از نامداران عرصه دانش و هنر.

کتابخانه چه بزرگانی را خریده‌اید؟

هرگز دل‌نیماده کتابخانه بزرگی را بخرم. وقتی محقق در زمان حیاتش به سبب تنگناهای مالی به فروش کتاب‌هایش مبادرت می‌ورزد، هیچ‌گاه خود را در وضعی قرار نداده‌ام که به عنوان خریدار به خانه این عزیز مراجعه کنم. پس از درگذشت پژوهشگران و اندیشمندان هم همین‌طور. یک بار بعد از درگذشت مرحوم کیومرث صابری (گل‌آقا) به خانه ایشان رفتم، اما پس از دیدار بازماندگان این قلمزنان با ارزش، شوقم برای خرید زایل شد و انصراف دادم. این مرد چقدر هم مجله داشت. البته کتابخانه اشخاص معمولی را خریده‌ام، ولی افراد بزرگ را خیر. در پایان اشاره کنم که با چه دشواری به دریافت پولمان نایل شده‌ایم. در همان اوایل کار یک دوره کامل مجله «هنر و مردم» از انتشارات وزارت فرهنگ و هنر سابق را به قیمت چهار هزار تومان به مرحوم آقای آذری فروختم. برای دریافت وجه، چهار ماه، هر هفته سه بار مراجعه کردم تا ایشان پس از کارگشایی، یعنی در واقع فروش مجلات، طلب مرا پرداخت.

است که از این کار بسیار راضی‌ام. **ظاهراً کتابی هم در این زمینه چاپ کرده‌اید؟** بله، حاصل تحقیقی روی پایان‌نامه کارشناسی ارشدم توسط نشر افراز در سال ۱۳۸۷ به صورت کتابی با عنوان «تئاتر ایران در گذر زمان» به بازار کتاب عرضه شده که فعالیت‌های تئاتری از سال ۲۲ تا ۵۷ را بررسی می‌کند و مقدمه آن را دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی نوشته‌اند.

کتاب تازه‌ای هم در دست‌تایف دارید؟

دو کتاب تحت همان عنوان «تئاتر ایران در گذر زمان» به رشته تحریر درآورده‌ام که پژوهش و تالیفشان به پایان رسیده و عنوان اولی «بهمن فرسی در گلدان تا آرامسایشگاه» و کتاب دیگر «چهل و هفت» نام دارد که فعالیت‌های تئاتر در سال ۱۳۴۷ را دربرمی‌گیرد که بسیاری از محققان بر این باورند که این سال نقطه عطف تئاتر در ایران است و به عبارت دیگر، این سال را تزریق خونی جدید در پیکر تئاتر در حال احتضار ایران ارزیابی می‌کنند. **این کتاب‌ها توسط چه ناشری انتشار می‌یابند؟** اگر انتشارات افراز به لحاظ عرضه با کیفیت بهتر از کتاب‌های فعلی با سلیقه بنده و خانم ستاره خرم‌زاده به چاپ این دو کتاب بپردازد، همان ناشر و در غیر این صورت با ناشر دیگری صحبت خواهم کرد.

به این ترتیب، زندگی شما آمیزه‌ای از کتاب‌کهنه و درس‌دانشگاهی است؟

بله. البته در اینجا تضادی به چشم نمی‌خورد و در باطن امتزاجی است از کهنه و نو که به نوعی در درونم به آرامش و همزیستی مسالمت‌آمیز

میدان انقلاب بیایم. آن روز پس از خداحافظی از حسین آقا به طرف منزلمان در خیابان باباییان فعلی رهسپار بودم. نرسیده به ایستگاه اتوبوس آقای اعتمادی صدایم کرد و دیدم نشریاتی را که به حسین آقا فروخته بودم، خریده‌است. از من پرسید: «در خانه باز هم از اینها داری؟» جواب مثبت دادم. گفت: «من اعتمادی هستم و این شماره تلفنم است و بعد تلفن مرا گرفت و به این ترتیب با ایشان آشنا شدم و به همکاری و بعدها به شراکت پرداختیم و آینده‌ام چنین رقم خورد. محل کار ایشان کتابفروشی‌ها و مجله‌فروشی‌های میدان انقلاب بود. بعد با قدرت‌الله آذری، مدیر موسسه مطبوعاتی آذری از موسسات منحصر به فرد فروش نشریات ادبی، فرهنگی و اجتماعی آشنا شدم که این مجلات را گردمی‌آورد و دوره می‌کرد و در اختیار محققان در موسسات فرهنگی و دانشگاه‌ها قرار می‌داد.

چه سالی با ایشان آشنا شدید؟

سال ۱۳۵۸. ایشان در دوران پیش از انقلاب، کتابدار انجمن کتاب بود و پس از انحلال این انجمن به پاساژ حاج صفوی در ابتدای امیرآباد (کارگر شمالی) کوچید. آقای آذری اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۷۲ درگذشت.

خود شما چه سالی به این پاساژ آمدید؟

در سال ۱۳۷۳ وقتی استطاعت مالی پیدا کردم کمی هم قرض گرفتم، چون این پاساژ تأثیر مثبتی رویم گذاشته بود، به صورت شراکت با آقای اعتمادی مغازه‌ای تهیه کردم.

چه شد که به هنر و خصوصاً نمایش علاقه‌مند شدید؟

سال ۱۳۵۵ با دکتر محمود عزیزی به واسطه این که ایشان و خانواده‌شان دوستان خانوادگی خاله‌ام بودند، آشنا شدم و هرگاه از پاریس، که آنجا تحصیل می‌کردند، به تهران می‌آمدند ایشان را می‌دیدم تا این که در سال ۱۳۶۳ پس از فراغت از تحصیل به ایران بازگشتند و ارتباط و دوستی مان ابعاد تازه‌تری یافت. دکتر عزیزی در سال ۱۳۶۴ رئیس اداره برنامه‌های تئاتر و رئیس برنامه‌های نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شدند و مرتباً مرا تشویق به دیدن نمایش می‌کردند و این امر مقدمه‌ای شد که هم در مقطع کارشناسی و هم کارشناسی ارشد تحصیل کنم. پس از فراغت از تحصیل به دعوت مدیر وقت گروه نمایش دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز به تدریس در گروه نمایش دانشکده هنر و معماری پرداختم، که سال ۱۳۸۳ بود و در پی آن از طرف مدیر وقت تئاتر دانشکده سینما و تئاتر دعوت به تدریس شدم و در ادامه در دانشکده سوره هم درس دادم و بالطبع یکی از دغدغه‌ها و دلمشغولی‌هایم مقوله تدریس

از کی به این حرفه وارد شدید؟

از سال ۱۳۵۷ به طور حرفه‌ای در این کار هستم. من تقریباً از دوران نوجوانی به مطبوعات و نشریات علاقه‌مند بودم. در همان سال‌ها کیهان بچه‌ها و اطلاعات دختران و پسران را می‌خواندم و آنها را جمع می‌کردم و شاید ذهن آرشویی‌ام ریشه در مقوله جمع‌آوری و به صورت شماره مسلسل درآمد نشریات داشته باشد. در این زمینه نخستین چیزی که نظرم را جلب می‌کند، تاریخ، شماره نشریه و جذابیت‌های روی جلد آن است که تقریباً آرکی‌تایپ من است. به هر حال، آن سال‌ها، سال‌های عجیبی بود و مرا به سوی لاله‌زار می‌کشاند. زیرا آنجا روزهای شنبه، بازار مکاره‌ای تشکیل می‌شد و یکی از بچه‌های بزرگتر از جذابیت‌های محل سخن به میان آورد و در ۹ سالگی یعنی سال ۱۳۴۷، برای اولین بار لاله‌زار را دیدم و جذابیت‌هایش نظیر سینماها، تئاترها، دستفروش‌ها و کتابفروشی‌هایش که غالباً نشریات دست‌دوم و تاریخ‌گذشته را تا یک پنجم قیمت می‌فروختند، مرا جذب کرد. با توجه به پایین بودن وسع مالی به این محل گرایش یافتم و به تهیه نشریات دست‌دوم پرداختم. یکی از خاطرات آن روزگار به سال ۱۳۴۹ بازمی‌گردد. آن زمان روزنامه اطلاعات از اوایل سال شروع به تبلیغ در مورد اولین مجله ورزشی رنگی کرد که بنا بود شهریور به چاپ برسد. شنبه ۱۹ شهریور آن سال در فلکه اول خزانه فرح‌آباد (بخارایی) به صف ایستادیم و چند ساعت انتظار کشیدیم تا بالاخره سروکله موتورسیکلت سه چرخه وسپا - که راننده‌اش نشریات روزنامه اطلاعات را توزیع می‌کرد- پیدا شد و توانستم نخستین شماره نشریه «دنیای ورزش» را تهیه کنم که این برایم سخت‌پرخاطره و نوستالژیک است. اما از بهمن‌ماه سال ۱۳۵۷ به این حرفه روی آوردم و اول سراغ مراکز خرید کاغذ باطله، که عموماً اضافات نشریات موسسات کیهان و اطلاعات را می‌خریدند و به عنوان کاغذ باطله به وزارت فرهنگ و هنر سابق می‌فروختند رفتم و به خرید و فروش این مجلات پرداختم. بعد از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸ یک روز که نزد شخصی به نام حسین آقا رفته بودم که در ضلع شرقی پارک شهر جای می‌فروخت و از نرده‌های پارک هم به عنوان ویتترین نشریات کهنه بهره می‌گرفت و با نرخ آنها را می‌آویخت، می‌خواستم نشریاتم را به او بفروشم که مقدار زیادی مجلات سینمایی و اطلاعات هفتگی قبل از انقلاب بوده آنجا، با مردی لاغر اندام و عینکی که بعداً فهمیدم نامش محسن اعتمادی است، آشنا شدم و ایشان سرنوشتم را تغییر داد و مرا برانگیخت که به اطراف

سیره نبوی و سیره نقاران
تألیف: دکتر صادق آینه‌وند
تعداد صفحات: ۱۶۰
قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال
جلد: شومیز

کتاب‌های ستانی
مجموعه مقالات عاشق
بن‌امتنی حکیم ستانی
به اهتمام: مریم حسینی
تعداد صفحات: ۸۸۸
قیمت: ۱۷۷۰۰۰ ریال
جلد: شومیز

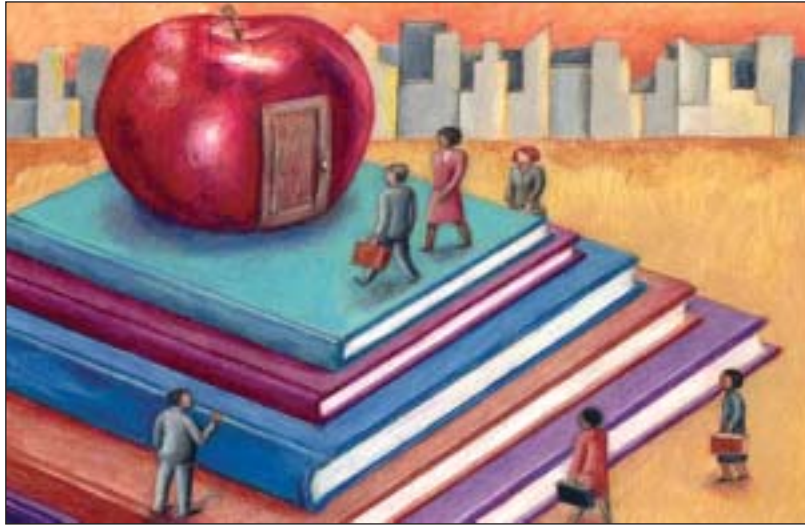
نام آوران
(دکتر اول)
مجموعه آثار آوری خورشید
بگردار: اندیشمندی حکیم ستانی
تألیف و تدوین: محمود حسینی
تعداد صفحات: ۲۱۲
قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال
جلد: شومیز

توتیای چشم جان
تحلیل موضوعی معرکات
از نگاه دو نام‌آور بنامی معروف
تألیف: دکتر محمد کاظم یوسف‌پور
تعداد صفحات: ۲۲۲
قیمت: ۴۸۰۰۰ ریال
جلد: شومیز

گزارشی درباره شاخص های نشر حرفه ای از نگاه ناشران

پنج گام با حرفه ای ها

صنعت نشر کشور این روزها به همت ناشران و دست اندرکاران بخش های مختلف، مسیرهای پرفراز و نشیب حرفه ای شدن را پشت سر می گذارد که این اقدام در مسیر تعاملات و ارتباطات گسترده بخش های مختلف این صنعت و نیز هم افزایی ناشران انجام می شود.

صنعت نشر ایران با توجه به سابقه تاریخی و فرهنگی خود، ظرفیت های بالقوه بسیاری دارد که می توان با حرفه ای شدن آن ظرفیت ها را ارتقا داد. در این میان، اگر چه نقش سخت افزارهای چاپی در حوزه نشر بیش از هر چیز دیگری خودنمایی می کند، ولی ناشران نیز به عنوان حلقه های اتصال نشر کشور می توانند با نگاهی واقع گرایانه، این صنعت را به سوی حرفه ای شدن سوق دهند.

این گزارش به بررسی شاخص های نشر حرفه ای از نگاه ناشران می پردازد.

گام نخست، برنامه ریزی

برنامه ریزی در کار نشر به عنوان یک حرکت فرهنگی، نیز جایگاه و اهمیت ویژه ای دارد.

رییس کمیسیون آموزش اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران در این باره معتقد است. فعالیت یک نشر حرفه ای به ساختار آن بستگی دارد، این که تا چه حد در ساختار نخستین برنامه ریزی وجود داشته است.

فتح الله فروغی ادامه می دهد: «در ساختار مدیریتی یک موسسه انتشاراتی حرفه ای، ارتباط معنادار و منطقی بین سه حوزه تولید، توزیع و روابط عمومی وجود دارد.

وی با ارائه توضیحاتی درباره تولید در چرخه نشر می افزاید: «در این بخش ناشر باید از مرحله نیازسنجی تا پایان عملیات فنی که در حقیقت محصول شکل فیزیکی به خود می گیرد و نیز توزیع که عملیات در دسترس قرار گرفتن کتاب برای مخاطب است، برنامه ریزی مدونی داشته باشد.»

فروغی با اشاره به مرحله نیازسنجی در کار می گوید: «یک ناشر باید در چرخه تولید کتاب به نیازسنجی به عنوان چستی یک محصول نگاه و برای پاسخ به آن از طریق روابط عمومی اقدام کند، در پرس از نیازسنجی و تولید محصول، نقش روابط عمومی در فرایند توزیع، اهمیت ویژه ای پیدا می کند.» مدیرمسئول انتشارات شورا، ناشر کتاب های آموزشی، تصریح می کند: «از منظر علمی، شیوه کار ناشران در سطح جهان یکسان است و به نظر نمی رسد که تفاوتی در این حوزه وجود داشته باشد. آنچه ما به عنوان برتری در بین عده ای از ناشران در سطح جهانی می می شاهدیم، به نوع برنامه ریزی آنها و توجه بیشتر یا کمتر به هر یک از چرخه های تولید کتاب است.» به گفته فروغی، عوامل دیگر نظیر اقتصاد، فرهنگ و... جوامع مختلف نیز می توانند در موفقیت یا ناکامی ناشران تاثیر گذار باشند.

گام دوم: ناشر تمام وقت

انتشارات تیمور زاده، ناشر کتاب های دانشگاهی پزشکی، از جمله ناشرانی است که در طول سال های فعالیت خود، با تکیه بر نرم افزارها و سخت افزارهای مختلف نشر، توانسته به عنوان یکی از ناشران پرفروش فعال این حوزه، فعالیت کند. فرهاد تیمورزاده مدیرمسئول این انتشارات با اشاره به لزوم حرفه ای شدن صنعت نشر در کشور معتقد است: «حرفه ای شدن در صنعت نشر باید تابع دو کفه ترازوی کمی و کیفی باشد. نمی توان گفت که فقط حفظ کیفیت اهمیت دارد زیرا در همه جهان کمیت نیز به عنوان یکی از شاخصه های ناشران حرفه ای به شمار می آید.» وی ادامه می دهد: «زمانی می توان گفت یک ناشر

استانداردهای جهانی و حرفه ای شدن نزدیک کند، اظهار می دارد: «در سال های اخیر بازار ایران کشش بسیار خوبی برای جذب آثار الکترونیکی پیدا کرده و این موضوع نشان می دهد که ناشران باید برای گسترش نشر الکترونیکی، فعالیت های خود را گسترش دهند.» جوکار با بیان این که نشر الکترونیکی موازی نشر حرفه ای در کشور فعالیت می کند، می افزاید: «اگر چه در سال های اخیر این نشر رشد خوبی داشته، اما باید این موضوع را هم به خاطر داشت که نشر الکترونیکی هیچ وقت نمی تواند جایگزین نشر کاغذی شود.»

ناشر حرفه ای معمولا برای شروع کار خود در حوزه نشر برنامه ریزی کامل و میسوی دارد؛ خرید یا اجاره ساختمان انتشارات، گردآوری مولفان و مترجمان، بازاریابی و توزیع و... از جمله ملزومات کار حرفه ای به شمار می آیند.

مدیرمسئول انتشارات گاج در این باره توضیح می دهد: «ناشر حرفه ای کسی است که از مرحله قبل از تاسیس برای انتشارات خود برنامه ریزی و هدف داشته باشد. هر ناشر با توجه به حوزه کاری خود باید مولفان و مترجمان مختلفی را دعوت به کار کند و برنامه های آینده خود را با آنان در میان بگذارد.» وی ادامه می دهد: «پس از آن ناشر باید به بحث فنی تولید کتاب توجه داشته باشد، کاغذ مناسب برای کتاب هایش خریداری کند، از طرح و گرافیک حرفه ای بهره مند شود و زمینه های یک کتاب مناسب و جذاب را برای مخاطب فراهم سازد.»

جوکار از بازاریابی، فروش و تبلیغات به عنوان دیگر حلقه زنجیره موفقیت یک ناشر حرفه ای نام می برد و یادآور می شود: «کتاب های یک ناشر پس از چاپ باید برای مخاطبان، تبلیغ شود، زیرا تبلیغات به رشد فروش کتاب رونق می دهد. ناشر حرفه ای باید بتواند از ظرفیت های رسانه ای کشور بهترین استفاده را داشته باشد.» وی همچنین درباره حرفه ای نبودن سیستم توزیع کتاب توضیح می دهد: «شبکه توزیع در ایران نیازمند ساماندهی این امر از سوی ناشران و نیز دست اندرکاران بخش های مختلف است.»

گام پنجم: رتبه بندی ناشران

مدیر کمیته ناشران داخلی نمایشگاه کتاب تهران، چندی پیش در مصاحبه ای اعلام کرد که رتبه بندی ناشران کشور می تواند موجب حرفه ای شدن نشر کشور شود. محمود سالاری از رتبه بندی به عنوان سرآغاز دستیابی به نشر پایدار در کشور نام برد و ادامه داد: «با رتبه بندی ناشران می توانیم ناشران حرفه ای، حرفه ای تر و ناشران متوسط و ضعیف را شناسایی کنیم، زیرا حضور این تعداد ناشر در نمایشگاه خوشایند نیست و فضای نمایشگاه را از یک مکان فرهنگی به یک بازار مکاره تبدیل کرده است.» به گفته سالاری، ارایه عادلانه تسهیلاتی نظیر وام، یارانه و بن خرید کتاب با توجه به توان اقتصادی و فرهنگی ناشران، ایجاد رقابت و ایجاد انگیزه میان ناشران از مزایای این رتبه بندی خواهد بود.

حال باید دید نشر حرفه ای در کشور در چند سال آینده به کدام سمت و سو می رود. آیا ناشران می توانند خود را به استانداردهای روز دنیا نزدیک کنند؟ معیارهای استانداردسازی قوانین و مقررات نشر چیست؟ چه نهادی چه سازمانی باید ناشران را به سمت حرفه ای شدن سوق دهد؟ چگونه می توان در هیاهوی تبلیغات رسانه ای و دیجیتال انواع محصولات بهداشتی و آرایشی، کتاب های ارزشمند و ماندگار، جایی برای کتاب در نظر گرفت و معیار برای انتخاب یک کتاب مناسب چیست؟ برای پاسخگویی به این سوالات، گزارشی و فرصتی دیگر نیاز است.

می افزاید: «در اختیار داشتن پروانه کسب و انتشار محدود چهار کتاب در طول سال، ملاک مناسبی برای حرفه ای بودن یک ناشر به شمار نمی آید. این افراد گاهی برای تمدید پروانه نشر خود، این چهار کتاب را منتشر می کنند.» سلگی با بیان این که نشر پدیده ای فرهنگی و اقتصادی است، ادامه می دهد: «تفاوت های ناشر حرفه ای معمولا در نتیجه کار مشخص می شود. طبیعتا بین ناشری که بعد از ساعت اداری به انتشارات خود می رود، تفاوت های بسیاری وجود دارد، زیرا ناشر حرفه ای علاوه بر کمیت به کیفیت کتاب های خود توجه می کند.»

وی درباره دو وجه کمی و کیفی فعالیت های ناشر حرفه ای توضیح می دهد: «تعداد عنوان کتاب های یک ناشر حرفه ای زیاد است. همچنین شمارگان کتاب، صفحات و نوبت چاپ آن نیز از دیگر ویژگی های کمی یک ناشر حرفه ای محسوب می شود.» رییس سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، همچنین درباره وجه کیفی کتاب ها می گوید: «یک ناشر حرفه ای برای کیفیت بخشی کتاب های خود نیز باید با توجه به حوزه ای که در آن فعالیت دارد، در این بخش کتاب منتشر کند. اگر در حوزه کودک و نوجوان فعالیت می کند، باید جلد کتاب، محتوا و تصاویر آن متناسب با گروه سنی طراحی شود و اگر بزرگسالان یا دانشجویان جامعه هدف اوست، در این باره باید برنامه ریزی مناسبی انجام دهد.»

گام چهارم: نشر الکترونیک

در برخی تحقیق ها و پژوهش های کتابداری حوزه نشر، بر هدایت ناشر به سمت نشر الکترونیک تاکیدات بسیاری شده است. این تحقیق ها نشان دهنده این است که ناشران باید بتوانند علاوه بر انتشار کتاب روی کاغذ، در حوزه انتشار الکترونیکی کتاب های خود نیز در قالب کتاب گويا، کتابخانه های مجازی، لوح های فشرده و... فعالیت های خود را گسترش دهند.

مدیرمسئول انتشارات جوکار، ناشر تخصصی کتاب های آموزشی و کمک آموزشی، در این باره معتقد است: «نشر الکترونیک در آینده ای نزدیک اهمیت ویژه ای در صنعت نشر ایران پیدا خواهد کرد زیرا ایران در زیرساخت های خود به دنبال فراهم سازی بسترهای الکترونیکی است. ابوالفضل جوکار ادامه می دهد: «در بسیاری از نقاط جهان، ناشران کتاب های خود را علاوه بر قالب های رایج با استفاده از آهنگ، تصویر و جذابیت های گرافیکی به بازار عرضه می کنند. در واقع، تبلیغات فروش کتاب در سال های اخیر تفاوت های بسیار زیادی پیدا کرده است.» وی با بیان این که ناشر حرفه ای تلاش می کند خود را به

حرفه ای است که تنها شغلش مدیریت نشر باشد. اکنون برای بسیاری از افراد، نشر کتاب به عنوان حرفه دوم مطرح است.»

تیمورزاده با بیان این که این افراد ناشر حرفه ای نیستند، می افزاید: «ناشری که به اعتبار پروانه کسب، هر چند مدت یک بار کتاب منتشر می کند، ناشر حرفه ای نیست. ناشر حرفه ای دست کم هفته ای یک کتاب منتشر می کند.» مدیرمسئول انتشارات تیمورزاده از آشنایی ناشر با مباحث مختلف کیفی نشر به عنوان یکی دیگر از ملزومات نشر نام می برد و در این باره توضیح می دهد: «ناشر باید مخاطب خود را به خوبی بشناسد و به تناسب آن با نیازهای او آشنا باشد و همچنین از کتاب هایی که مورد نیاز اوست و نیز درباره مسایل کمی و کیفی چاپ و نشر کتاب، آگاهی داشته باشد.»

بسیاری از افراد معتقدند یک ناشر برای این که در کار خود حرفه ای باشد، باید چاپخانه داشته باشد، اما تیمورزاده این موضوع را رد می کند و می گوید: «ضرورتی ندارد که یک ناشر، چاپخانه داشته باشد، زیرا باید بخش اعظم کار و فعالیت خود را به امور چاپخانه ای اختصاص دهد، علاوه بر این، اکنون امکانات چاپی کشور در سطح بسیار خوبی قرار دارند.»

گام سوم: مخاطب شناسی

بسیاری از کارشناسان حوزه نشر معتقدند ناشران دولتی به پشتوانه بودجه دولتی در حوزه کتاب فعالیت می کنند و موفقیت آنها همین بودجه است. رییس سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی اما این موضوع را رد می کند و می گوید: «ناشران دولتی در آغاز برای خود مخاطب شناسی و سپس با توجه به جامعه هدف، کتاب های خود را منتشر می کنند. شاید این موضوع رمز موفقیت آنان باشد.» محمد سلگی ادامه می دهد: «نیازسنجی بازار نشر یکی از ویژگی های هر ناشر حرفه ای محسوب می شود. ناشری که تعداد چاپ کتاب ها و نیز شمارگان کتاب هایش نسبت به دیگر ناشران در سطح خوبی است، نشان می دهد که مخاطب شناس خوبی است.»

وی همچنین از بررسی علمی بازار کتاب به عنوان یکی از ضروریات هر ناشر حرفه ای نام می برد و معتقد است: «ناشر زمانی در کار خود موفق است و می تواند بازار را با کتاب های خود تسخیر کند که با استفاده از کارشناسان خبره و کارآزموده، بازار هدف را به خوبی شناسایی کند.»

وی نیز با تایید سخنان تیمورزاده درباره لزوم اشتغال تمام مدت در حوزه نشر برای ناشر حرفه ای،

کاوه رحمانی

خبرگزاری ایبنا، هفته گذشته در کنار اطلاع رسانی در حوزه کتاب، چند گفت‌وگو با اهل قلم انجام داد. برخی از این گفت‌وگوها، بر حسب ذات یک خبرگزاری، جنبه خبری و اطلاع رسانی دارند و برخی دیگر از جنبه‌های تحلیلی بیشتری برخوردارند. در ادامه، گزیده‌ای از دو گفت‌وگو از چهار گفت‌وگویی که در ایبنا منتشر شده، خواهد آمد. بدیهی است که به دلیل کمبود جا، فرصت استفاده از گفت‌وگوهای بیشتر میسر نیست. بخش مهمی از این گفت‌وگوها به شعر معاصر اختصاص یافته است. علاقه‌مندان می‌توانند برای مطالعه کامل این گفت‌وگوها به خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) به نشانی www.ibna.ir مراجعه کنند.

شعر معاصر در مسیر شکوفایی

ایرج صف شکن:

اهمیت ارتباط با مخاطب را دریابیم

ایرج صف شکن، شاعر اصفهانی مقیم شیراز، «پنجره‌های پنهان» را در دست انتشار دارد. این شاعر که تاکنون بیش از ده عنوان مجموعه شعر، از جمله «نبض اتفاق»، «شکل سکوت»، «واژه‌های معاف»، «لبان اعتراف»، «سطر آخر»، «برداشت تنها»، «صبح هیاهو» و «رأس ساعت گل» را در کارنامه خود دارد، ارتباط مخاطب با شعر را مهم‌ترین هدف آن عنوان می‌کند و معتقد است که وسایل ارتباط جمعی نباید سبب دوری ما از شعر شوند.

وی درباره آخرین مجموعه شعرش گفت: «پنجره‌های پنهان» حدود ۷۵ قطعه شعر از سروده‌های سبیدمن راشامل می‌شود و اگر بخواهم آن را با نخستین مجموعه شعرم که در سال ۱۳۷۶ با عنوان «نبض اتفاق» منتشر شد، مقایسه کنم می‌توانم بگویم سروده‌های این مجموعه به نوعی در ادامه همان شعرها و دغدغه‌های من هستند.

وی افزود: «احساس می‌کنم تنهایی توانم مسایل آرمانی را که مدنظر من هستند از رهگذر تغزل بیان کنم. این روال همیشگی شعرهای من بوده است.» این شاعر در تشریح ویژگی‌های مجموعه شعر جدیدش، به نظر مخاطبان و منتقدان سروده‌هایش اشاره و تصریح کرد: «مخاطبان و منتقدان شعرهایم معتقدند این سروده‌ها در دسترس تر و دست‌آموز تر یا به عبارت دیگر اهلی تر شده‌اند. به طور طبیعی چنین دیدگاه‌هایی از یک منظر خوب و از منظر دیگر غیر قابل قبولند.» وی درباره نظر شخصی‌اش درباره این شعرها گفت: «سعی کرده‌ام در این سروده‌ها واژه‌هایی را به کار گیرم که نشان دهنده شخصیت من به عنوان شاعر باشند؛ البته اگر این ویژگی به طور کامل برای مخاطب آشکار باشد، می‌تواند برای شعر مخاطب آمیز شود.»

صف شکن ادامه داد: «به طور کلی باید بگویم مخاطبان شعرهای من معتقدند که با شعر و زبان متفاوتی روبه‌رو هستند. البته این امر الزامه معنای

شاهدش هستیم.»

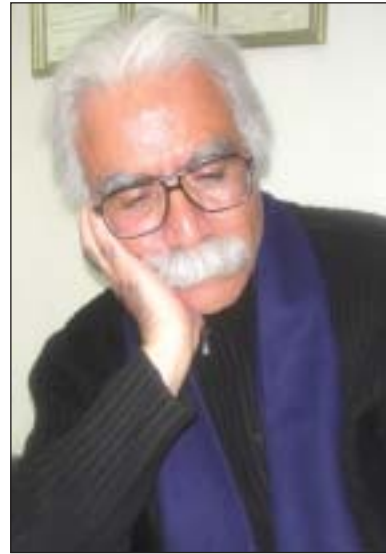
از نظر صف شکن، انسان شیء شده شعر نمی‌خواند، به موسیقی گوش نمی‌دهد و نقاشی را نمی‌بیند. چنین انسانی تنها زمانی از این هنرها استفاده می‌کند که هنر در خدمت و تبلیغ انسان شیء شده باشد.

شاعر مجموعه شعر «سطر آخر» در پایان یادآور شد: «با این مسأله که در حال حاضر شعر ما با بحران روبه‌روست موافق نیستم. مسأله شعر امروز ما بحران ارتباط با شعر است. شعرهای زمان حاضر از ویژگی‌های ارزنده‌ای برخوردارند. به ویژه در زمان معاصر، شاعران زن حضور پررنگ و فعالی در حوزه شعر دارند.»

عبدالجبار کاکایی:

ادبیات فارسی می‌تواند سفیر ایران و انقلاب اسلامی باشد

هر چند عبدالجبار کاکایی طی چند وقت گذشته، بیشتر در عرصه ترانه به فعالیت مشغول بوده، اما نام او هنوز به عنوان شاعر مطرح می‌شود. وی که به تازگی به هند سفر کرده بود، درباره این سفر و

شعر برتر نیست و تنها نشان می‌دهد که طی این سال‌ها که در حوزه شعر فعال بودم، توانسته‌ام به زبان خودم در شعر دست یابم.»

وی در ادامه و پاسخ به این پرسش که شعر امروز در چه جایگاهی قرار دارد، تشریح کرد: زمانی که درباره شعر صحبت می‌کنیم باید از زندگی، مسایل آن و نگاه انسان به پیرامونش نیز سخن به میان آورد. اگر به صورت مجزای به این دو مسأله بپردازیم به شعر انتزاعی می‌رسیم اما باید به شعر به عنوان یک عضو از یک مجموعه نگریست.» این شاعر توضیح داد: «جهان ما جهان شیء زده است و انسان از مرحله شیء زدگی به مرحله شیء شدن می‌رسد. سرگردانی بشر نیز ریشه در همین شیء شدن انسان دارد و شیء وارگی پدیده‌ای است که انسان را خود به خود با هنرهایی مثل موسیقی، نقاشی و شعر بیگانه می‌سازد.»

وی در تشریح بیشتر این موضوع اظهار داشت: «اگر انسان در مجاورت هنر قرار گیرد، هنر تنها اسباب و ابزاری در دست او می‌شود؛ چراکه دیگر از شعر، موسیقی و نقاشی لذت نمی‌برد و این ابزار و اسباب به سویی می‌روند که در حال حاضر

دستاورد‌های آن گفت: «نویسندگان و شاعران هندی معتقدند که اگر ادبیات فارسی را به جای حرکت‌ها و برنامه‌های تبلیغی به کار گیریم، قطعاً شاهد تاثیرگذاری بیشتر ادبیات انقلاب در جهان خواهیم بود. موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، حدود سه سال است که با همکاری دفتر تحقیقات زبان فارسی، دانشگاه‌های دهلی و جواهر لعل نهرو، برنامه‌های مشترک ادبی برگزار می‌کند.»

وی افزود: «تاکنون حدود ۵۰ تن از شاعران ایرانی مانند سیدعلی موسوی گرمارودی، مصطفی رحماندوست، محمدرضا عبدالملکیان، افشین علاء، پرویز بیگی حبیب‌آبادی و سعید بیابانکی در این نشست‌ها حضور داشته‌اند و در آخرین سفر گروه ادبی ایران به هندوستان، که در روزهای اخیر صورت گرفت، قربان‌ولایی، محمود سجادی، بهروز یاسمی و حمیدرضا شکارسری شرکت داشتند.»

این شاعر پیشکسوت، تاکید کرد: «چهاردهم خرداد ۸۹، شب شعر رسول صبح، با حضور چهار شاعر هندی و پنج شاعر ایرانی در دفتر تحقیقات زبان فارسی در دهلی نو برگزار شد که اشعار مرتبط با انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره) خوانده شدند.»

کاکایی ادامه داد: «برپایی نشست مشترک شاعران هندی و ایرانی با هدف معرفی و تعامل هنرمندان این دو کشور، از دیگر برنامه‌های ادبی برپا شده در کشور هند بود.»

وی خاطر نشان کرد: «متأسفانه، روابط ادبی ما با ادبیات جهان، به حد اثرگذاری نرسیده و این نشست‌ها، تنها در حد آشنایی بیشتر و تعامل باقی مانده‌اند.» خالق کتاب «بررسی تطبیقی موضوعات پایداری در شعر ایران و جهان» در پایان یادآور شد: «نویسندگان و شاعران هندی معتقدند که اگر ادبیات فارسی را به جای حرکت‌ها و برنامه‌های تبلیغی به کار گیریم، قطعاً شاهد تاثیرگذاری بیشتر ادبیات فارسی و محصولات ادبی پس از انقلاب در جهان خواهیم بود.»

دوره جنگ گذشت و به دلیل فاصله کمی که شیراز با جنوب کشور داشت، افراد جنگ زده بسیاری را در محیط اطرافم می‌دیدم. به همین دلیل جنگ از همان دوران کودکی ذهن مرا به خود مشغول کرد. بالاخص داستان «رنگ خواب اقاقی‌ها» که بیشتر خاطره‌ای است که گویی با خود عهد کرده بودم روزی آن را بنویسم. این داستان درباره خانه‌ای است که در مجاورت مدرسه ما قرار داشت و مورد اصابت موشک قرار گرفت و خانمی در آنجا کشته شد که شوهر او در آن زمان به جبهه رفته بود. از همان زمان بود که دنبال فرصتی برای نوشتن این واقعه تلخ می‌گشتم تا حداقل کمی به آرامش برسم! همان طور که می‌بینید تنها دو داستان این مجموعه به حوزه دفاع مقدس مربوط است در حالی که تاکنون تعداد بیشتری از این گونه داستان‌ها نوشته‌ام و به دلیل آنکه می‌خواستم مجموعه «هیچ چیز اتفاقی نیست» یک مجموعه با درونمایه اجتماعی باشد آنها را در این کتاب قرار ندم.

چند شخصیت در داستان‌های شما اشیاء و موجودات بی‌جان هستند (اشاره به داستان‌های «جنگل بی‌ریشه» و «وقتی دلت می‌خواهد گریه کنی»). دلیل این جان بخشیدن شما به اشیاء؟ یکی از دلایل علاقه‌ام به این شکل از نوشتن، این است که کمی

با نویسنده مجموعه داستان «هیچ چیز اتفاقی نیست» وقتی اشیاء سخن می‌گویند «هیچ چیز اتفاقی نیست» نام مجموعه داستان کوتاهی است که چندی قبل منتشر شد. این کتاب در مدت کوتاهی به چاپ دوم رسید و همین موضوع، بهانه‌ای شد برای گفت‌وگو با اتوسا زرنگ‌زاده شیرازی نویسنده کتاب، دو داستان از این مجموعه به نام‌های «من فقط راوی هستم» و «یک دقیقه و بیست ثانیه» به ترتیب نامزد جایزه قلم زرین در سال ۸۶ و برگزیده داستان‌های ایرانی مشهد در سال ۸۷ شده‌اند.

برخی داستان‌های این کتاب از جمله «رنگ خواب اقاقی‌ها» و «در انتهای... حضور خون» در حال و هوای دوران دفاع مقدس روایت می‌شود. چه شد به این مقوله پرداختید؟

در پاسخ به این سوال ابتدا باید بگویم که مقوله دفاع مقدس و به طور کلی فضای جنگ بخشی از خاطرات کودکی و نوجوانی‌ام را تشکیل می‌دهد، چرا که از سال سوم دبستان تا دوم دبیرستان من در

راحت تر می‌توانم حرف‌هایم را بزنم و آنها را از زبان اشیاء ساده‌تر بیان می‌کنم. در داستان «وقتی دلت می‌خواهد گریه کنی» که راوی قصه یک عروسک بی‌جان است این عروسک برای من، نماد شخصیت زن محسوب می‌شود، چرا که فکر می‌کنم در بسیاری جوامع زنان حکم کالا را دارند. در حالی که شاید اگر این داستان به شکل حقیقی آن و نه از زبان یک عروسک بیان می‌شد تاثیر و جذابیت کنونی را نمی‌داشت. یا در داستان «جنگل بی‌ریشه» که در آن به مقوله مهاجرت اشاره کرده‌ام نیز جدامانندگی افراد را از اصل و زادگاه خود در قالب یک تکه چوب جدا مانده از جنگل که دیگر ریشه‌ای ندارد و راوی قصه است بیان کردم.

کتاب با چاشنی علاقه و انگیزه

فعالیت های گسترده کشورهای پیشرفته به دنبال تولید تکنولوژی و فناوری های نوین، جوامع رو به توسعه را ترغیب می کند که برای همگام شدن با این رقابت جهانی به مقوله علم توجه بیشتری داشته باشند. علم و فناوری، محصول فعالیت های آموزشی و پژوهشی در هر جامعه ای است که بنابه نظر کارشناسان باید از سنین کودکی آغاز شود. اگر بتوان کودکان را به پرسشگری تشویق کرد، ناخودآگاه آنها برای یافتن پاسخ های سوالاتشان به پژوهش علاقه مند می شوند. این نظریه به این دلیل مطرح می شود که انسان در سال های آغازین زندگی بسیار کنجکاو است و با سوالات بیشماری در ذهنش کلنجار می رود.

در سیستم آموزش و پرورش مدرن به این سوالات بهای خاصی داده و به آموزش براساس پژوهش و کار علمی دانش آموزان در آزمایشگاه ها، تاکید ویژه ای می شود. در چنین نظامی، سیستم آموزشی تنها بر پایه حفظیات نیست و معلمان و دانش آموزان تنها به نمره نمی اندیشند. در پی توسعه چنین سیستم آموزشی، انسان با علوم و فناوری های جدیدی آشنا می شود که زندگی او را متحول می کند. رباتیک یکی از مهم ترین این علوم است که شاید در گذشته تنها در تخیل انسان جای داشت. توانایی ربات ها در انجام فعالیت های صنعتی سبب شده است که بسیاری از پروژه های تحقیقاتی و تجاری بدون وجود آنها امکان پذیر نباشد. علم رباتیک با کاربری های فراوان خود و امتیازات ویژه ای که برای جوامع صنعتی و نیمه صنعتی به ارمغان آورده است، پایه در مدارس دنیا دارد و بسیاری از ربات های پیشرفته امروز توسط دانش آموزان پایه ریزی شده اند. همچنین بخش قابل ملاحظه ای از شرکت کنندگان در مسابقات رباتیک جهانی، دانش آموزانند که به امتیازات ویژه ای دست می یابند. علم رباتیک به دلیل اهمیت که دارد، به مدارس ما نیز راه یافته است و به عنوان یکی از مباحث درسی جانبی به دانش آموزان تدریس می شود، اما جایگاه این علم در کتاب های درسی دانش آموزان کجاست و آیا باید به کتاب های درسی در این باره بسنده کرد؟

لطفا دقت کنید!

رضا کلاته که برای چهار سال مسوول رباتیک سازمان آموزش و پرورش شهر تهران بوده است در این باره می گوید: «امروز ما با فرهنگ نمره محور در نظام آموزش و پرورش مواجهیم که تنها مختص دانش آموزان نیست، بلکه معلمان و حتی خانواده ها نیز این فرهنگ را باور کرده اند و تنها به یادگیری دانش آموزان در حد دریافت نمره عالی می اندیشند. ورود علم رباتیک و دروس جانبی مانند آن به مدارس، دانش آموزان را با دنیایی متفاوت در آموزش مواجه ساخته است. آنها امروز در مواجهه با این علوم نمی توانند تنها به مطالب کتاب های درسی و حفظ آنها بسنده کنند و باید همراه با مطالعات کتاب های درسی، از ابتکار و تخیلاتشان هم در امر آموزش بهره مند شوند.» دانش آموزان در یادگیری درس های جانبی مانند رباتیک، نیازمند اطلاعاتی تخصصی اند که در میان منابع علمی مختلف پیدا می شوند.

کلاته در این باره می افزاید: «دانش آموزان ما باید به منابع علمی دسترسی داشته باشند که حتی بدون حضور معلم بتوانند از یادگیری علوم بهره مند شوند. در این باره کتاب، نشریات و نرم افزار های آموزشی نقش مهمی ایفا می کنند که بهتر است در دسترس دانش آموزان قرار داده شوند.»

برخی دانش آموزان تمایلی به مطالعه کتاب های درسی ندارند و تنها برای دریافت نمره، آنها را مطالعه می کنند. در نتیجه به نظر می رسد یکی از دلایل اصلی

مکتوب برای آموزش علوم مختلف به دانش آموزان موثرند، اما مطالعه آنها نیاز به فعال سازی دانش آموزان دارد. همه ما می دانیم که اگرچه کتاب منبعی غنی علمی است، اما دانش آموزان به طور طبیعی سراغ آنها نمی روند؛ به عنوان مثال، دانش آموزان تمایلی به مطالعه کتاب با موضوع مکانیک ندارند، مگر آن که بدانند مطالب آن برایشان کاربرد خواهد داشت. آنها وقتی بخواهند رباتی بسازند که راه برود، برای پاسخگویی به سوالاتشان در این باره که با علم مکانیک مرتبط است، به جست و جوی کتاب خواهند پرداخت. در این هنگام اگر منبع علمی خوبی به چنین دانش آموزان کنجکاو معرفی شود، آن را مطالعه می کنند؛ بنابراین در درجه نخست ما باید به ایجاد انگیزه مطالعه در دانش آموزان بیندیشیم که در این صورت آنها به گنجینه های دانش که همان کتاب ها هستند، مراجعه می کنند.»

مهندس فریبور ادامه می دهد: «این که فکر می کنیم یادگیری تنها مختص ساعت های رسمی در ایام سال تحصیلی است، از دیدگاه کلاسیک ما به موضوع آموزش برمی گردد، در حالی که زمان آموزش موثر، همان اوقات فراغت دانش آموزان است که در آن اجباری وجود ندارد و یادگیری نسبت به دوران تحصیل بهتر و موثر تر خواهد بود. کارشناسان علوم تربیتی می گویند میزان یادگیری با انگیزه افراد ارتباط مستقیمی دارد و انسان وقتی مطلبی را یاد می گیرد که به طور ارادی نسبت به فراگیری آن تمایل داشته باشد بهترین زمان چنین نوع آموزشی، ایام فراغت است. اگر می خواهیم دانش آموزان برای یادگیری و مطالعه در حوزه رباتیک تمایل داشته باشند، باید بتوانیم ایام فراغت آنها را مدیریت کنیم تا سرنوشت آموزش این علم مانند مواد درسی دیگر نشود.»

اگرچه آموزش رباتیک به نوعی با سرنوشت علمی کشور گره خورده است، اما متأسفانه شاهدیم که تنها مختص بعضی مدارس و تعداد خاصی از دانش آموزان است، در حالی که دانش آموزان مستعدی در مدارس عادی تحصیل می کنند که از یادگیری این علم بی بهره مانده اند.

مهندس فریبور با اشاره به این که آموزش های جانبی در مدارس به امکانات علمی نیاز دارند، در این باره می گوید: «امکانات آموزش های جانبی در مدارس غیرانتفاعی به دلیل بافت اقتصادی خانواده ها راحت تر فراهم می شوند و انتقال علوم را تسهیل می بخشند، اما این به آن معنی نیست که دانش آموزان در مدارس دولتی استعداد یادگیری علوم جدید را ندارند. در نتیجه باید بپذیریم که بعضی دانش آموزان ما با فقر امکانات مواجه اند و مجبوریم به آموزش های جانبی در مدارس خاص اکتفا کنیم.»

هنگامی با یک نوشته ارتباط موثرتری برقرار می کند که آن را به طور کامل درک کند. مطالب کتاب ها و نشریات آموزشی کودکان و نوجوانان در حالی قابل فهم اند که متن آنها با قلم کودکانه و زبانی ساده نوشته شوند.»

وی با اشاره به این که متن منابع علمی باید حاوی مطالبی باشد که دانش آموزان را در یادگیری علم رباتیک تشویق کند، می افزاید: «اگر کتاب ها و نشریات، تازه های مسابقات و برنامه های علمی رباتیک را پوشش دهند، فضایی رقابتی ایجاد می شود و انگیزه یادگیری را در دانش آموزان افزایش می دهد.»

آشنایی با علم رباتیک چندسالی است که در مدارس مطرح شده و دسترسی به امکانات مناسب آموزش آن به برنامه ریزی نیاز دارد.

پوده در این باره می گوید: «تغییر نظام نمره محور کنونی به نظام آموزشی پویا و خلاقانه، مستلزم همکاری صمیمانه و دلسوزانه دستگاه های ذی ربط و فعالان عرصه خلاقیت در کشور است.» تاکنون این گونه فعالیت های خلاقانه و مهم از لحاظ آموزشی و پرورشی به طور عام جایگاهی در نظام آموزشی کشور ما نداشته اند و نمی توان انتظار داشت به یکباره جایگاه خود را میان مخاطبانش پیدا کند. باید بدانیم اجرای هر طرح تازه ای نیازمند برنامه ریزی دقیق و بستر سازی مناسب در بازه زمانی مشخص است که در غیر این صورت، با شکست مواجه خواهد شد.

آموزش علم رباتیک به دانش آموزان نیز از همین نوع برنامه های آموزشی جدید است که در کشوری به سبب آشنایی دانش آموزان با علوم دیگر از جایگاه ویژه ای برخوردار است.

مهندس حازم فریبور، کارشناس رشته الکترونیک و فعال حوزه ترویج علم و تولید وسایل کمک آموزشی، در این باره می گوید: «وقتی دانش آموزان به ساخت ربات تشویق می شوند باید برای آشنایی آنها با علوم و فنون حوزه رباتیک نیز برنامه ریزی کرد. از جمله می توان به آشنایی با رایانه، نرم افزارها، کارهای مکانیکی و الکترونیکی اشاره کرد که لازمه یادگیری رباتیک به حساب می آیند.»

اکنون کتاب های متعددی در این حوزه ها نوشته شده اند که همه آنها به لزوم آشنایی دانش آموزان با علوم مختلف تاکید دارند، اما بسیاری از کارشناسان، کتاب ها و نشریات آموزشی را در این باره کافی نمی دانند و به ایجاد انگیزه در دانش آموزان برای مطالعه آنها تاکید می کنند.

فریبور در این باره می گوید: «تولید ابزارهای آموزشی

این مشکل، محتوای علمی کتاب های درسی باشند که جذابیتی برای دانش آموزان ندارند و باید تغییر کنند. همچنین اگر کتاب های علمی جانبی هم با همین ساختار تهیه شوند، به سرنوشت کتاب های درسی مواجه خواهند شد.

اما رضا کلاته به متفاوت بودن محتوای کتاب های علمی جانبی دانش آموزان با کتاب های درسی اعتقاد ندارد و در این باره می گوید: «این که اگر محتوای کتاب های درسی تغییر یابند، مشکل بی رغبتی دانش آموزان به مطالعه آنها حل خواهد شد، تصویری غلط است و باید به این مشکل عمیق تر و با دید بهتری نگریست. ما باید بدانیم دانش آموزان کتاب هایی را مطالعه می کنند که کاربردی اند و بتوانند پاسخگوی نیازهای علمی آنها باشند.»

وی در ادامه با اشاره به این که کتاب کاربردی علم رباتیک ویژه دانش آموزان باید خصوصیت هایی داشته باشد می گوید: «دانش آموزان باید بتوانند با مطالعه کتاب های علمی، وسایل مورد نیاز ساخت ربات را از بازار ایران خریداری کنند و از آنها به طور صحیح استفاده کنند، اما متأسفانه کتاب هایی در اختیار دانش آموزان قرار می گیرند که ترجمه شده اند و در محتوای آنها به ابزارها و قطعاتی برای ساخت ربات اشاره شده است که در ایران یافت نمی شوند. یعنی در واقع مفاهیم این کتاب ها که بدون بومی نگری ترجمه شده اند برای دانش آموزان کاربردی ندارند و از آنجا که دانش آموزان ما با مطالعه این منابع علمی به علم ساخت ربات دسترسی پیدا نمی کنند، رغبتی نیز برای مطالعه آنها از خود نشان نمی دهند.»

اما مشکل کتاب های علمی با موضوع رباتیک تنها مختص مفاهیم آنها نیست و گاهی ساختار نوشتاری آنها را نیز شامل می شود. در واقع کتاب هایی که برای دانش آموزان نوشته می شوند، باید دارای متنی قابل فهم باشند.

رضا کلاته با تایید بر این نکته می افزاید: «بیشتر شرکت کنندگان در مسابقات رباتیک کودکان و نوجوانان هستند که با کمبود منابع علمی برای آنها مواجهیم زیرا اغلب کتاب های تخصصی حوزه رباتیک برای دانشجویان و به زبان تخصصی نوشته می شوند که قابل فهم دانش آموزان نیستند، در حالی که به نظر من این کتاب ها باید با زبانی ساده تهیه شوند تا در مدارس کارایی داشته باشند.»

مهندس نیره پوده، دبیر نخستین مسابقه ملی طراحی اسباب بازی در این باره می گوید: «متن کتاب و نشریه ای که دانش آموز را مخاطب قرار می دهد، باید به زبان خود او نگاشته شود. به عبارت دیگر، دانش آموز

آزاده سیدین

بسیاری از کارشناسان همگام شدن با پیشرفت‌ها و تحولات پرشتاب جهانی را بدون توجه به مقوله علم و نهادینه شدن آن در جامعه ممکن نمی‌دانند. از آنجا که نهادینه شدن علم در هر جامعه‌ای در گرو آموزش علوم در کودکی است، کتاب‌های علمی به زبان ساده برای کودکان و نوجوانان از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند. مجموعه کتاب‌های علمی «از پرنده دانا پیرس» پیرو همین ضرورت توسط حسن سالاری به تازگی ترجمه و توسط انتشارات فاطمی چاپ شده است. سالاری مترجم، نویسنده و ویراستار کتاب‌های علمی و آموزشی برای کودکان و نوجوانان است که سابقه درخشانی در تالیف آثار علمی برای این گروه سنی دارد.

گفت و گو با حسن سالاری، مترجم مجموعه کتاب‌های علمی «از پرنده دانا پیرس»

تخیلاتی که تخصص می‌آفرینند

ولی محتوای آن علمی و واقعی است. متن کتاب بسیار ساده است. آیا در متن‌هایی که شما از آن استفاده کرده‌اید نیز همین ساده‌نویسی وجود داشته است؟

گرچه همه متن‌های انگلیسی ساده نیستند، اما این کتاب بسیار ساده تالیف شده است، تا جایی که شاید بتوانم بگویم حتی متن‌های ابتدایی کتاب از آنچه ترجمه شده ساده‌تر است. در ترجمه کتاب از مشاوره با کارشناسان و نویسندگان کتاب‌های دوره ابتدایی کمک گرفتم تا متن آن، علاوه بر انتقال مفاهیم علمی به توانایی خواندن دانش‌آموزان نیز کمک کند. چون کودک نیازمند است که بعد از زبان‌آموزی با مطالعه کتاب‌های غیر درسی آنچه را آموخته تمرین کند. همچنین سادگی پرسش و پاسخ‌های موجود در کتاب می‌تواند الگویی باشد برای دانش‌آموزان که در کلاس‌های انشاء از این شیوه نگارش الگوبرداری کنند.

در این کتاب به جای تصاویر واقعی از تصویرگری استفاده کرده‌اید. تا چه اندازه به تصویرگری در انتقال مفاهیم علمی به کودکان و نوجوانان معتقدید؟

در انتقال بعضی مفاهیم علمی ناچاریم از تصویرگری استفاده کنیم. به عنوان نمونه، مراحل پرواز یک کاوشگر به فضا با توجه به سرعتی که دارد قابل عکسبرداری نیست و تنها می‌توان از یک یا چند لحظه آن تصویر تهیه کرد. یا این که شاید عکس لایه‌های مختلف زمین برای دانش‌آموزان واضح مناسبی نداشته باشد که می‌توان با تصویرگری این مشکل را حل کرد. همچنین در بعضی کتاب‌های علمی از تصاویر واقعی و تصویرگری با هم استفاده می‌کنند تا جذابیت مطلب برای خوانندگان افزایش یابد. اما در این کتاب که ساختارش جنبه خیال‌پردازانه دارد، تصویرگر سعی کرده است جانوران را با حالتی فانتزی نمایش دهد تا برای کودکان دوست داشتنی تر شوند. این تصاویر با واقعیت فاصله چندانی ندارند و در انتقال مفاهیم به کودکان موثرند.

مطالب علمی کتاب به صورت پرسش و پاسخ میان جانوران و یک پرنده خیالی مطرح شده‌اند. چطور از تخصص و تخیل هم‌زمان در انتقال مفاهیم برای کودکان و نوجوانان بهره گرفته‌اید؟

دانشمندان به تازگی ثابت کرده‌اند که انسان به مطالبی که شاید مفاهیم درستی ندارند و خیالی هستند نیز نیاز دارد. این مطالب سبب می‌شوند که خیال انسان به پرواز درآید و نیروی خلاقانه در وی تقویت شود. بنابراین یک سری از حوزه مطالعاتی ما کتاب‌های آمیخته به خیال را شامل می‌شوند که تعدادشان هم کم نیست. اما از طرفی ما به اطلاعاتی نیاز داریم که باید در کتاب‌های علمی مطرح شوند. به همین دلیل بسیاری از نویسندگان و حتی فیلمسازان ما میان ادبیات خیالی و علمی پلی می‌زنند که سبب ایجاد جذابیت آثار خلق شده می‌شوند. مجموعه حاضر نیز این خاصیت را دارد که ساختار آن داستانی،

تفسیر، پرسش شما بجا است و ما باید کتاب‌هایی را تولید کنیم که در ابتدا جانوران سرزمین خودمان را به دانش‌آموزان معرفی کنند. اکنون یک مجموعه علمی جدید را تالیف می‌کنم که در آن سعی دارم دانش‌آموزان را با گروه‌های اصلی جانوران ایران آشنا کنم و در آینده‌ای نزدیک به سوال شما پاسخ علمی مناسبی می‌دهم.

شما آشنایی با حیوانات را دستاویزی برای آشنایی کودکان با محیط زیست قرار داده‌اید. در این باره بیشتر توضیح بدهید.

حجم عمده مطالب این کتاب درباره جانوران است ولی پدیده‌های طبیعی مثل آب و هوا و ارتباطشان با جانوران هم بررسی شده است. هر جانوری با یک نوع اقلیم سازگاری دارد و رفتار و زندگی جانوران متناسب با آب و هوایی است که در آن زندگی می‌کنند.

چرا با توجه به تالیف کتاب‌های متعدد مثل «علم در ایران باستان» به ترجمه این مجموعه علمی پرداخته‌اید؟

من سال‌ها پیش فعالیت در حوزه تولید کتاب‌های علمی را آغاز کردم که بیشتر آنها تالیف هستند. به عنوان نمونه می‌توانم به کتاب «شبیه‌سازی انسان» اشاره کنم که در آن پیامدهای فرهنگی فناوری شبیه‌سازی و حتی ارتباطش با حوزه دین را با تحقیق و مطالعه بررسی کرده‌ام. اما همه ما می‌دانیم که تالیف کتاب نیازمند تحقیق است که با صرف انرژی و زمان حاصل می‌شود. از طرف دیگر، در چند دوره‌ای که به عنوان داور در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، کتاب‌های علمی ترجمه شده این رده سنی را بررسی می‌کردم با آثار بی‌شماری مواجه شدم که کیفیت مناسبی نداشتند. به همین دلیل، تصمیم گرفتم برای تولید کتاب‌های علمی با موضوع‌های جدید و ساختار مناسب اقدام کنم و ترجمه مجموعه از «پرنده دانا پیرس» پیرو این اندیشه بود.

چرا در این کتاب از شناخت جانوران برای کودکان و نوجوانان سخن گفته‌اید؟

کودکان به طور غریزی جانوران را دوست دارند و اگر تاریخچه کودکی خودمان را نیز مرور کنیم این علاقه را درمی‌یابیم. به همین دلیل کتابی در حوزه شناخت رفتار و زندگی جانوران برای دوره ابتدایی دانش‌آموزان انتخاب کردیم که مجموعه «از پرنده دانا پیرس» تکمیل‌کننده محتوای آن است.

اما در کتاب از جانورانی صحبت شده است که در ایران وجود ندارند. چه لزومی دارد که کودکان و نوجوانان ایرانی این حیوانات را بشناسند؟

من کره زمین را مانند خانه همه انسان‌ها می‌دانم که باید نسبت به آن شناخت کافی داشته باشند. همه موجودات کره زمین با هم ارتباط دارند و جانوران هم جزئی از آنها هستند. بنابراین اشکالی ندارد که کودکان ما با جانورانی آشنا شوند که در گوشه‌ای دیگر از کره زمین زندگی می‌کنند. اما با همه این

معرفی کتاب

محاسبات فنی در مهندسی آب و فاضلاب

کتاب «محاسبات فنی در مهندسی آب و فاضلاب» مسائل و امور مربوط به آب و فاضلاب را از یک دیدگاه تخصصی و متفاوت مورد توجه قرار داده است. در این کتاب، همه مسائل و پروژه‌ها در سیستم اندازه‌گیری متریک حل شده تا دانشجویان بتوانند شیرینی ریاضی را در حل مسائل آب و فاضلاب تجربه کنند و از مندرجات کتاب حداکثر بهره را ببرند. نگاه دیگر این کتاب پرداختن به مسائل و مشکلات متداول در صنعت آب و فاضلاب از دیدگاه بهره‌بردار و نگهداری این سیستم هاست. این مشکلات از ابتدایی‌ترین و پرهزینه‌ترین بخش‌های صنعت آب و فاضلاب به شمار می‌روند، ولی متخصصان بسیار کمی در این حوزه وجود دارند که نمی‌توانند پاسخگوی نیازهای کشور باشند. در همین زمینه کتاب، مسائل زیادی را مطرح کرده است تا مخاطبان بتوانند مسائل کاربردی مهندسی آب و فاضلاب را تحلیل و تشریح کنند. به همین منظور در ابتدای هر فصل خلاصه‌ای از مطالب آن بخش و سپس مسائل و در پایان پاسخ‌های آنها گنجانده شده است. علاقه‌مندان می‌توانند این مجموعه ارزشمند علمی را که به تازگی توسط دکتر محمد رضا خانی، مهندس اکبر

مختاری آذر و مهندس محمد مهدی مهربانی اردکانی تالیف شده است از بازار کتاب تهیه کنند. کتاب «محاسبات فنی در مهندسی آب و فاضلاب» توسط انتشارات خاتیران چاپ شده و قیمت آن ۵۹۵۰ تومان است.

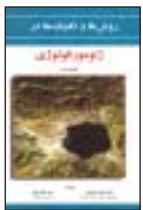
مرجع سریع و گام به گام ویندوز ویستا

ویندوز ویستا حاصل تلاش و تجربه مایکروسافت در تولید سیستم عامل است. این ویندوز نخستین سیستم عاملی است که به معنای واقعی می‌تواند تمام رسانه‌های دیجیتال را کنترل کند. در این ویندوز به ظاهر و محیط، به خصوص از نظر گرافیکی توجه ویژه‌ای شده است که آیکن‌ها و تصاویر در آن ساده و بی‌روح نیستند. از دیگر ویژگی‌های آن توجه به شرایط خاص کاربران است که افراد چپ دست یا معلول نیز می‌توانند با آن کار کنند. به دلیل ویژگی‌های خاص این ویندوز، نصب و راه‌اندازی، ارتقا، مدیریت همه جانبه و رفع عیوب نرم‌افزاری و سخت‌افزاری ویندوز ویستا در کتاب مرجع سریع و گام به گام ویندوز ویستا گفته شده است که تمامی کاربران این نوع ویندوز می‌توانند از آن بهره‌مند شوند. به واسطه کتاب حاضر که توسط علی اکبر سرپرست و بی‌بی رقیه حسینی ترجمه شده گام به گام با این ویستا آشنا خواهید شد.

نشر کتابدار کتاب «مرجع سریع و گام به گام ویندوز ویستا» را با قیمت ۸۰۰۰ تومان منتشر کرده است.

ژئومورفولوژی

مطالعه حوضه‌های آبریز به عنوان یک واحد طبیعی که جریان انرژی و ماده به داخل آن قابل اندازه‌گیری بوده و تعیین حدود آن نیز به سادگی امکان‌پذیر است، در علوم دانشگاهی مهم ارزیابی می‌شود. همچنین پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی بسیاری در این باره نوشته می‌شوند که نیازمند منابع علمی‌اند. کتاب «ژئومورفولوژی» بنا به همین ضرورت توسط دکتر مهران مقصودی و محمد طاهر خانی ترجمه شده است که نتایج مطالعات ۲۰ حوضه آبریز در منطقه مرتفع «چیت راکوت هندوستان» را بررسی می‌کند. در این کتاب، علاوه بر مطالعات زمین‌شناسی، تکنوتیک، اقلیم، خاک، پوشش گیاهی و آب‌های زیرزمینی حوضه‌های مورد نظر، به خصوصیات فیزیوتراپی و مورفومتری آنها نیز توجه شده است. مجموعه حاضر حاوی اطلاعات ارزشمندی است که دانشجویان می‌توانند از آن به عنوان یک مرجع مناسب برای تدوین پایان‌نامه‌ها و گزارش‌های علمی استفاده کنند. کتاب «ژئومورفولوژی» را نشر انتخاب با قیمت ۳۵۰۰ تومان چاپ کرده است.

اگرچه سال‌هاست صادرات صنعت چاپ در زمینه بسته‌بندی و چاپ صنعتی از سوی چاپخانه‌داران در حال انجام است، اما هنوز در عرصه چاپ کتاب، فرصت برای صادرات صنعت آنچنان که باید فراهم نشده است. چنانچه کارشناسان معتقدند تقویت صادرات صنعت چاپ، چه در حوزه کتاب و چه در حوزه سایر تولیدات چاپی، می‌تواند به رونق هرچه بیشتر این صنعت در کشور بینجامد. در متنی که در ادامه می‌آید، رضا رضایی، رییس سابق اتحادیه صادرکنندگان صنعت چاپ ایران، در این باره توضیحاتی ارائه کرده است. به باور وی، صنعت چاپ ایران در حال گسترش است و ظرفیت گسترش بیش از این را نیز دارد. او معتقد است که صنعت فعلی چاپ نیز توان صادرات را دارد. این گفت‌وگو به مناسبت روز صنعت و معدن با رضایی انجام شده است.

رضارضایی، رییس سابق اتحادیه صادرکنندگان صنعت چاپ:

افق صادرات صنعت چاپ روشن است

تنها مشکلی که ممکن است در تیراژهای انبوه کتاب با آن روبه‌رو شویم، می‌تواند در بخش صحافی باشد. ما برای اینکه بتوانیم کارها را در این مرحله سریع انجام داده و به بازار برسانیم دارای ضعف‌هایی هستیم. در این بخش از نظر تکنولوژی مشکل داریم، یعنی در بخش‌های دیگر به اندازه کافی و حتی گاهی بسیار بیشتر از نیاز، ماشین‌آلات وجود دارد، اما در بخشی مانند صحافی، به دلیل نبودن ماشین‌های استاندارد و پیشرفته با مشکل مواجهیم.

برای اینکه زمینه‌های صادرات چاپ در عرصه محصولات فرهنگی، به ویژه کتاب فراهم شود چه اقداماتی لازم است؟

یکی از بزرگترین مراکزی که سفارش چاپ کتاب می‌گیرد، کشور هندوستان است. حتی از آمریکا و کشورهای اروپایی هم سفارش دهنده‌های بیشتری دارد، اما مساله این است که سفارش دهنده باید احساس امنیت کند. معتقدم باید در این زمینه اعتمادسازی شود. قوانین خاصی مطابق با عرف بین‌الملل در این باره وجود دارد که اگر می‌خواهیم در این عرصه حرفی برای گفتن داشته باشیم باید آنها را رعایت کنیم. اگر در کشور ما قوانینی مثل کپی رایت تصویب و رعایت شود، بسیاری از مشکلات در زمینه مناسبات اقتصادی صنعت چاپ کتاب و کالای فرهنگی حل می‌شود. افق صادرات صنعت چاپ برای ما باز و روشن است.

نود درصد کار به عهده ماشین است. زمانی، کاری که ماشین چاپ تولید می‌کرد، به ذوق و سلیقه اپراتور ارتباط مستقیم داشت، اما حالا بیشتر کار را ماشین انجام می‌دهد و تقریباً همه مراحل کار ماشینی و تنظیمات دستگاه‌ها توسط کامپیوتر است. اغلب چاپخانه‌ها به دستگاه‌های روز و پیشرفته چاپ مجهزند.

در این زمینه بسیار کند است و صنعت چاپشان شبیه کارهایی است که چهل سال پیش در ایران انجام می‌شد.

صنعت چاپ در ایران دو خصوصیت مثبت دارد؛ نخست آنکه چاپچی‌های ما به کارشان به عنوان یک هنر نگاه می‌کنند و دیگر اینکه این صنعت در ایران ارزان است. آیا این مزایا می‌تواند به بهبود صادرات صنعت چاپ در حوزه کتاب بینجامد؟

بخش فرهنگی صنعت چاپ را باید به صورت دقیق، کارشناسی شده و تخصصی دنبال کرد. تاریخ ما مخزن گنجینه‌های ادبی از نظر نثر و شعر است. شعرا و نویسندگان بسیار بزرگی داریم که تقریباً هیچ فعالیتی برای شناسایی آنها به عنوان مفاخر ادبی ایرانی انجام نشده است. باید با هزینه‌های کاملاً حساب شده سراغ این کار رفت و از متخصصین و اندیشمندان که زبان فارسی و خارجی را به خوبی می‌دانند برای ترجمه چاپ و صادر کردن این کتاب‌ها کمک گرفت؛ یعنی ما همزمان که داریم صنعت چاپمان را صادر می‌کنیم می‌توانیم فرهنگ و ادبیاتمان را هم بشناسانیم. می‌توانیم از صنعت چاپ برای شناساندن و مطرح کردن فرهنگ و ادبیاتمان بهره ببریم.

آیا از نظر تکنولوژی و به روز بودن دستگاه‌های چاپ هم توانایی لازم را داریم؟
تکنولوژی صنعت چاپ بسیار پیشرفته شده و

صنعت چاپ ما تا چه اندازه از صادرات تولیدات خود بهره می‌برد؟

بخش هنری و فرهنگی صادرات صنعت چاپ، از بخش‌های فرعی این صنعت به حساب می‌آید، چرا که مادر این صنعت، با مسایلی همچون بسته‌بندی روبرویم که اهمیت زیادی برای اقتصاد ما دارد. صنعت چاپ در اولویت کاری خود باید در خدمت کل صادرات غیر نفتی باشد، چرا که صادرات فله‌ای و بسته‌بندی‌های بد، خیانت به منافع ملی است. هر کالایی، با توجه به کارایی و ویژگی‌هایش در یک بسته‌بندی متفاوت قرار می‌گیرد و ما باید به این مسایل توجه داشته باشیم.

کالاهای فرهنگی و کتاب بحث جداگانه‌ای است و تخصص خاص خودش را هم دارد. طبق آخرین آمار، رشد چاپ کتاب در کشورهای اروپایی منفی بوده است. سال گذشته، آمار چاپ کتاب در آلمان منهای هفت و رشد بخش بسته‌بندی‌شان به اضافه ده بوده است. یعنی در چاپ مجلات و کتاب رشد منفی داشته‌اند. برای اینکه جوانان امروز با استفاده از امکانات دنیای مجازی، نشریات و کتاب‌ها را از اینترنت دانلود می‌کنند و می‌خوانند. در نتیجه آنها رشد منفی داشته‌اند. ما می‌توانیم از این فرصت برای پیشبرد صنعت چاپ، به ویژه در عرصه کتاب و مطبوعات، استفاده کنیم. ما از نظر چاپ از بسیاری از کشورهای اطرافمان جلوتر هستیم. پیشرفت آنها

صدرالدین بهشتی عضو هیات مدیره انتشارات روزنه:

صنعت چاپمان را با اعتماد سازی صادر کنیم

دستگاه‌هایشان را به روز کنند. تا زمانی که نگاهمان به کار چاپ این باشد که یک کار صنعتی صرف است و برای آن اهمیت لازم را قائل نباشیم، نمی‌توانیم برای ورود به بازار کشورهای دیگر امیدوار باشیم.

گفتید صادرات چاپ می‌تواند در دراز مدت بر صنعت چاپ ما اثر مثبت بگذارد. درباره سودآور بودن این کار هم بگویید.

در جامعه، سرمایه‌گذاری اولیه روی ایده و اعتماد انجام می‌شود و نه پول. یعنی من در جایگاه اقتصادی کاری که می‌کنم را بر اساس اعتمادی که به سلیقه و نگاه مشتری دارم تعیین و ایده کارهایم را که بر اساس علائق آنها پیاده می‌کنم. تمام چاپخانه‌ها به فکر گسترش هستند اما انگیزه‌ای برای آن ندارند. یعنی باید شرایط طوری باشد که مراکز دولتی به فکر پیدا کردن مشتری برای چاپخانه‌های خصوصی باشند.

این کار در یک مدت کوتاه انجام شدنی نیست، بلکه برای گرفتن سفارش کار باید مدت زمانی را صرف جلب اعتماد طرف مقابل کنیم. با اعتماد سازی که دولت در همه سطوح در سطح جهانی می‌کند آنها به ما هم به عنوان یک شرکت خصوصی اعتماد کرده و قرارداد کاری می‌بندند. باید یک فضای رقابتی به سود خودمان در منطقه ایجاد کنیم. در حال حاضر دومی می‌تواند بازار کار بسیار مناسبی برای چاپخانه‌های ما باشد. چرا باید مجله‌هایی که در دومی منتشر می‌شوند برای چاپ تا ترکیه بروند؟ در حالی که این کار می‌تواند با هزینه‌های بسیار کمتری در ایران انجام شده و برای ما هم سودآور باشد.

که دستگاه‌ها یکی است. پس آن چیست که کارها را از هم متفاوت می‌کند؟ به نظر من تفاوت در دلسوزی است که پای کار انجام می‌شود. کیفیت کاری را که یک چاپچی ایرانی از یک دستگاه چاپ متعلق به ده سال پیش بیرون می‌آورد، نمی‌توانید در هیچ چاپخانه اروپایی با مجهزترین و به روزترین دستگاه‌ها پیدا کنید. دقتی که بابت کار در چاپخانه‌های ایران به کار برده می‌شود در هیچ جای دنیا وجود ندارد.

در واقع ما این امکان را داریم که محصولات چاپی مان را صادر کنیم. یعنی این کیفیت را در کارها می‌بینید؟

این امکان باید برای ما ایجاد شود که بتوانیم کارمان را صادر کنیم و گرنه به خودی خود امکانش نیست. باید از صنعت چاپ حمایت شود و منظورم حمایت مادی نیست. همان‌طور که گفتیم این کار یک هنر است و هنر به حمایت معنوی نیاز دارد و ما امکان کیفی آن را داریم. اما امکان کمی‌اش وجود ندارد. مگر چند تا چاپخانه داریم که به تعداد کافی دستگاه مجهز و پیشرفته داشته باشند؟ اگر قرار بر صادرات باشد، باید این امکان از نظر کمی فراهم شود و گرنه نمی‌شود کارها را به موقع رساند و مشکلاتی از این دست پیش می‌آید.

با این حال اگر بخواهیم سفارش کار خارجی را قبول کنیم، اقدام خوبی است و با اینکه در کوتاه مدت ممکن است به بازار نوعی شوک وارد کند و کارها با تاخیر به دست مشتری برسند اما در بلندمدت رقابت ایجاد می‌شود و چاپخانه‌داران ترغیب می‌شوند که

انجام می‌دهد.

از نظر تکنولوژی مشکلی وجود ندارد. الان در چاپخانه وزارت ارشاد تعداد زیادی دستگاه عالی وجود دارد که بیکارند و می‌توانند فعال باشند. اما در چاپخانه‌های خصوصی با دستگاه‌های مدل پایین‌تر استفاده خوبی از وسایلی می‌شود؛ چون کسانی که با آنها کار می‌کنند، از تخصص لازم برخوردارند، یعنی بیشتر از آنکه به ماشین ربط داشته باشد، به آن متخصصی که بالای دستگاه ایستاده مربوط است.

ما یک سری کتاب، به زبان‌های انگلیسی و فرانسه چاپ کرده‌ایم که راهنمای توریست است. با توجه به تبلیغاتی که علیه ایران وجود دارد، فرانسوی‌ها باورشان نمی‌شد که ما این کتاب‌ها را در ایران چاپ کرده باشیم. فکر می‌کردند این کتاب‌ها در ترکیه، چاپ و به ایران وارد شده‌اند! در حالی که همه کارهای مربوط به چاپ و نشر آن در ایران انجام شده است.

می‌دانیم که کار چاپ کتاب به طور سنتی انجام نمی‌شود. وجه هنری قضیه از نگاه شما کجاست؟ بگذارید با یک مثال آن را توضیح بدهم. اگر ماشین کوزه‌گری، یک ماشین برقی هم باشد باز هم حرکات دست و شکل‌هایی که کوزه‌گر در ذهن تصویر کرده است، گل را شکل می‌دهد. یعنی آن چیزی که در نهایت ساخته می‌شود، ارتباطی به ماشین دستی یا برقی او ندارد. ماشین‌شور ندارد که بتواند زیبایی‌ها را تشخیص دهد. در حیطه کار چاپ هم همین موضوع وجود دارد. به این دلیل است که می‌گویند کار یک چاپخانه خوب است و کار چاپخانه دیگر نه، در حالی

صنعت چاپ در ایران، به ویژه در زمینه چاپ کتاب از امکانات تقریباً مناسب و دستگاه‌های خوبی برخوردار است. با توجه به اینکه چاپ هر کتاب در ایران در مقایسه با نمونه‌های خارجی آن با قیمت مناسبی تمام می‌شود، شاید ایده صادرات این صنعت به کشورهای دیگر و به ویژه کشورهای منطقه ایده قابل تاملی باشد که باید زمینه‌های انجام آن را فراهم آورد. در این راه، نخستین موافقت باید از طرف چاپخانه‌داران و انتشاراتی‌هایی که با همکاران غیر ایرانی‌شان ارتباطاتی دارند، صورت گیرد. به همین منظور با سید صدرالدین بهشتی عضو هیات مدیره انتشارات روزنه، درباره توانایی و قابلیت‌های صنعت چاپ ایران برای صدور به کشورهای دیگر گفت‌وگویی انجام داده‌ایم. این گفت‌وگو به مناسبت روز صنعت و معدن انجام شده است.

صنعت چاپ ما چقدر این قابلیت را دارد که به کشورهای دیگر، مثلاً کشورهای عربی صادر شود؟ در مساله چاپ، دو مقوله مطرح است؛ یکی قیمت کاغذ و دیگری قیمت چاپ. با توجه به اطلاعاتی که من دارم، قیمت کاغذ در خارج از ایران ارزان‌تر و از تنوع بسیار بالایی هم از نظر کیفیت، وزن و... برخوردار است. اما در ایران به نسبت دستگاه‌های موجود، کیفیت چاپ بسیار بالاست. مساله این نیست که دستگاه‌های چاپ آنها خوب نیست، اما کاری که در چاپخانه‌های ایران انجام می‌شود، بیش از آنکه یک صنعت باشد، هنر است. یعنی این فقط دستگاه نیست که کارها را

از چهارشنبه تا سه شنبه با سرای اهل قلم خانه کتاب

از پژوهش‌های اجتماعی تاروان شناسی سینمایی

سرای اهل قلم خانه کتاب با برگزاری نشست‌های نقد، بررسی و معرفی کتاب و همچنین ایجاد فضایی مناسب برای گفت‌وگو و تبادل نظر اهالی قلم، زمینه رشد و اعتلای فرهنگی کشور را مهیا می‌کند. در نشست‌هایی که هفته گذشته در سرای اهل قلم برگزار شد، کارشناسان و منتقدان حوزه علوم اجتماعی، روان‌شناسی و ادبیات در جلساتی جداگانه به بحث و گفت‌وگو پرداختند.

بعد از جنگ، طبیعی بود که هم در اروپا و هم در کشورهای استعمارزده، ایدئولوژی روسیه شوروی جذابیت‌های بسیاری پیدا کند و طبیعی بود که در تمام این کشورها، چنین تحولاتی با الهام از ایدئولوژی غرب دامن‌گیر شود. البته کشور ما از این حیث مستثنی نبود.

بنابراین موجی عظیم جهان‌روشنفکری را هم در کشورهای جهان سوم و هم در خود غرب فراگرفت. برلین در این ایام، میان متفکران غربی، از قبل تکلیف خود را مشخص می‌کند و در دیدارهایش با روشنفکرانی مانند آخمتاوا یا استرناک بر آنچه می‌اندیشیده، مصمم تر می‌شود. این در حالی است که حتی ژان پل سارتر را هم به سوی خود می‌کشد.

برلین هرگز حاضر نمی‌شود اصول فلسفه را به موج‌های ناپایدار دهه ۶۰ غرب آلوده کند؛ این در حالی است که در این میان خردمندان استنادی کردن، دستاورد مهمی برای او به ارمغان می‌آورد.

برلین در این کتاب نشان می‌دهد که چگونه مارکسیسم و اندیشه‌های فاشیستی، ناسیونالیستی از تعارضات درونی رمانتیسم زاده شده‌اند؛ در حالی که جوانه‌های این مکتب از آلمان آغاز شد چرا که آلمان بعد از جنگ با نوعی نیاز به گریختن از دنیای برون و تامل در درون دست و پنجه نرم می‌کرد؛ همانطور که یکی از معنای رمانتیسم، خود را کاویان است.

به اعتقاد من خود متن، زبان را به مترجم پیشنهاد می‌کند؛ به شرط آنکه بتواند آن زبان را بسازد. در هر حال امیدوارم زبان این کتاب، زبانی امین باشد. ساختن جملات این کتاب، جزو دشواری‌های کارم نبود؛ بلکه چون تخصص فلسفه نیست، خلوص فلسفی این کتاب سبب شد که بعد از ترجمه آن را برای ارزیابی به دوستم هومن پناهنده بسپارم.

«ریشه‌های رمانتیسم»، نوشته آیزابا برلین در سال ۸۵ از سوی نشر ماهی روانه بازار کتاب شد.

عبدالله کوثری

از برلین را فراهم کرد.

نکته‌ای که از حیث تاریخی اهمیت دارد، شناخت اهمیت جایگاه برلین در این دوره خاص غرب و جهان است. بعد از جنگ جهانی دوم، یک موج بسیار بزرگ به سبب پیامدهای جنگ جهانی، جهان را فرا گرفت و اتحاد جماهیر شوروی یکی از مهم‌ترین سنگرهایی شد که در مقابل فاشیسم دفاع کرد و مانع رشد جغرافیای فاشیسم و فتوحات بعدی آن شد.

فلسوفی که دیر معرفی شد

نشست نقد کتاب «ریشه‌های رمانتیسم» نوشته آیزابا برلین، متفکر انگلیسی، با حضور رضا نجفی و عبدالله کوثری در سرای اهل قلم خانه کتاب برپا شد. عبدالله کوثری، نویسنده و منتقد، برلین در این میان در میان متفکران دهه ۶۰ و ۷۰ غربی از قبل تکلیف خود را مشخص می‌کند و در دیدارهایش با روشنفکرانی مانند آخمتاوا و استرناک بر آنچه می‌اندیشیده، مصمم تر می‌شود در حالی که حتی ژان پل سارتر را هم به سوی خود می‌کشد.

آثار برلین در دهه ۱۹۶۰ در غرب منتشر شد. دلایل توجه نداشتن به برلین در ایران بسیار زیاد است، بخشی از مشکلات مربوط به کمبود منابع بوده است. آن موقع با چند کتاب محدود و ناقص فکر می‌کردیم مشکلات جهان را حل کرده‌ایم. در هر حال ما با تأخیر ۴۰ ساله، آثار او را می‌شناسیم و خوشبختانه بعد از انقلاب، تحول جدی جامعه، ضرورت ترجمه آثاری

برنامه‌های این هفته سرای اهل قلم

برنامه این هفته سرای دائمی اهل قلم از سوی خانه کتاب اعلام شد.

یکشنبه ۶ تیر: نقد و بررسی کتاب «مرد یخی» با حضور زهرا زواریان و شیرین اسحاقی از ساعت ۱۷ تا ۱۹.
دوشنبه ۷ تیر: کارگاه داستان‌نویسی با حضور فیروز زوزی جلالی از ساعت ۱۴:۳۰ تا ۱۶:۳۰.
سه شنبه ۸ تیر: نشست اول: نخستین نشست از سلسله جلسات شاهنامه‌خوانی با عنوان «قصه تراژیک در داستان رستم و سهراب» با حضور دکتر ابوالفضل خطیبی و شیرین امامی از ساعت ۱۷ تا ۱۹. نشست دوم: بررسی جلوه‌های عمده خوشنویسی دوره قاجار با حضور کاوه تیموری و جمشید یاری از ساعت ۱۷ تا ۱۹.

چهارشنبه ۹ تیر: نشست اول: جلسه شعرخوانی با حضور جمعی از شاعران از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰. نشست دوم: نقد و بررسی کتاب «فمینیسم و زیبایی‌شناسی» نوشته کارولین کرس میر با حضور دکتر محبوبه مباشری و افشنگ مقصودی از ساعت ۱۷ تا ۱۹.

سرای دائمی اهل قلم در خیابان انقلاب، خیابان فلسطین جنوبی، کوچه خواجه نصیر، شماره ۲ واقع و حضور در این جلسات برای عموم آزاد است. علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با شماره ۶۶۹۶۱۵۶ تماس بگیرند.

تلفیق خواندنی سینما و روانپزشکی

دکتر فرید حسینی

نشست نقد و بررسی کتاب «سینما و روانپزشکی» با حضور دکتر ماهیار آذر، عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی و مولف حوزه روانپزشکی، دکتر فرید حسینی، عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی و منتقد و همچنین سپیده باطبی، دبیر نشست، در سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار شد.

سپیده باطبی: سینما مانند کتاب‌های اسطوره‌ای افراد را به سمت و سوی لایه‌های عمیق تر و ابعاد شخصیتی خود سوق می‌دهد. سینما با مواجهه به معانی ذهنی افراد، آنها را قادر به درک خود می‌سازد و در نهایت به کشف اجزایی از شخصیت که به دست فراموشی سپرده شده‌اند، رهسپار می‌کند.

دکتر ماهیار آذر: مولف کتاب و عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی؛ رابطه میان سینما و روانپزشکی با تولید فیلم‌های سینمایی در حوزه روان‌شناسی، روان‌پزشکی و هیپنوتیزم مشخص شد.

با توجه به شناخت ۳۸۵ نوع بیماری روانی، برای تألیف این نوشتار فهرستی از کتاب‌های روانپزشکی درباره بیماری‌های جنون، اضطراب، بیماری جنسی، اعتیاد، لکت کودکان تا آلزایمر سالمندان تهیه و فیلم‌هایی که در حوزه روان‌شناسی سینما ساخته شده‌اند را بررسی کردم.

در این نوشتار فیلم‌ها به شکل‌های گوناگون بررسی شده‌اند و برخی فیلم‌ها به دلیل مطرح بودن و شهرت کارگردانان، بیشتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. این کتاب در قالب ۲۲ فصل به دو گونه نگاشته شده است. از آنجا که مخاطبان سینما و مخاطبان علم روان‌پزشکی درک متفاوتی از یکدیگر دارند، بنابراین این کتاب به دو صورت

مخاطب سینمایی و مخاطب روان‌پزشکی تدوین شده است. فصل انتهایی این نوشتار ویژه مسایل روان‌پزشکی هنرمندان، فیلمنامه‌نویسان و کارگردانان درباره طلاق، اعتیاد، خودکشی و زندگی شخصی آنهاست.

من در این نوشتار از سینمای ایران به دلیل محدود بودن فیلم‌ها استفاده نکرده‌ام. البته مطلعم که چند روان‌شناس ایرانی روی فیلم‌های فارسی تحقیق انجام می‌دهند. امروزه بازار کتاب‌های روان‌شناسی در ایران آشفته است. و بسیاری از کتاب‌ها بدون نظارت آنچنانی به صورت ترجمه منتشر می‌شوند.

دکتر فرید حسینی، مولف و عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی: سینما منبع مناسبی برای نمایش علایم روانپزشکی و رفتاری است و این علایم جذابیت دراماتیکی به فیلم می‌دهند و منشأ مناسبی برای فیلمنامه‌نویسی و کارگردانی‌اند. بسیاری از علایم ذهنی که به دشواری توصیف می‌شوند، در سینما به راحتی به تصویر کشیده می‌شوند. برای نمونه، درک اختلالات توهم، هذیان، پارانویید و وسواس برای دانشجویان در کلاس درس بسیار دشوار است، اما تماشای فیلم‌ها در این حوزه راهگشاست.

این نوشتار، راهگشایی برای روان‌پزشکان و دانشجویان رشته روان‌پزشکی خواهد بود. سینما مأمونی برای توصیف تجربیات درونی افراد است، اما در عین حال می‌تواند بر نوع برداشت افراد جامعه از روانپزشکان تأثیر مثبت یا منفی بگذارد. برخی از این نوع فیلم‌ها برای افراد دیدگاهی منفی نسبت به روان‌پزشکان ایجاد می‌کند. برای نمونه، شخصیت هانیبال لکتر در فیلم «سکوت بره‌ها» یکی از این نمونه‌هاست.

این اثر به طور دقیق در توصیف اختلالات روانی کوشیده و نویسنده نیز تلاش کرده تا تمامی اختلالات را در آن بگنجاند. در نتیجه این اثر می‌تواند به عنوان منبعی برای تألیفات بعدی به شمار آید. در برخی از کتاب‌هایی که برای آموزش دانشجویان روان‌شناسی و پزشکی نوشته شده، برای هر اختلال یک فیلم در نظر گرفته شده است، اما این موضوع در کتاب «سینما و روانپزشکی» مشاهده نمی‌شود.

ایده‌ای برای تألیف کتابی جامع

نشست نقد و بررسی کتاب «پژوهش، پژوهشگری و پژوهش‌نامه‌نویسی» با حضور دکتر خلیل میرزایی، مولف کتاب «پژوهش، پژوهشگری و پژوهش‌نامه‌نویسی»، دکتر ملک پور، کارشناس و منتقد اثر و دکتر سعید اسلامی، مدیرمسئول انتشارات جامعه‌شناسان و الهه حبیبی دبیر نشست در سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار شد.

دکتر خلیل میرزایی مولف کتاب: این اثر به دلیل جامعیت، گستردگی، به روز بودن و استفاده از تکنیک‌های مصطلح، یک دایره‌المعارف کامل در حوزه روش تحقیق به شمار می‌آید. این کتاب به سه مبحث پژوهشی (مسائل نظری)، کاربردی و گزارش کار تقسیم شده است. پیش از تألیف این نوشتار، کتابی با عنوان «پژوهش و مستندسازی» نوشتم که هنگام تدریس در کلاس درس متوجه ایرادها و نواقص آن شدم. بنابراین ایده تألیف این کتاب با بحث و گفت‌وگوها با سایر استادان دانشگاه در ذهنم جرقه خورد.

این نوشتار حاصل ۱۵ سال تدریس و مطالعه در دانشگاه به حساب می‌آید.

دکتر ملک پور، استاد دانشگاه: این نوشتار یک تألیف واقعی به شمار می‌رود، به این معنا که اگر کتاب‌ها را به دو دسته تألیف و ترجمه و تألیف‌ها را به واقعی و غیر واقعی تقسیم کنیم این نوشتار به دلیل فعالیت روشی و بومی‌سازی، در دسته تألیفات واقعی قرار می‌گیرد و جایگاه مفهوم در فرآیند تحقیق و بحث نمونه‌گیری و تحلیل داده‌ها در فرآیند تحقیق مشخص شده است.

با وجود دو جلدی بودن کتاب، این اثر تنها دارای یک فهرست در انتهای جلد دوم است که این مساله برای شخصی که در حال مطالعه جلد نخست کتاب است و به استفاده از منابع نیاز دارد، کمی دشوار است. به همین دلیل بهتر بود فهرستی کلی و اجمالی در جلد نخست و فهرستی تفصیلی برای جلد دوم در نظر گرفته می‌شد.

بزرگترین نقطه ضعف این نوشتار، فقدان ویرایش جامع آن است. با توجه به این که کتاب روش تحقیق، رسالتی مضاعف را می‌طلبد و دانشجو را با نحوه تفکر صحیح آشنا می‌کند، هر سطر کتاب نیازمند وقت مضاعف برای ویرایش است بنابراین کتاب نیازمند یک ویراستار صاحب نام بود که غلط‌های املائی و فصل‌بندی‌های طویل در آن مشاهده نشود. برای نمونه، در فصل نخست کتاب فرض بر این است که دانشجو می‌خواهد با روش تحقیق آشنا شود، بنابراین جزئیات بسیار و بیش از نیاز کاربرد در آن بیان شده است. همچنین عنوان‌ها نیز در بسیاری از بخش‌های کتاب طویل و خسته کننده‌اند.

دکتر سعید اسلامی، مدیرمسئول انتشارات جامعه‌شناسان: نوآوری این نوشتار در کمتر کتابی دیده می‌شود. البته تشریح نشدن روش‌شناسی تحقیق، فقدان توضیح تکنیک‌ها و روش‌ها و تحلیل داده‌ای کیفی، برخی از نقاط منفی این نوشتار را تشکیل می‌دهند، اما جامعیت کتاب، استفاده از مثال‌های متعدد برای درک مطلب، نوآوری در برخی فصول، به ویژه مستندسازی و انتخاب معادل‌های فارسی نیز نکات مثبت کتاب را تشکیل می‌دهند.

من و کامینسکی

دانیل کلمان / ترجمه: سعید فیروزآبادی
انتشارات کتاب سرای نیک / چاپ اول ۱۳۸۸
۱۸۲ صفحه / ۴۰۰۰ تومان

دانیل کلمان در سال ۱۹۷۵ در مونیخ آلمان به دنیا و از سال ۱۹۸۱ با خانواده اش به وین آمد. پدرش میثائیل کلمان کارگردان است و مادرش داگمار متلر هنرپیشه. خودش به

دبیرستان یسوعیان در وین رفته و بعد در دانشگاه وین فلسفه و زبان و ادبیات آلمانی تحصیل کرده است. نخستین رمان کلمان با عنوان تصور برنولم در سال ۱۹۹۷ منتشر شد، یک سال بعد مجموعه داستان هایش «زیر آفتاب» به چاپ رسید و در سال ۲۰۰۱ رمان «زمان مارل» را منتشر کرد. این آثار باعث شد که کلمان داستان نویسی را جدی تر پیگیری کند. کمی پیش از انتشار کتاب اولش، نگارش مقاله و نقد ادبی را در نشریه های اشپیگل، گاردین، فرانکفورتر آلمگینه تسایونگ و مجله ادبی لیتراتورن شروع کرد و این همکاری هنوز هم ادامه دارد.

در سال ۲۰۰۳ رمان «من و کامینسکی» را نوشت. این رمان به سرعت شهرت یافت و باعث شد کلمان برنده چندین جایزه ادبی بشود که از آن میان می توانیم به جایزه های کانیدید (۲۰۰۵)، بنیاد کنراد آدناوئر (۲۰۰۶)، کلاسمیت (۲۰۰۷) و آخرین آنها هم، جایزه ادبی توماس مان در سال ۲۰۰۸ اشاره کنیم.

«من و کامینسکی» به دلیل طنز پنهان و شیوه بیان کلمان محبوبیت زیادی پیدا کرد. شخصیت های ساده و درعین حال نگرش خاص نویسنده به دنیای اطرافش در این شهرت و محبوبیت، بی تردید بی تاثیر نبوده است.

موفقیت بزرگ بعدی کلمان، انتشار رمان «مساحی جهان» در سال ۲۰۰۵ بود. در مورد این رمان همین بس که تا مدتی پیش در فهرست پرفروش ترین رمان های ادبی در آلمان و اتریش بود و تا حالا هم به چهل زبان ترجمه شده است. آخرین رمان کلمان که به تازگی و در سال ۲۰۰۹ منتشر شده و در فهرست پرفروش ترین آثار، رتبه چهارم را داشته است، «شهرت» است که رمانی است در قالب یازده داستان مختلف که ظاهراً هیچ ارتباطی با هم ندارند، ولی در نهایت تصویری چند وجهی را از وضعیت زندگی مردم در اروپا نشان می دهند.

روی پله های کنسرواتور

دونالد بارتلمی / ترجمه: شیوا مقالو
نشر افق / چاپ اول ۱۳۸۹ / ۱۳۶ صفحه / ۳۰۰۰ تومان

امروزه مشکل شماری از خوانندگان ادبیات و دانشجویان ادبی از جایی آغاز می شود که سراغ نویسندگانی چون بارتلمی، کوور و براتیگان می روند؛ نویسندگانی که ظاهراً چندان با آنها راحت نیستیم. به نظر

می رسد این نویسندگان با امتناع از روش های سنتی و معمول داستان گوئی، با داشتن لحنی بازیگوشانه و نپرداختن به توصیف شخصیت، خوانندگانشان را گیج می کنند. من مرتب از سوی شاگردانم با چنین سوال هایی روبه رو می شوم که «آیا اصلاً قرار است این داستان ها معنایی داشته باشند؟!»

ریشه چنین مشکلاتی - چنان که منتقدانی چون ایهاب حسن، ژروم کلین کوویتر، ریموند فدرمن، جو دیوید بلامی و ریچارد کاستالنتز اشاره کرده اند - به ظهور گونه جدیدی از داستان برمی گردد که در ایالات متحده به وجود آمده و بسیاری از خوانندگان و منتقدان ادبی هم در پرداختن به آن مشکل دارند.

البته نخستین جرقه های این گونه داستان ها ریشه در دامنه متنوعی از رویکردهای آوانگارد هنری دارد که قبلاً در قرن بیستم به بالندگی رسیده بودند. اما ظاهراً این داستان ها اکنون به جریان اصلی «سوپرفیکشن» عصر ما تبدیل شده اند و در این فرایند، با داشتن عناصری که به زعم خالقانشان تازه ترند و استراتژی های داستانی جاندارتری هم دارند، جانشین رویکردهای آشنا تر و واقع گراتر در داستان نویسی شده اند. از آنجا که این گونه جدید داستانی از سوی جمعی از بااستعدادترین و خلاق ترین نویسندگان آمریکایی. علاوه بر اسامی قبلی، افراد دیگری همچون استیو کاتز، فدرمن، راسل بنکر، هری ماتیوز، ایماو باراکا و خیلی های دیگر خلق شده است، پس برای خوانندگان و منتقدان ضروری است تا روش های درک، تصدیق و تعلیم این اشکال جدید را نیز گسترش دهند.

داستان های دونالد بارتلمی نیز اغلب به اندازه داستان دیگران در این چارچوب جای می گیرند؛ علاوه بر این به نظر می رسد جای پای او به عنوان نویسنده بااستعداد، بیش از سایر نویسندگان خلاق در این حیطه محکم شده است. ساختار جاه طلبانه، قطعه قطعه و غیرتداومی داستان های بارتلمی آینه شرایطی هستند که امروزه بر جامعه و بسیاری از افراد آن حاکم است. ظاهراً اینجا سوالی تکراری پیش می آید: «آیا می توانیم با این روشی که امروزه برای زندگی برگزیده ایم، زندگی شادی داشته باشیم؟» و جواب همیشه از این قرار است؛ خیر. به نظر می رسد توجیه پاسخ بارتلمی در برداشت قوی او از فروپاشی و اضمحلال شخصی، فرهنگی و هنری ریشه داشته باشد. در واقع این نگاه معطوف به اضمحلال، کلید فهم «رویکرد مضمونی» در آثار بارتلمی است.

کتاب حاضر دربرگیرنده ۱۲ داستان کوتاه از این نویسنده آمریکایی است. بارتلمی سال ۱۹۸۹ چشم از جهان فرو بست.

راهنمای تحصیلی و شغلی

موریس روکلن / ترجمه: شکرالله نجفی

انتشارات برادری / چاپ اول ۱۳۸۸
۱۵۹ صفحه / ۳۰۰۰ تومان

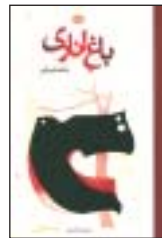
اگر قرار است صلح بر جامعه حاکم باشد بایستی آن صلح بر انصاف بنا شود و علم آن را تضمین کند و انصاف این است که هر عضو جامعه بتواند به حقوق اجتماعی درخور خویش برسد؛ و اما از نظر علمی مهم ترین حق انسان، حق پیشرفت است، زیرا در سلسله مراتب نیازها، مهم ترین آنها نیاز به شکفته شدن توانایی های ذاتی با نتیجه پیشرفت است و از همین جاست که امر راهنمایی تحصیلی و شغلی کودکان ضرورت پیدا می کند.

این کتاب موضوعش تاریخ تطور راهنمایی و راهنمایی تحصیلی و شغلی است. به علاوه چون کتاب سیر تاریخی به وجود آمدن و چگونگی پیشرفت راهنمایی تحصیلی و شغلی را نشان می دهد، دلایل و نحوه به وجود آمدن مفاهیم دانش راهنمایی را به طور اعم و راهنمایی تحصیلی و شغلی را به طور اخص نیز نشان می دهد؛ یعنی خواننده از نحوه انعقاد نطفه این مفاهیم و زمان تولد آنها و نحوه رشد آنها مطلع می شود و درمی یابد که این مفاهیم زاینده تلاش هایی است که دانش راهنمایی برای عبور از تنگنای زیاد مسیر خود به عمل آورده است و هر یک از مفاهیم به منزله نشانه ای است که دانش راهنمایی با عبور از هر تنگنا در راه رسیدن به هدف (تعلیم و تربیت بر اساس امکانات ذاتی افراد و در شرایط یکسان و اشتغال بر اساس دانش یا مهارت های حاصل از این امکانات ذاتی) از خود بر جای گذاشته است. به عبارت دیگر، مفاهیم راهنمایی عصاره کوشش های محققان راهنمایی است. راهنمایی: صورت مساله، جنبه های اقتصادی، جنبه های جامعه شناختی، جنبه های مربی گری، جنبه های

روان شناختی و خدمات رسانی راهنمایی تحصیلی و شغلی در فرانسه عناوین شش فصل این کتاب هستند.

باغ اناری

محمد شریفی / نشر آموث
چاپ اول ۱۳۸۹ / ۱۲۰ صفحه / ۳۰۰۰ تومان

«باغ اناری» مجموعه داستانی از محمد شریفی، داستان نویسنده رفسنجانی است با یازده داستان کوتاه. وضعیت، باغ اناری، پاسگاه، شور زندگی، کودکان ابری، زن سورچی، عاشقانه، حیوونکی بارون، کوبکه،

حیات خلوت و آخرین شعر عناوین این مجموعه داستانی هستند که سال های پیش نیز از سوی ناشری دیگر منتشر شده بود.

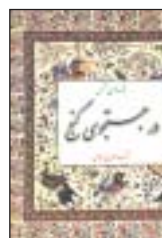
روی کلمات کتاب لاغر اندام محمد شریفی خاکستر پاشیده اند. سرما، گیجی، منگی و ناآرامی را می توان از همان اولین خط کتاب دید. کتاب همانند سردخانه ای روی ذهنیت خواننده قدم می زند. آرام آرام او را سرد می کند تا با مضمون های اصلی داستان ها روبه رو شود: مرگ، تکرار تاریخی، نقش های بومی و زندگی گذشتگان.

کتاب تاکید اصلی خودش را بر دیالوگ می گذارد. بعد از دیالوگ ها که کوتاه هستند، اما بخش قابل توجه ای از اثر را پوشش می دهند. کتاب نقاشی می کند: اکسپرسیونیستی که آرام تصویرهای گوناگونی را در ازبورد روایت هایش قرار می دهد و طوری می نویسد که حتی خورشید هم یخ بندان می شود.

غم شخصیت های داستان را خشکانده: نیاز چندانی به حرکت احساس نمی کنند. راوی ها اغلب گیج می ایستند و منگ حرف می زنند و خیال پردازی های ذهنی شان در واقعیت روزمره اثر نشت می کند. داستان ها رابطه ای جدی با تئاتر تجربه گرا دارند. ترجیح می دهند تصویری نمایشی عرضه کنند، تا به رئالیسم لحظه گرا وابسته باشند.

در جست و جوی گنج (قصه های شمس)

شهاب الدین عباسی / انتشارات مازیار
چاپ اول ۱۳۸۹ / ۳۶۹ صفحه / ۶۵۰۰ تومان

در نوجوانی وقتی هنوز به بلوغ نرسیده بودم، پیش آمد که سی، چهل روز اشتهایم را از دست دادم. اگر سخن از اطعام به میان می آمد، دست به طعام می بردم اما بعد خود را پس می کشیدم. عشق و اشتیاقی به دلم افتاده

بود. تا آن که روزی، در یک مجلس سماع، جوانی گرم حال و تنومند مرا گرفت و چون مرغی می گردانید. می چرخیدم و می چرخیدم. سخت به شور و هیجان آمده بودیم، اما در این میان، بانگی برخاست که او هنوز خام است، به گوشه ای رهایش کن تا در آتش اشتیاق بسوزد.

آن نوجوان، پس از سال های دراز تحصیل و مطالعه و سفر و عبادت، مرد پخته و جهان دیده ای شد و خود، سال هایی به تعلیم کودکان پرداخت تا آن که به زندگی مردمی بسیار دانا و عالم راه یافت و او را هم به راه عشق و شعر کشاند. می گفت، تو نیز به سماع درآ تا به خدا برسی. از خود برون آ و به گرد خورشید الهی رقصان شو، چونان برگی در آغوش باد، از برون نرم و سبک، و از درون چون کوه و چنین شد. اکنون مردمان شهر می دیدند که عالم بزرگشان که پیش از این، پیوسته سرگرم درس و وعظ بود، به شعر و سماع روی آورده و سخن تازه و پرطراوت می گوید. آن نوجوان سماع گر که اکنون در «پیری» مرد دانشمند شهر قونیه را به سپهر دیگری کشانده بود، در سخنان خویش باوی و بامیردان و دوستداران آن عالم بزرگ، چیزهایی نو و پرطراوت می گفت،

نکات نو، و قصه ها و حکایت های رنگارنگ. «در جست و جوی گنج» دربردارنده این قصه ها و حکایات است. پرنده تبریزی، اندیشه های شمس و قصه ها و حکایات ها سه بخش این کتاب هستند که قسمت قصه ها و حکایات ها درخور و خواندنی است.

قصه «درویشی در بصره» از این کتاب چنین نقل شده است: ابایزید به حج می رفت و او را عادت بود که در هر شهری که در آمدی اول زیارت مشایخ کردی، آن گاه کار دیگر. رسید به بصره، به خدمت درویشی رفت.

گفت: یا ابایزید کجا می روی؟

گفت: به مکه، به زیارت خانه خدا.

گفت: با تو توشه راه چیست؟

گفت: دوپست درم.

گفت: برخیز و هفت بار گرد من طواف کن و آن سیم را به من ده.

برجست و سیم بگشاد از میان، بوسه داد و پیش او نهاد.

گفت: یا ابایزید کجا می روی، آن، خانه خداست، و این دل من خانه خدا. اما بدان خدایی که خداوند آن خانه است و خداوند این خانه، که تا آن خانه را بنا کرده اند در آن خانه درنیا آمده است، و از آن روز که این خانه را بنا کرده اند از این خانه خالی نشده است.

البته این قصه در تذکره الاولیا عطار هم آمده و مولوی در مثنوی آن را به نظم در آورده است: «سوی مکه شیخ امت با یزید / از برای حج و عمره می دوید، ...، گفت طوفی کن به گردم هفت بار / وین نکوتر از طواف حج شمار.»

نماد گمشده

دن براون / ترجمه حسین شهرابی / نشر افق
چاپ اول ۱۳۸۹ / ۹۲۸ صفحه / ۱۷۵۰۰ تومان

«نماد گمشده» آخرین اثر دن براون چسبون «راز داوینچی» سرشار از ارجاعات تاریخی و هنری است. این کتاب در چاپ اول در ۶/۵ میلیون نسخه منتشر شد و در روز اول، بیش از یک میلیون نسخه در

آمریکا، بریتانیا و برخی کشورهای انگلیسی زبان به فروش رسید و رکورد سریع ترین فروش کتاب بزرگسالان را از آن خود کرد.

رابرت لنگدان، استاد نمادشناسی دانشگاه هاروارد، وادار می شود به قاتلی دیوانه کمک کند تا نگذارد «بزرگ ترین راز تاریخ» افشا شود و دنیا در جهل باقی بماند.

در ترجمه اثر پانویشت های مفصلی افزوده شده است تا فضای رمان برای خوانندگان ایرانی روشن تر و جذاب تر باشد.

در این کتاب، پیش از مقدمه نوشته شده است: «دقت کنید که علی رغم ادعای نویسنده مبنی بر حقیقی بودن مطالب غیر داستانی کتاب، بسیاری آزادی های مطرح شده، سند تاریخی و تایید مورخان را با خود ندارند. پس از داستان لذت ببرید.»

مهرناز مهاجری

شاید تاکنون همه ما در قراردادهای مشاوره‌های حقوقی اصطلاحات و تعبیراتی دشوار را شنیده باشیم که در بسیاری موارد کلیدی اند اما فهم آن برای همگان میسر نیست. ساده کردن این اصطلاحات و یافتن واژه‌های جانشین مناسب برای آنها در کل نظام حقوقی یک کشور، شاید غیرممکن باشد، اما رفع این مشکل راه حل دیگری نیز دارد و آن انتشار کتاب‌هایی برای شرح قانون به زبانی ساده و عامه‌فهم است. درباره همین موضوع با دکتر سیدمحمد اصغری، عضو هیأت علمی دانشکده حقوق دانشگاه تهران و نویسنده آثاری متعدد در حوزه حقوق اسلامی و خصوصی گفت‌وگو کردیم. وزارت دادگستری در دولت اول و نمایندگی تهران در دوره‌های دوم و سوم مجلس از دیگر سوابق دکتر اصغری است. این گفت‌وگو به مناسبت روز قوه قضائیه انجام شده است.

ساده‌سازی مفاهیم حقوقی در گفت‌وگو با دکتر سیدمحمد اصغری

عرصه‌ای که نادیده گرفته شد

بستگی دارد، زیرا دولت با تأمین معیشت این افراد، آنان را از دغدغه‌های مالی و اقتصادی زندگی دور می‌دارد. قطعاً جامعه‌ای که حقوقدان و پزشک و هنرمند آن تنها به فکر منافع اقتصادی باشد، با فاجعه روبه‌روست. بنابراین تحقق مسأله‌ای مانند ساده‌نویسی حقوق شرایط مختلفی را می‌طلبد. عده‌ای از کارشناسان حقوق معتقدند که نیازی به ساده‌نویسی و همگانی کردن قوانین نیست، زیرا همان‌گونه که فرد بیمار برای درمان بیماری‌هایش به پزشک مراجعه می‌کند، افرادی که به مشکلات حقوقی مواجه می‌شوند نیز باید به وکلای مراجعه کرده و شخصاً در پی شناسایی و رفع مشکل خود برنیایند. نظر شما در این باره چیست؟

در پاسخ به این عده از کارشناسان باید گفت که اگر بناست قانون از سوی مردم درک و به آن عمل شود، این استدلال قابل قبول نیست. مردم موظفند با توجه به این اصل که جهل به قانون، رفع تکلیف حقوقی را در پی ندارد قانون را فرابگیرند، پس چرا نباید بتوانند با خواندن چند کتاب به این مقصود برسند؟ اگر استدلال این عده از کارشناسان حقوقی را قبول کنیم، بنابراین نوشتن توضیح‌المسائل هائیز ضروری نیست، چرا که مسلمانان در صورت بروز هر گونه سوال مذهبی باید نزد مراجع دینی بروند. در حالی که کتاب‌های توضیح‌المسائل به زبانی بسیار ساده، صدها مسأله را به زبان عامه‌فهم بیان کرده‌اند؛ به گونه‌ای که حتی افراد کم‌سواد نیز قادر به فراگیری و یاد گرفتن آن هستند. بنابراین متمرکز شدن بر حوزه‌های تخصصی و توجه نکردن به جنبه عمومی آن از سوی کارشناسان غلط است.

نیاز به ساده‌نویسی بیشتر در چه گرایش‌هایی از حقوق ضروری به نظر می‌رسد؟
عملی کردن این موضوع در تمامی حوزه‌های حقوق و همچنین سایر حوزه‌ها ضروری است. چندین دهه است که غربیان «فلسفه برای کودکان» را مورد توجه قرار داده‌اند، در حالی که شاید پیش از این حتی تصور آموزش فلسفه به کودکان امری دشوار بود. اما کارشناسان این حوزه به زبانی بسیار ساده و دلنشین

کتاب‌ها و تأثیرات‌شان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
شخصاً چنین کتاب‌هایی را ندیده‌ام، اما به گمان من عمل نویسندگانی که چنین کتاب‌هایی را تدوین می‌کنند، شایسته قدردانی است. آنان با تدوین این کتاب‌ها به افراد کمک می‌کنند تا برای حل هر مشکل ساده‌ای نیازمند دیگران نباشند. نکته دیگر این که نباید تصور کرد فراگیری قانون برای عامه مردم دشوار است، زیرا همین مردم قرآن و نماز را به زبان عربی فرا گرفته و با آن مأنوس شده‌اند و می‌توانند متون قانونی‌رانی‌ز در یابند. از این رو جامعه‌ای قانونمند است که مردم آن به وظایف خود آگاهند و بنابراین افرادی که با نوشتن کتاب سعی در گسترش این آگاهی دارند، خدمت بزرگی به جامعه کرده‌اند. دغدغه قانون‌آموزی به مردم باید به عادت و عرف جامعه تبدیل شود، چرا که لازمه هر اجتماع قانونمند بودن است.

نویسنده چنین کتاب‌هایی باید چه ویژگی‌هایی داشته باشند؟
توجه به سطح فهم و درک مخاطب از مهم‌ترین نکاتی است که این نویسندگان باید در نظر بگیرند. در یکی از روایت‌های قدسی بسیار مهم، خداوند به پیامبر خود می‌فرماید: «کلم الناس علی قدر عقولهم» یعنی با مردم به اندازه دانش و عقلشان سخن بگو. پیامبران هم باید از دشوارگویی دوری کرده و به تناسب مخاطب سخن بگویند. معنای فصاحت و بلاغت نیز همین است. فصاحت به معنای زیبا سخن گفتن و بلاغت، به اندازه ادراک مخاطب سخن گفتن است. نویسندگانی که کتاب‌هایی به زبان ساده برای آموزش قانون به مردم می‌نویسند باید با الهام از این روایت قدسی، اکثریت افراد جامعه را در نظر گرفته و در سطح آنان بنویسند. برخوردار از قدرت نویسندگی در عین تخصص نیز برای نویسندگان چنین آثاری ضروری است. چنین نویسندگانی باید برای مخاطبان‌شان احترام قائل باشند و بازار کتاب را با سوداگری اشتباه نگیرند و تنها در فکر سود نباشند. پایبندی به اخلاق برای یک حقوقدان ضروری است و فراهم آوردن شرایط این پایبندی به دولت

از نظر شما ضرورت ساده‌نویسی اصطلاحات قانونی در کتاب‌های حوزه حقوق چیست؟
همواره همراه با واژه جامعه، واژه قانون نیز به ذهن متبادر می‌شود، زیرا از آن جایی که جامعه نیازمند قانون است، این دو کلمه متضمن و لازم و ملزوم یکدیگرند. واژه قانون نیز «مردم» را به ذهن می‌آورد، چرا که این مردم هستند که باید قانون را بفهمند تا به آن عمل کنند. این موضوع به «اصل قانونی بودن» معروف است. مطابق با اصل قانونی بودن جرم و مجازات، اگر ندانیم عملی جرم به حساب می‌آید، ممکن است مرتکب آن شویم. قانون برای مردم و جامعه است و این مردم‌اند که باید قانون را بفهمند و به آن عمل کنند. بنابراین چرا باید به گونه‌ای قانون را نوشت که فهم آن از سوی عامه مردم دشوار باشد؟ همچنین از سویی متوجه نشدن قانون از سوی ملت، جهالت است و از سوی دیگر جهل به قانون در برابر دادگاه و تحمل مجازات رفع تکلیف نمی‌کند. بنابراین فردی که در پی رفع این جهل برمی‌آید باید قادر به درک قانونی که در کتاب‌ها نوشته شده‌اند باشد. خداوند در قرآن فرموده است پیامبران به زبان قوم‌شان فرستاده شده‌اند. این موضوع نشان‌دهنده اهمیت مخاطب است و باید از سوی افرادی که به معرفی قوانین می‌پردازند مورد توجه قرار گیرد. قانون‌آموزی برای عموم، چندان در کشور ما جا نیفتاده است، در حالی که این مردم‌اند که باید قانون را اجرا کنند. تمامی این موارد ضرورت ساده‌نویسی اصطلاحات قانونی در کتاب‌ها را آشکار می‌کند. علاوه بر این، ضعف در آرایه حقوقی برای عامه مردم تنها ویژه کتاب‌ها نیست، بلکه تمام رسانه‌های عمومی نظیر صداوسیما و روزنامه‌ها نیز با آن مواجه‌اند. به عنوان مثال چه تعداد از خبرها یا موضوعاتی که در رسانه‌ها مطرح می‌شوند، مربوط به مسائلی حقوقی‌اند؟ به نظر می‌رسد که ما برخی عرصه‌ها را با وجود اهمیت فراوان آنها فراموش کرده‌ایم.

تاکنون کتاب‌هایی با عنوان مشابه «وکیل خود باشید» منتشر شده‌اند که دغدغه نویسندگان آنها آگاه کردن عامه مردم از مسائلی حقوقی است. این

به اصطلاح ساده‌سازی شده را بدون کمترین دقتی به جامعه مخاطبان عرضه می‌کنند، غافل از آن که این آثار حتی در زمره کتاب‌های متوسط حقوقی نیز قرار نمی‌گیرند.

در زمینه ساده‌سازی علم حقوق، می‌توان از تجربه‌های بومی و دینی کشورمان نیز بهره گرفت. به عنوان مثال، می‌توان به «رسانه‌های عملیه» به عنوان یک تجربه مثبت نگریست. مراجع عظام تقلید از روزگاران گذشته تاکنون این رساله‌ها را نوشته و در اختیار عموم مردم قرار داده‌اند. این رساله‌ها را می‌توان به عنوان الگویی برای ساده‌نویسی کتاب‌های حقوقی در نظر گرفت، چراکه در عین عامه‌فهم بودن، از سوی برجسته‌ترین فقها نوشته شده‌اند و به لحاظ دقت علمی نیز چیزی کمتر از سایر کتاب‌های فقهی ندارند.

در حال حاضر، در فرانسه نیز موضوع ساده‌سازی گفتمان حقوقی را با انتشار مجموعه‌های مختلف، به ویژه مجموعه «چه می‌دانم؟» یا مخاطب قرار دادن عامه مردم، به طرح موضوعات مختلف حقوقی می‌پردازند. با توجه به عناوین و پیشینه علمی - عملی نویسندگان این مجموعه، درمی‌یابیم که این افراد از برجسته‌ترین چهره‌های حقوقی فرانسه به شمار می‌آیند که طی انعقاد قرارداد‌هایی با موسسات پژوهشی اقدام به نوشتن چنین کتاب‌هایی کرده‌اند. بنابراین، ساده‌سازی گفتمان حقوقی را نباید به معنای عوام‌زده و غیرفنی کردن حقوق پنداشت.

رسانه‌های کشور اعم از صداوسیما و نشریات وجود دارد. در این راستا باید توجه کنیم که چه درصدی از اخبار رسانه‌ها و محتوای برنامه‌های آنها به مباحث حقوقی اختصاص می‌یابند؟
فرهنگ حقوقی مردم در کشورهای توسعه‌یافته در رده بالایی قرار دارد، در حالی که به نظر می‌رسد کشور ما در این زمینه با دشواری‌هایی روبه‌روست. به همین دلایل است که نوشته شدن مکتوباتی با زبان ساده از سوی حقوقدانان برای رفع این مشکل ضروری به نظر می‌رسد.

در این میان نباید خطر عوام‌زدگی را هم از نظر دور داشت. لازم است این روند به نحوی پیگیری شود که به گونه‌ای از عوام‌زدگی منتهی نشود. به نظر می‌رسد یکی از خطراتی که گفتمان حقوقی را تهدید می‌کند همین مسأله است، همچنان که آثار سوء آن را در برخی کتاب‌های این حوزه، به ویژه در حوزه حقوق اساسی، مشاهده می‌کنیم. متأسفانه برخی افراد بدون هیچ گونه تخصص مرتبط و تحصیلات آکادمیک شایسته به امر خطیر تدریس و نگارش کتاب‌های حقوقی روی آورده و به این ترتیب آب به آسیاب عوام‌زدگی ریخته‌اند. در این راستا، باید از کارشناسان برجسته حقوقی استفاده کرد. متأسفانه شاهدیم که در راستای ساده‌سازی گفتمان حقوقی، برخی موسسات پژوهشی قرارداد‌های کلانی را با افراد غیرحقوقدان یا حقوقدان‌های متوسط به پایین کشور، منعقد می‌کنند. این افراد نیز آثار

یادداشت
دکتر علی اکبر گرجی
عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی

خطر عوام‌زدگی در ساده‌سازی گفتمان حقوقی را جدی بگیریم

مباحث مربوط به ساده‌سازی کتاب‌های حقوقی را در دو سطح می‌توان پیگیری کرد؛ نخست کتاب‌های دانشگاهی که بناست برای دانشجویان تدریس شود یا مورد بازاندیشی محافل روشنفکری و دانشگاهی قرار بگیرند. درباره این کتاب‌ها باید گفت که اعتقادی به ساده‌سازی آنها ندارم، چرا که این آثار باید وزانت خود را حفظ کرده و حتی لازم است با متون موقر ادبی نوشته شوند. اما ساده‌سازی ادبیات حقوقی را در سطح دیگری برای مخاطبان عام باید دنبال کرد، چراکه برای گسترش فرهنگ عمومی حقوق، حقوقدانان باید ارتباط با مخاطبان عام را مورد توجه قرار دهند. فقدان گفتمان حقوقی نه تنها در حوزه کتاب، بلکه در تمامی

نگاهی به کتاب «مبانی جامعه‌شناسی در ورزش»

مبنایی در حوزه تربیت بدنی

یکی از تفاوت‌های موجود در حوزه کتاب‌های ورزشی ایران با آثار مکتوب حوزه تربیت بدنی و ورزش جهان، تالیف کتاب‌هایی است که مبانی مختلف این عرصه را به چالش می‌کشند.

یکی از این مبانی که در هیاهوی دنیای پر جنب و جوش ورزش اغلب مغفول می‌ماند، مبانی جامعه‌شناسی در ورزش است.

در حالی که در ایران آثار تالیفی زیادی در کنار آثار ترجمه شده مربوط به ورزش به چشم می‌خورند، اما واقعیت این است که کمتر نویسنده‌ای سراغ مباحث جامعه‌شناسی ورزش می‌رود و به صراحت می‌توان گفت این عرصه، پاشنه آشیل ورزش ما به حساب می‌آید، زیرا در صورتی که مبانی جامعه‌شناسی تربیت بدنی و ورزش کشورمان به خوبی تبیین و چارچوب‌های اصلی آن مشخص شوند، آنگاه تعیین بسیاری از خط‌مشی‌های اصلی ورزش ممکن خواهد بود.

کتاب «مبانی جامعه‌شناسی در ورزش» که به تازگی از سوی نشر بامداد کتاب منتشر شده، اثری است که در آن دکتر مسعود نادریان جهرمی (مؤلف کتاب) سعی دارد با طرح و تبیین مسائلی مختلف اجتماعی که مستقیم یا غیرمستقیم به پدیده تربیت بدنی و ورزش مربوط می‌شوند، تصویری روشن از فعالیت‌های ورزشی و کارکردهای مختلف آن در شرایط فعلی جامعه ارائه کند.

اگرچه آثار منتشر شده در حوزه جامعه‌شناسی ورزش کمتر از تعداد انگشتان دو دست است، اما در همین تعداد هم آثار ترجمه شده خارجی، پرنرنگ‌تر از آثار تالیفی نویسندگان ایرانی‌اند، از این رو پیش از بررسی کتاب «مبانی جامعه‌شناسی در ورزش» می‌توان انتشار یک اثر تالیفی را در این حوزه به فال

نیک گرفت.

ضرورت‌های تالیف کتاب

در حوزه مبانی جامعه‌شناسی ورزش

در ایران به عنوان یکی از جوان‌ترین کشورهای جهان؛ بدون بهره‌گیری از اصول و مبانی اجتماعی و فرهنگی ورزش، هرگز نمی‌توان به اهداف آن دست یافت، بلکه این خطر نیز وجود دارد که ورزش به عنوان یک هنجار فراگیر، دست کم در برخی از زوایا به ناهنجاری تبدیل شود. به همین دلیل پرداختن به اصول و مبانی جامعه‌شناسی ورزشی، ضرورتی انکارناپذیر است که فعالیت و پژوهش مولفان و پژوهشگرانی دلسوز را طلب می‌کند. دکتر نادریان جهرمی در این باره معتقد است: «جامعه‌انظاری دارد که ماضی‌همگام شدن با تحولات جهانی در عرصه ورزش، الگوهای را در زمینه‌های مختلف برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی (ورزش‌های تفریحی، قهرمانی یا حرفه‌ای و فعالیت‌های جسمانی به منظور سالم‌سازی و بهداشت) ارائه کنیم که با هویت جامعه ایرانی، هنجارها و ارزش‌های اجتماعی و نظام فرهنگی همسو باشد که طبیعتاً این برنامه‌ریزی، نیازمند مطالعه، تحقیق و سرمایه‌گذاری علمی است.»

این کار سفارشی نیست!

نگارش موضوعات گوناگون مرتبط با جامعه‌شناسی ورزشی در فصل‌هایی پر حجم، نشان‌دهنده حوصله مؤلف برای نوشتن کتابی بر اساس دانش، یافته‌ها و پژوهش‌هاست؛ به گونه‌ای که کتاب را به سمت و سویی می‌برد که بتوان از آن به عنوان یک منبع نسبتاً جامع در این حوزه نام برد، موضوعی که ثابت می‌کند اثر دکتر نادریان جهرمی کاری کلیشه‌ای یا اثری برای دریافت رتبه در دانشگاه نیست.

کوتاه درباره کتاب «برود پیک: رویای صعود» اثر محمدحسن نجاریان دریچه‌ای به روی ورزش‌های بدون توپ

پویا راد: نخستین صعود کارگران کوهنورد کشور در قالب کتابی با عنوان «برود پیک؛ رویای صعود» به قلم محمدحسن نجاریان منتشر شد.

این اثر در واقع روایت صعود به قله‌ای هشت هزار و ۴۷ متری در خارج از مرزهای ایران است و نجاریان که از کوهنوردان ملی پوش کشورمان به حساب می‌آید، داستان این صعود را با قلمی روان به رشته تحریر درآورده است. فقر آثار مکتوب در رشته ورزشی کوهنوردی، شاید مهم‌ترین عاملی باشد که توجه اهالی ورزش را به سمت این کتاب جلب می‌کند. این فقر در حدی است که آثار مکتوب محدود این حوزه حتی جوابگوی نیاز اهالی این رشته ورزشی نیستند، از این رو انتشار اثری که هم روایتی خواندنی را در دل خود دارد و هم دربرگیرنده نکات فنی رشته ورزش کوهنوردی است، می‌تواند قابل تامل باشد.

این که چنین نوشتاری به سمت واقعه‌نگاری برود و در بیان خاطرات صعود کارگردان کوهنورد، اغلب رد پای نگارش مباحث و گفت‌وگوهای اعضای گروه، آن هم در قالب خاطرات شفاهی به چشم بخورد، امری کاملاً طبیعی به نظر می‌رسد. این کتاب در پنج فصل تدوین شده است که فصل نخست آن به بیان مطالب پیش از سفر و فراهم کردن تمهیدات این صعود مربوط می‌شود و فصل دوم، در واقع آغاز سفر را با «بدرقه پردغدغه» برای مخاطب بازگو می‌کند. نگارش مطالب این کتاب به گونه‌ای پیوسته است که می‌توان حدس زد نجاریان (مؤلف کتاب) از ابتدا در صدد تالیف این کتاب و در نتیجه ثبت لحظه به لحظه خاطرات بوده و حتی در مواردی به نقل قول مستقیم از زبان اعضای تیم می‌پردازد.

از جمله ویژگی‌های این کتاب می‌توان به طراحی جلد کاملاً مناسب با محتوای کتاب اشاره کرد. البته تصویر به کار گرفته شده روی جلد کتاب، تنها تصویر مناسب این اثر نیست، بلکه بخش تصاویر رنگی در پایان کتاب، روایتی تصویری از این صعود را ارائه می‌کند.

در حقیقت باید کتاب «برود پیک؛ رویای صعود» را فتح بابی برای انتشار آثار ارزشمند در رشته‌های ورزشی بدون توپ از جمله کوهنوردی به حساب آورد.

چاپ نخست این کتاب در شمارگان ۱۵۰۰ نسخه، ۴۰۰ صفحه، قطع وزیری و بهای ۱۲۵ هزار ریال از سوی نشر ورزش منتشر شده است.

بیان هنجارهای اجتماعی-ورزشی ایران

هنگامی که نویسندگان به نگارش مباحثی با عنوان جامعه‌شناسی ورزش می‌پردازند، فارغ از این که به چه کشور یا فرهنگی تعلق دارند، اصول و دیدگاه‌ها، فرضیه‌ها و موضوعاتی را متناسب با شرایط فرهنگی، اجتماعی، نگرش‌ها و باورها، هنجارهای اجتماعی و برنامه‌های اجرایی تربیت بدنی و ورزش مطرح می‌کنند. دکتر نادریان جهرمی نیز از این قاعده مستثنی نیست و در فصلی با عنوان «تربیت بدنی، ورزش و فرهنگ» سراغ هنجارهای اجتماعی-ورزشی کشورمان می‌رود و مباحثی نظیر: «ورزش باستانی؛ الگوی فرهنگ اجتماعی ایران»، «ورزش‌های بومی محلی»، «ارتباط بین ورزش و مذهب» و «ورزش به عنوان شکلی از مذهب» را بررسی می‌کند. چاپ نخست کتاب «مبانی جامعه‌شناسی در ورزش از سوی نشر بامداد کتاب در شمارگان ۱۰۰۰ نسخه، ۳۸۸ صفحه، قطع وزیری و بهای ۱۰ هزار تومان روانه بازار کتاب شده است.

از جمله شواهد این مدعا، فصلی است که این نویسنده سراغ بیان کلیاتی درباره جامعه‌شناسی ورزش می‌رود و با حوصله‌ای قابل تامل، به مباحثی ریشه‌ای نظیر زیرشاخه‌های جامعه‌شناسی، اصول کلی و روش‌های تحقیق در جامعه‌شناسی، ورزش و پدیده‌های اجتماعی، انواع کارکردهای ورزشی در جامعه، قلمرو، خاستگاه و توسعه جامعه‌شناسی ورزش می‌پردازد.

ناهمخوانی تصاویر

کتاب «مبانی جامعه‌شناسی در ورزش» ویژگی‌های مثبت متعددی دارد، اما قبل از بیان این ویژگی‌ها، بد نیست به یکی از نقاط ضعف این اثر نیز اشاره شود و آن هم تصاویر به کاررفته و مهم‌تر از آن، کیفیت آنهاست. در حالی که تصویر روی جلد این کتاب با عنوان و مباحث درونی کتاب کاملاً همخوانی دارد، تصاویر سیاه و سفید داخل کتاب؛ آن هم با کیفیت نامناسب، نمره‌ای منفی برای این اثر به حساب می‌آید.

وقتی برای آموزشی شدن

از آنجا که این کتاب می‌تواند منبعی برای مراجعه دانشجویان حوزه تربیت بدنی و ورزش باشد، نگارش خلاصه‌مطلب هر فصل در پایان آن، امری قابل تامل به حساب می‌آید و اگر بخش «پرسش‌هایی برای بحث» را هم به این خلاصه‌مطلب اضافه کنیم، آنگاه آموزشی بودن این کتاب بیشتر جلوه‌گر می‌شود.

چهارمین دوره جایزه گام اول

این جایزه با هدف کشف استعدادهای برتر و تشویق هر چه بیشتر پدیدآورندگانی است که نخستین کتاب خویش را منتشر کرده‌اند. هیئت داوران در این دوره کتاب‌هایی با موضوعات زیر را بررسی می‌کنند:

- مجموعه شعرهای ویژه کودکان و نوجوانان
- مجموعه شعرهای مخصوص بزرگسالان
- مجموعه داستان کوتاه، بلند یا رمان برای کودکان و نوجوانان
- مجموعه داستان کوتاه، بلند یا رمان برای بزرگسالان

بهد در حوزهٔ دین

- علم کلام (اثبات باورهای بنیادین و پاسخ به شبهات)
- عرفان و اخلاقی
- علوم قرآنی و روایی
- سیره معصومین و زندگینامه بزرگان دین

از همهٔ شاعران و نویسندگانی که در سال ۱۳۸۸ اولین کتاب خود را در حوزه‌های یاد شده به چاپ رسانده‌اند، دعوت می‌شود نخستین اثر خود را تا پایان مرداد ماه سال جاری، به نشانی دبیرخانه گام اول ارسال فرمایند.

خیابان انقلاب، بین صا و فلسطین، مؤسسه خانه کتاب، پلاک ۱۰۸۰
طبقه ۲، دبیرخانه جایزه گام اول
شماره تماس: ۶۶۴۴۰۵۱۹ تلفکس: ۶۶۴۴۲۱۸

جایزه گام اول خانه کتاب

تأملی بر کتاب «روزنامه نگاری پس از اینترنت»

دگرگونی های روزنامه نگاری با اینترنت

اداره ها و بخش خصوصی و بازرگانی به رسمیت شناخته شده و تخصیص یافته است؟

شاید بتوان این تأمل را با نظری به گشایش و ادامه مسیر تحقیق خاتمه داد، این همان امری است که نویسنده به طور ضمنی آن را در صفحات پایانی کتاب مطرح می کند. آیا تجزیه و تحلیل اطلاعات و اخبار آنلاین از این پس نباید بر پایه تلاش و جهدی دوگانه استوار باشد؟ این کتاب به گونه ای گسترده نخستین وجه چنین تلاشی را بررسی می کند که عبارت است از تبیین فعالیت کارگزاران عرصه اطلاعات آنلاین از طریق ارائه گرایش های عمده و بنیادین و همچنین دستاوردهای آنان، اما وجه دوم آنکه از این پس نباید به دیگر کارگزاران عرصه اطلاعات آنلاین همان توجهی مبذول شود که به خبرنگاران آن می شود؟ عرصه هایی که در آن پردازش و تحلیل و تفسیر اطلاعات و داده ها به صورت عینی صورت می گیرد و منفعی چون معرفت هرچه بیشتر و ادای توضیحاتی شیرین را با خود به همراه دارد؟ در حالی که فصل های آخر این کتاب دگرپاره به روز شده است، ویکی پدیا در معرض بحثی انتقادی در طول تابستان سال ۲۰۰۷ گذشته بود، به ویژه چنین به نظر می رسد که بخش های زیادی در این دایره المعارف آنلاین محصول کار مشترک کاربران توانمندی است که عموماً توسط موسسات و کارگزارانی که آن را تحلیل می کردند، حذف یا بازنویسی شده بود، بدون این که کاربران سایت بتوانند به آن پی ببرند. این ابزار دوستانه دانش و اطلاعات، بدون آن که خود بدان واقف باشد خود را به عنوان واسطه ارتباطات قدرت های اجتماعی به تازج رفته دید. آیا می توان این بحث را مطرح کرد که دامنه خوش بینی اسطوره شناسی جدید، اینترنت را به عنوان ابزاری برای عصر روشنگری مطرح می کند؟ آیا می توان تضاد هنجاری و کمی قانع کننده موجود بین اطلاعات اصیل و خدمتگزاران عاشق ارتباطات را دوباره مورد پرسش قرار داد؟... پرسش هایی که می تواند مسیر زیبایی برای نگارش کتاب بعدی باشد...

بعد از اینترنت

کتاب «روزنامه نگاری پس از اینترنت» که از زبان فرانسه به فارسی برگردانده شده است می تواند در زمینه های پژوهشی مورد استفاده دانشجویان ارتباطات، محققان رسانه ای و علاقه مندان به شبکه و وب قرار گیرد و فراز و فرودهایی را که رسانه اینترنت و حرفه روزنامه نگاری بعد از ظهور آن مواجه شده است به آنها بشناساند. ذکر دو نکته ضروری به نظر می رسد و آن تعداد زیاد پانوشته های کتاب روزنامه نگاری بعد از اینترنت است. از آنجا که اثر حاضر رساله دکتری و تحقیقی دانشگاهی است، مولف براساس تشخیص خود و نیاز مخاطب فرانسوی تعداد ۳۶۵ مورد پانوشته بر آن نوشته که سلسله وار به دنبال هم آمده است. مترجم نیز به تشخیص و نیاز مخاطب ایرانی تعداد دیگری پانوشته بر اثر افزوده که تعداد آن به ۶۳۷ مورد رسیده است. هر چند پاره ای پانوشته ها، توضیح واضحات است. به عنوان مثال، کسی در دنیای ارتباطات و رسانه نیست که روزنامه معروف و معتبر لوموند را نشناسد، اما از آنجا که مقصود روشن ساختن هر اسمی اعم از نشریه، فرد یا موسسه بوده، توضیح مختصری حتی برای این روزنامه معتبر اضافه شده و همچون نویسنده، اصل بر دنباله دار بودن شماره پانوشته است و آنها با حرف «م» در آخر هر پانوشته از پانوشته های نویسنده مجزا شده است. «روزنامه نگاری پس از اینترنت» را انتشارات جام جم در ۴۶۴ صفحه، با شمارگان سه هزار نسخه و بهای ۶۰۰۰ تومان در بهار سال ۱۳۸۹ منتشر کرده است.

تمتاز کند و آن را به صورت یکپارچه ارائه کند به چشم نمی خورد. اگر این ویژگی در عمل وجود داشته باشد به دلیل گرایش های عرضی تر است که این نوع روزنامه نگاری از آن با ما سخن می گوید. آیا باید این شک را پذیرفت که بر پایه آن مولف به هر سختی ای تن داده است و به واسطه انبوه نشانه های کمتر ساختگی این زیرمجموعه تحت فشار بوده است؟ یا این که بیلان کار بازتاب صادقاته ای است از آنچه شمار قابل توجهی از تحولات آن را نمایان می کند. روزنامه نگاری وب با قابلیت نفوذ بسیار قوی، گرایش های سختی را در زمینه فعالیت مطبوعاتی نشان می دهد؛ ارزش گذاری سرویس اطلاعات و نرم خبر ها، مشکل روبه رشد در جداسازی اطلاعات باز بررسی های مستقل توسط حرفه ای های خبر و بازیافت اطلاعات تولید شده توسط منابعی که هدفشان ارتقای محصولات یا تصویرشان است، جایگاه روبه رشدی را نشان می دهد و این جایگاه رو به رشد به عناصر اطلاعاتی داده می شود که توسط شهروندان معمولی تولید شده و در نهایت وابستگی فراینده به استدلال تجاری است که بیننده در آن ارزش بسیار زیادی دارد. هیچ یک از این گرایش ها اساساً جدید نیست. هیچ یک از این گرایش ها در ذات خود نه می تواند قضاوت شود و نه می تواند وجه شیطانی به خود بگیرد. قوت، تسلسل و تکیه گاه های آنها می توانند در ویژگی های تکنیکی رسانه پیدا شوند و از آن چیز دیگری بسازند که همیشه وجود داشته و خواهد داشت. یانیک استین همچنین رساله های آن بریل و دیگر جامعه شناسان روزنامه نگاری را تا جایی جست وجو می کند که نشان بدهد در پناه جماعت انبوه حرفه ای که او مشاهده می کند بازنمایی هایی حرفه ای درونی شده و بخش بسیار تابع و وابسته ای را می سازد که در گذشته نزدیک با نگاهی انتقادی و رویکردی مبتنی بر دموکراسی به آن نگرینده می شد. از این رو موضوع این کتاب اساساً موضوعی محدود است و مرزهای مبهمش در ارتباط با زیر گروه محدود روزنامه نگار و تولید کنندگان اطلاعات به دو شکل ظاهر می شود. از یک سو، امکان مطرح کردن پرسش های نظری برآمده از علوم اجتماعی در زمینه تحولات روابط کاری را فراهم می کند و از سوی دیگر، در خصوص شرایط معاصر ایجاد عناصر اصلی اطلاعات که در فضاهای عمومی قابل دسترسی باشند روشنگری می کند. از این پس چگونه اخبار مناسب و شایسته برای عرضه به عموم تبیین می شوند، چه نقش نانوشته و منتشر نشده ای از اخبار برای عموم مردم و دیگر مخاطبان عمده آن یعنی رهبران سیاسی، نهادها و

تعداد رسمی کاربران اینترنت در سال ۲۰۰۰ به ۵۰۰ میلیون نفر می رسد که طبق نظر کارشناسان ماهانه ۱۰ درصد به تعداد آنها افزوده می شود. فرم امروزی اینترنت مدیون همکاری تمام کاربران اینترنتی در سراسر گیتی است و این تصویری است که آقای باران از اینترنت داشت.

تجربیات شخصی

کتاب «روزنامه نگاری پس از اینترنت» زاینده رساله دکتری است که در سال ۲۰۰۶ در گرونوبل فرانسه دفاع شد. انجام این پژوهش از سوی آنچه می توان آن را مکتب گرونوبل در علوم ارتباطات نامید و همچنین شبکه ای پژوهشی در خصوص روزنامه نگاری که بر پایه فعالیت های مجازی در فرانسه فعالیت می کنند، حمایت شده است. انتشار یک رساله دکتری به شکل یک کتاب، همواره قابل تقدیر و البته یک توفیق است. با این همه، این امر برای یانیک استین احساس خطری ناشی از حس بدبینی دوجوهی را برانگیخته بود. وجه نخست می توانست درباره مشاهده بیش از حد و شمارش آثار مربوط به اینترنت باشد؛ باز هم یک کتاب دیگر درباره اینترنت! در حقیقت تصور این مطلب دشوار است که در برابر موج گسترده عرضه نوشتار و کتاب درباره رسانه جدید با مشاهده اثری جدید در این زمینه به نوعی احساس دلزدگی نکنیم! فراوانی این نوع آثار با سه نقطه ضعف همراه است که اغلب با هم همراهند. مشخص ترین این نقطه ضعف ها به جنبه ماهوی آن بازمی گردد. این امر بیشتر بر میزان پیشرفته و نوین بودن این رسانه و همچنین ظرفیت دموکراتیک و آزادبخشی فضای مجازی و نت تاکید دارد. خصوصیت دیگر اغلب آثار منتشره در مورد اینترنت سطحی بودن یا سیستماتیک نبودن ابزار آزمایشی و مکانیسم های تحقیق است. این که بگویم ادبیات وب و موارد استفاده از این ادبیات توسط افرادی به وجود آمده که در زمینه اینترنت تخصص و آگاهی کافی ندارند، بی انصافی است. اتفاقاً اگر بخواهیم مزاح کنیم باید بگویم که شاید قضیه عکس این است و می تواند وجود مشکل را نشان دهد. به عبارتی نویسندگان این آثار، اغلب تجربیات، حوزه ها و کاربردهای را که به آن نزدیک هستند، به عنوان رفتار رسانه اینترنت - در حالی که آن را در زبان لاتین با حروف بزرگ می نویسند - تعمیم می دهند. در کلام دیگر، باید گفت اغلب کسانی که راجع به موضوع اینترنت می نویسند، به رغم این که به عنوان حرفه ای یا هوادار اینترنت مطرح هستند، آثاری خلق می کنند که بیشتر به مباحث عمومی این رسانه می پردازد تا این که وجه تحلیلی داشته باشد.

یک تحقیق جامع و مفید به گونه ای موثر در صد تعمیم بخشیدن یافته های خود است و تحقیق حاضر نیز نشان می دهد که چرا روزنامه نگاری آنلاین که فضایی برای گسترش و ارتباطات جدید کاری است، از ثبات لازم برای این امر برخوردار نیست. چیزی که این تحقیق به خوبی آن را نشان می دهد - و همه منافع برخوردار کارگزاران و مشاهده محدوده اختیارات آنها در اینجا این نکته را تاکید می کند - این است که چنین بی ثباتی ای به خاطر وجود کمبودهای متعدد با تعلیق ها (حالت، ثبات، «قوانین») نیست، بلکه به خاطر جریانات بسیار موثر افغالگر شرکت هایی است که با انرژی زیادی به نوآوری، ایجاد و سرمایه گذاری یک شعبه فرعی مشارکتی تمایل دارند. یکی از تناقض های فراوری تحقیق نویسنده کتاب آن است که در خلال یافته های تجربی استین که معادلی جدی در تحقیقات و رساله های موجود برای آن پیدامی شود، مجموعه ای از ویژگی ها و نوآوری هایی که بتواند جایگاه اختصاصی روزنامه نگاران وب را از دیگر کارگزاران مطبوعاتی

«روزنامه نگاری پس از اینترنت»، نوشته یانیک استین را مینو خانی، دانشجوی دکتری هنر در فرانسه ترجمه کرده است که بهار امسال (۱۳۸۹) از سوی انتشارات جام جم منتشر شده است. در ادامه نگاهی داریم به این کتاب که برگرفته از مقدمه و پیشگفتار همین اثر است.

وقتی اتحاد جماهیر شوروی موشکی به نام «اسپونیک» را به فضا فرستاد و نشان داد که دارای قدرتی است که می تواند شبکه های ارتباطی آمریکا را توسط موشک های بالستیک و دوربرد خود از بین ببرد، آمریکا به فکر پاسخگویی به این اقدام افتاد و موسسه پروژه های تحقیقی پیشرفته (ARPA) متولد شد. هدف از تأسیس این موسسه، پژوهش و آزمایش برای یافتن روشی بود که بتوان از طریق خطوط تلفنی، کامپیوترها را به هم مرتبط کرد، به طوری که چندین کاربر بتوانند از یک خط ارتباطی مشترک استفاده کنند و شبکه ای بسازند که در آن داده ها به صورت اتوماتیک بین مبدأ و مقصد جابه جا و منتقل شود.

این ماجرا با وجودی که بخشی از حقایق به وجود آمدن اینترنت را بیان می کند، اما نمی تواند تمام واقعیات مربوط به آن را تشریح کند. در زمینه شکل گیری اینترنت باید از مهم ترین فرد یعنی «پل باران» نام ببریم. آقای باران که در دوران جنگ سرد زندگی می کرد می دانست که شبکه سراسری تلفن آمریکا توانایی مقابله با حمله اتمی شوروی سابق را ندارد. مثلاً اگر رئیس جمهور وقت آمریکا می خواست برای حمله متقابل اتمی دستوری صادر کند باید از شبکه تلفنی استفاده می کرد که قبلاً توسط روس ها مهیمن شده بود.

در اوایل دهه ۱۹۶۰ آقای باران طی مقالاتی پایه کار اینترنت امروزی را ریخت. اطلاعات و داده ها به صورت قطعات و بسته های کوچک تری تقسیم شد و هر بسته با آدرسی که به آن اختصاص داده شده بود، به مقصد خاص خود ارسال شد. وی طی این مقالات، ساختمان و ساختار اینترنت را پیشگویی کرد و برای این کار از سلول های مغزی انسان به عنوان الگو استفاده کرد. وی معتقد بود: «وقتی سلول های مغزی از بین بروند، شبکه عصبی دیگر از آنها استفاده نمی کند و مسیر دیگری را در مغز انتخاب می کند.» از دیدگاه وی این امکان وجود داشت که شبکه ای با تعدادی اتصالات برای تکرار ایجاد شود تا در صورت نابودی بخشی از آن، همچنان به صورت مجموعه ای به هم پیوسته کار کند. تا نیمه دهه ۶۰ کسی به نظرات او توجهی نکرد تا این که در سال ۱۹۶۵ نیروی هوایی آمریکا و آزمایشگاه های «پل» به نظرات باران علاقه مند شدند و پنتاگون با سرمایه گذاری در طراحی و ساخت شبکه ای براساس نظریات او موافقت کرد. ولی آقای باران به دلایلی حاضر به همکاری با نیروی هوایی آمریکا نشد. در این میان دانشمندی به نام تیلور وارد موسسه «آریاد» شد و به هر تسفلد، رئیس موسسه پیشنهاد کرد که آرپا هزینه ایجاد یک شبکه آزمایشی کوچک با حداقل چهار گروه را تأمین کند که بودجه ای بالغ بر یک میلیارد دلار می شد. با این پیشنهاد تیلور تجربه ای را آغاز کرد که منجر به پیدایش اینترنت امروزی شد. او در سال ۱۹۶۶ موفق شد دو کامپیوتر را در شرق و غرب آمریکا به هم متصل کند و با این اتصال، انتقالی در نحوه صدور اطلاعات در دنیای ارتباطات رخ داد که امروز شاهد نتایج آن هستیم. ارتباطات الکترونیکی به صورت روشی موثر برای دانشمندان و دیگران به منظور استفاده مشترک از داده ها درآمد و اینترنت به طور رسمی اول سپتامبر ۱۹۶۶، روزی که اولین IMP در دانشگاه UCLA در سانتا باربارا، بارگذاری شد، متولد شد و ..

نگاهی به کتاب‌های دعا در آغاز ایام اعتکاف

ضرورت مطالعه دعا‌های مستند برای مبارزه با خرافات

که در کمترین زمان با بازگشت سرمایه زیادی برای آنها همراه باشد که البته آسیب‌هایی را نیز برای محققان و نویسندگان حقیقی و پژوهشگران این حوزه در پی خواهد داشت.

دکتر صابری در این باره می‌گوید: «تولید این کتاب‌ها موجب می‌شود سلیقه مخاطبان به سمت خاصی تمایل پیدا کند، به گونه‌ای که دیگر به آثاری که نتیجه تلاش و تحقیقات اند، رغبتی نداشته باشند و تنها به تهیه کتاب‌هایی علاقه مند شوند که تصور می‌کنند پاسخ سریعی به نیاز آنهاست.»

ماهیار آذر، روان‌پزشک و نویسنده کتاب‌های حوزه روان‌شناسی درباره روند تأثیرگذاری دعا بر درمان بیماران از نظر علم روان‌شناسی می‌گوید: «در مطالعه کتاب‌های دعا، فرد باید به آن اعتقاد قلبی داشته باشد تا بتواند با استفاده از آن مشکلات خود را برطرف کند.»

وی درباره عملکرد سودجویان در عرصه کتاب‌های دعا و روان‌شناسی می‌گوید: «در حوزه این تألیفات نیز مانند سایر کتاب‌های حوزه روان‌شناسی از آنجا که مخاطبان فراوانی دارند، برخی سودجویان می‌خواهند در چند صفحه، آنها را به خوشبختی و موفقیت برسانند و یکی از راه‌های اصلی مواجهه صحیح با این معضلات، کنترل چاپ و نشر این آثار و عبور دادن آنها از کانال‌هایی است که شایسته است متخصصان با بررسی‌های علمی، لزوم توسعه آنها را در جامعه تشخیص دهند.»

تولید و توزیع این گونه آثار آسیب‌ها و لطماتی را به این حوزه وارد می‌آورند که یکی از این معضلات ذائقه‌سازی در مخاطب است.

افراد سودجو با انتخاب عناوین سطحی و ارائه موضوعاتی که به نظر آنها مورد نیاز عامه افراد جامعه است، می‌خواهند در کوتاه‌ترین زمان به بیشترین سود و منفعت مادی دست یابند. از این رو، نیازها و خواسته‌های مخاطبان درمندا را هدف قرار می‌دهند و کتاب‌هایی را از میان آثار دیگر جمع‌آوری می‌کنند

غیرمتخصص به چاپ آن‌ها پرداخته‌اند، موجب می‌شود سطح علاقه مردم برخی کتاب‌هایی که پسوند اسلامی یا دینی دارند، کاهش یابد و از سوی دیگر علاقه به تألیفات ارزشمند دینی در نویسندگان و محققان این حوزه نیز تغییر کند.»

راهکاری برای درک بهتر ادعیه

دکتر ساکت، نویسنده کتاب «شیوایی و شیدایی» شدت تأثیرگذاری دعاها را به دلیل باورهای خاص معتقدان به هر دین می‌داند و می‌گوید: «لازم نیست دعاها به زبان عربی و برای عموم مردم غیر قابل درک باشند؛ حتی اگر آنها را به زبان فارسی زیبا یا به صورت نظم به زبان فارسی برگردانیم، می‌تواند در میزان درک مخاطبان و برقراری ارتباط قلبی آنان با چیزهایی که از خالق خود می‌خواهند، تأثیرگذار باشد. البته در این مسیر باید از متخصصانی کمک گرفت که در این حوزه تجربه و آگاهی کافی دارند.»

بر اساس یافته‌های علمی تردیدی در تأثیرگذاری دعا بر دردهای جسمانی و روانی باقی نمی‌ماند، با این وجود ارتباط با خالق، موجب آرامش روحی، گرایش به معنویات و دوست داشتن هموعان می‌شود که تأثیرات خود را در ابعاد گوناگون روابط و زندگی نشان خواهد داد.

ضرورت بازنویسی آثار ارزشمند کهن

دیدگاه دیگری که در این زمینه عنوان می‌شود، این است که اگر کتاب‌های ادعیه و منابع اصیل به درستی معرفی شوند، مردم با گرایش به آنها، پاسخ‌های مناسبی از این آثار به دست می‌آورند.

دکتر حسین صابری، معاون پژوهشی دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد، از معتقدان به این دیدگاه است و می‌گوید: «دعا مرحله‌ای از زندگی است که در کنار کار و تلاش به ثمر خواهد نشست و به تنهایی، اتکا به آن توصیه نمی‌شود.»

این مصحح کتب دینی با بیان این که کتاب‌های شیعه امامیه در عرصه ادعیه و مناجات ارزشمند و قابل مطالعه و پژوهش‌اند، می‌افزاید: «باید آثار ارزشمند قدیمی که هنوز برای عموم مردم قابل استفاده نیستند، از سوی موسسات علمی که پشتوانه تخصصی فراوانی در این حوزه دارند، بازنویسی شوند.»

وی یکی از مسائل ترویج آثار کم‌ارزش این حوزه را انگیزه‌های سطحی پدیدآورندگان آثار و افرادی می‌داند که غیرمتخصصانه تنها به بازچاپ و انتشار آنها می‌پردازند، بدون آنکه در این رشته تخصص و آگاهی داشته باشند و از آن جهت که آنها با موازین اخلاقی و حرفه‌ای این کار آشنایی و تعهد ندارند، با

کتاب‌های دعا از جمله آثار مکتوبی به حساب می‌آیند که در تمامی خانه‌ها نسخه‌ای از آنها یافت می‌شوند و در زمان‌های خاصی نظیر مناسبت‌های دینی و مذهبی، مراجعه به آنها بیش از سایر زمان‌ها افزایش می‌یابد.

از آنجا که کتب دینی جزو پرشمارگان‌ترین کتاب‌ها در حوزه نشر کشورمان به شمار می‌آیند و از آن میان نیز کتاب‌های دعا بیشترین بخش آثار منتشره را به خود اختصاص می‌دهند، این گزارش در آستانه نزدیک شدن به ایام اعتکاف، نگاهی به این آثار و آسیب‌شناسی آنها دارد.

آثار مستند را دریابیم

در این زمینه حجت‌الاسلام والمسلمین ناصر باقری بیدهندی، مولف حوزه تاریخ اسلام و اهل بیت (ع) که بیش از صد اثر دینی را در حوزه‌های تالیف، تصحیح، احیای متون و... در کارنامه خود به ثبت رسانده است، با تأکید بر ضرورت شناخت آثار ارزشمند این حوزه، کتاب‌هایی نظیر «المصباح المتهجد» شیخ طوسی و «الاقبال» سیدبن طاووس، «زادالمعاد» علامه مجلسی و «عده‌الداعی» اثر ابن فهد حلی را به عنوان آثار معتبر حوزه دعا نام می‌برد.

وی یکی از آسیب‌های کتاب‌سازی این حوزه را ورود افراد سودجو و غیرمتخصص به دلیل استقبال فراوان مردم از این آثار می‌داند و بیان می‌کند: «کتاب‌هایی مانند گنج‌العرش که اکنون در بازار به تعدد یافت می‌شوند، چندان قابل اعتماد نیستند و به نظر من بهتر است از آثاری که علمای بزرگ آنها را تأیید کرده‌اند، بهره ببریم.»

وی با تأکید بر این که نباید دعا بی‌اهمیت تلقی شود، می‌گوید: «دعا آدابی دارد که اگر انسان از آنها آگاهی نداشته باشد، در میزان تأثیراتی که می‌تواند در این مسیر کسب کند، موفق نخواهد بود.»

مراقب نفوذ خرافات باشیم

اقبال فراوان مخاطبان کتاب‌های دینی، توسعه این آثار و استفاده از عناوین جذاب برای فروش بیشتر، از سوی سودجویان و غیرمتخصصان موجب شده است خرافات و موهوماتی نیز در این وادی راه یابند.

دکتر محمدحسین ساکت، نویسنده کتاب‌های حقوقی و قاضی سابق دیوان عالی کشور، آلوده شدن دعا به خرافات را از دیگر آسیب‌هایی می‌داند که این حوزه را تهدید می‌کند.

وی با اشاره به این که در ادوار گوناگون اجتماعی میزان گرایش به خرافه دستخوش تغییراتی شده است عنوان می‌کند: «متأسفانه در سال‌های اخیر موجی در جهان ایجاد شده که ایران نیز از آن بی‌نصيب نمانده است و اکنون تحولات و رواج خرافه در حوزه عرفان و تصوف بیش از سایر حوزه‌ها ملموس است.»

وی که یکی از داوران کتاب سال و ارزیاب‌های تألیفات حوزه حقوق و اندیشه است، با تأکید بر این که نفس دعا و تأثیر آن بر آرامش روحی انسان، موضوعی مستقل است، ارتباط آن به هر پدیده ماورایی را مطلب دیگری می‌داند که حوزه قلمروی آن باید مشخص شود و بیان می‌کند: «اتکای بیش از حد به دعا و غفلت از آموزه‌های دیگر اسلام موجب دوری از کار و تلاش می‌شود که با دستورات اسلام منافات دارد.»

دکتر ساکت همچنین می‌گوید: «البته سودآوری این بازار و عوام‌فریبی افراد، اثرات سوء کتاب‌سازی در این عرصه را تشدید می‌کند. ارائه و اشباع بازار کتاب‌های دینی با آثاری این گونه که افراد

باسمه تعالی

فراخوان سیزدهمین دوره جایزه کتاب فصل

دبیرخانه جایزه کتاب فصل به منظور حمایت از کتاب‌های برتر و تشویق محققان، مؤلفان، مترجمان و مصححان متعهد و شایسته کشور و برای ارتقای فرهنگ و دانش و پیشبرد فرهنگ کتابخوانی در کشور، سیزدهمین دوره جایزه کتاب فصل (بهار ۱۳۸۹) را برگزار می‌کند. از ناشران، مؤلفان، مترجمان و مصححان محترم دعوت می‌شود آثار خود را که برای نخستین بار در بهار ۱۳۸۹ منتشر شده است، به دبیرخانه این جایزه ارسال نمایند.

مهلت ارسال آثار: بیستم تیر ۱۳۸۹

نشانی دبیرخانه: خیابان انقلاب اسلامی، بین خ برادران مظفر و فلسطین جنوبی، شماره ۱۰۸۰، مؤسسه خانه کتاب، طبقه ۲-۲.

دبیرخانه جایزه کتاب فصل

تلفن: ۶۶۹۶۶۲۱۹

تلفکس: ۶۶۹۶۶۲۱۸

یگانه وصالی

اسماعیل کاداره، نویسنده هفتاد و چهار ساله آلبانیایی، جایزه پرنس آستوریاس را به فهرست عریض و طویل جوایزش اضافه کرد. هیات داوران، رمان‌های او را همانند قضایای سرگشاده از هر حکومت اقتدارگرا در آلبانی توصیف کرده‌است. پر افتخارترین نویسنده آلبانی در دهه شصت شهرت جهانی پیدا کرد، او زمانی که رژیم تیرانا بعد از سقوط دیوار برلین متزلزل شده بود، آلبانی را برای زندگی در فرانسه ترک کرد. خبر تازه‌تر از او این که قرار است ظرف دو ماه آینده دو رمان جدید از او به نام‌های «شیخ سوار» و «تصادف» وارد بازار نشر شود. گفتگوی حاضر بیشتر درباره زندگی شخصی و حرفه نویسندگی اوست و در روزنامه لوموند منتشر شده است.

گفت و گو با اسماعیل کاداره، نویسنده آلبانیایی

دیکتاتوری در دل اروپا

قبلا نوشته بودید ادامه دهید.

من از سال ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۰ تحت نظارت مستقیم شخص دیکتاتور بودم. به یاد داشته باشیم از نابخشودنی یاری عظیم روشنفکران، هوخا خود را نویسنده، شاعر و دوست نویسندگان می‌دانست و از آنجایی که شناخته شده‌ترین نویسنده کشور بودم، او ارادت و علاقه خاصی به من داشت. در چنین شرایطی تنها سه گزینه پیش رو داشتم: به عقاید خودم پایبند بمانم و بمیرم، یا سکوت کامل کنم و به نوعی باز هم بمیرم. و اما گزینه سوم که پرداختن رشوه بود. با نوشتن آن رمان من در واقع گزینه سوم را انتخاب کردم.

کمی راجع به نقش و اهمیت تان به عنوان نویسنده ملی آلبانی برایمان بگویید.

از این عنوان متفرم. به نظرم آزار دهنده است. در منطقه بالکان مردم درخواست‌های بیشماری از نویسندگان شان دارند.

آیا از اینکه زنده مانده‌اید و مثل شخصیت‌های داستان‌هایتان به جوخه اعدام سپرده نشده و جان نداده‌اید، احساس گناه می‌کنید؟

من هر کاری که از دستم بر می‌آمد انجام دادم. نمی‌توان به خاطر جان سالم به در بردن احساس گناه و عذاب وجدان کرد. من نه خوشبینم، نه بدبین. دنیا را نمی‌توان سیاه و سفید نگاه کرد. در واقع باید هم خوش بین بود و هم بدبین.

زندگی در پاریس را ترجیح می‌دهید یا آلبانی؟

وقتی در آلبانی هستم، کلی تفریح و سرگرمی دارم و کار زیادی برای انجام دادن ندارم. واقعا خیلی عالی است. در آنجا هر لحظه و هر جا ممکن است اتفاقی غیر قابل انتظار رخ دهد. علاوه بر اینکه هیچ کجا خاکی که روی آن گام برداشته‌ای، بازی کرده‌ای، بزرگ شده‌ای و حتی رنج کشیده‌ای نمی‌شود.

نظام کمونیستی چاره دیگری به غیر از نویسنده شدن نداشتید؟

شاید تاحدی ببینید، در واقع کمونیسم دشمن ادبیات است. تحت خفقان شدید این نظام تاریک اندیش بود که استعداد نوشتن در من ظهور کرد. ایهام رادر داستان‌هایم گسترش دادم و نثرم به پیچیدگی رسید. **در سال ۱۹۹۰ آلبانی را ترک کرده و به فرانسه آمدید. دوست دارم بر ایمان بگویید چرا در آن زمان چنین تصمیمی گرفتید؟**

دلیل خاصی برای این کار داشتم. آلبانی بین غرب و یک نظام دیکتاتوری مردود بود، در واقع بین آزادی و بردگی. در آن زمان متوجه مسئله‌ای شدم که بسیاری از مردم نسبت به آن ناآگاه بودند و آن بازی ریاکارانه‌ای بود که دولت به راه انداخته بود. در واقع آنها منتظر هم پیمان و متحد شدن با اتحاد جماهیر شوروی بودند و وقتی از شوروی نام می‌برم منظورم شوروی گورباچوف نیست، بلکه شوروی توطئه‌گران استالینیستی است. پیش‌ترها در چنین موقعی آنها خودشان را برای تصاحب قدرت آماده کرده بودند، بنابراین مجبور بودم کاری اساسی انجام دهم که آن هم ترک آلبانی بود. به عنوان شناخته شده‌ترین نویسنده کشور مجبور بودم یک تریبون پیدا کنم که با صراحت کامل اعلام کنم این رژیم دیکتاتوری هنوز دروغ می‌گوید، خلاصه اینکه دموکراسی را ترجیح دادم و دیکتاتوری را تقبیح کردم.

در بیست سال اخیر شما از حقوق کوزوو و تبارهای آلبانی دفاع کرده و از استقلال آنان استقبال کرده‌اید و اکنون آنها دارای ایالتی خود مختار هستند. در حالی که اسپانیا، یعنی جایی که جایزه گرنند پریس ادبیات را به شما اعطا کرد، جزو کشورهای است

نظام کمونیستی چاره دیگری به غیر از نویسنده شدن نداشتید؟

شاید تاحدی ببینید، در واقع کمونیسم دشمن ادبیات است. تحت خفقان شدید این نظام تاریک اندیش بود که استعداد نوشتن در من ظهور کرد. ایهام رادر داستان‌هایم گسترش دادم و نثرم به پیچیدگی رسید. **در سال ۱۹۹۰ آلبانی را ترک کرده و به فرانسه آمدید. دوست دارم بر ایمان بگویید چرا در آن زمان چنین تصمیمی گرفتید؟**

در بیست سال اخیر شما از حقوق کوزوو و تبارهای آلبانی دفاع کرده و از استقلال آنان استقبال کرده‌اید و اکنون آنها دارای ایالتی خود مختار هستند. در حالی که اسپانیا، یعنی جایی که جایزه گرنند پریس ادبیات را به شما اعطا کرد، جزو کشورهای است

کمی درباره خودتان بگویید. کجا به دنیا آمده‌اید و بزرگ شده‌اید؟

من در خانه‌ای بزرگ در آلبانی بزرگ شدم. کودکی شاد و رنگارنگی داشتم و در نوجوانی هم به همان اندازه یا کم و بیش شاد بودم. همیشه هم سعی کرده‌ام تا آنجا که ممکن است از زندگی ام لذت ببرم و احساس شادی بکنم. به نظر من برای نویسنده شدن اصلا لازم نیست جوانی و نوجوانی سرشار از درد و رنج داشته باشید. یعنی ممکن است نویسنده‌ای به خاطر اینکه کودکی ناشادی داشته یا اینکه در نوجوانی و جوانی اش به اندازه‌ای که باید جوانی نکرده بوده است به نویسندگی رو بیاورد؟

اصلا به چنین خزعبلاتی اعتقاد ندارم که برای نویسنده شدن باید در زمان جوانی ات فقط رنج بکشی و جوانی نکنی.

آیا هنگامی که خودتان را یک نویسنده دانستید احساس می‌کردید که تحت تاثیر نویسنده خاصی هستید، در واقع قصد دارم پیرسم آیا در نوشتن تحت تاثیر شخص خاصی بوده‌اید؟

نویسندگان زیادی بر من تاثیر گذاشته‌اند، اما کسانی هم بوده‌اند که تاثیرشان بسیار چشمگیر بوده است. کسانی مثل جویس، کافکا، شکسپیر، سروانتس و نمایش نامه‌نویسان یونان باستان. از طرفی تاثیر قابل ذکری هم از منشور ماتریالیسم آلمان گرفتم.

وقتی دیکتاتور آنور هوخا نظام خودکامه‌اش در آلبانی را بنیان نهاد شما ۱۰ ساله بودید و بنابراین در این نظام رشد کردید. در جایی وقتی کشف آزادی را توصیف می‌کردید، گفتید که شما از مسیر ادبیات به آزادی رسیدید.

بسیار ساده و منطقی است. خیلی زود شروع به نوشتن کردم؛ وقتی فقط یازده ساله بودم. قاعدتا دلایل سیاسی و ایدئولوژیکی در این سن و سال نمی‌تواند مشوق کسی برای ورود به دنیای ادبیات باشد. من هم مثل بقیه فقط بر این باور بودم که در کشوری مستقل زندگی می‌کنم و هیچ درکی از این قضیه نداشتم که آنجا کشوری بود بی آزادی. و این گونه بود که از ادبیات به آزادی رسیدم. منظورم این است که بی آنکه هیچ نظری راجع به آزادی داشته باشم شروع به نوشتن کردم. البته در زمان دانش آموزی اوضاع آلبانی را بسیار واضح و مستقیم دریافته بودم و آنها را در نوشته‌هایم منعکس کرده بودم.

آیا می‌توان این طور برداشت کرد که تحت سلطه

درباره اسماعیل کاداره

اسماعیل کاداره، نویسنده و شاعر آلبانیایی در سال ۱۹۳۶ در شهر گجیر و کاستر در جنوب آلبانی از پدر و مادری آلبانیایی متولد شد. او تحصیلات خود را در تیرانا و مسکو دنبال کرد. اما در سال ۱۹۶۰ پس از اینکه روابط کشورش با اتحاد جماهیر شوروی قطع شد دوباره به آلبانی بازگشت. آثار او به بیش از چهل زبان زنده دنیا ترجمه شده است. از جمله آثار او می‌توان به «تصیر» (۱۹۷۰)، «اوریل شکسته» (۱۹۸۰) «هرم» (۱۹۹۲)، «جانشین» (۲۰۰۵)، «محاصره» (۲۰۰۸) و اخیرا هم دو رمان که همزمان منتشرشان خواهد کرد: «شیخ سوار» و «تصادف».

او نویسنده‌ای با شهرت جهانی است. در سال ۱۹۹۲ برنده جایزه پریکس موندیال سینودل دوکا و در سال ۲۰۰۵ برنده جایزه بین‌المللی «من بوکر» شد. همچنین او کاندیدای جایزه نوبل ادبیات هم بوده است. کاداره از سال ۱۹۹۰ تا کنون زندگی اش را میان دو کشور آلبانی و فرانسه تقسیم کرده است.

نگاهی به رمان تصادف

تصادف دومین رمانی که قرار است در سال ۲۰۱۰ از اسماعیل کاداره به چاپ برسد، دارای بینشی گران بها و ارزشمند از زندگی در اوج فشارهای حکومتی استبدادی است. کنایه‌ها و تمثیل‌های تاریخی موجود در اثر هم به پیرنگ داستان زیبایی فوق العاده‌ای بخشیده و هم جزئیات زندگی در چنین فضای محدودی را با استادی تمام به تصویر می‌کشد. کاداره در این داستان به شرح زندگی افرادی می‌پردازد که خود را محصور در حصار محدودیت می‌بینند. رمان «تصادف» درباره تاکسی‌ای است که در اتوبانی در وین از مسیر خارج می‌شود و به گارد-ریل برخورد می‌کند و سرنشینان زن و مردش از در عقب در حالی که تاکسی در هوا چرخ می‌زند، به بیرون پرتاب می‌شوند.

راننده تاکسی قادر به ادای هیچ توضیحی درباره چگونگی از دست دادن کنترل ماشینش نیست و در مورد زوجی که مسافر او بودند تنها می‌گوید: زوج مرمری عقب ماشینش نشسته بودند و روابط بسیار صمیمانه‌ای با هم داشتند...

رمان «تصادف» در تضاد با وقایع قبل و بعد از جنگ پریه‌های بالکان، رابطه‌ای عاشقانه بین دو فرد که در تار و پود زندگی یکدیگر گیر کرده‌اند را با سبایی صمیمی روایت می‌کند. تحقیقات درباره مرگ این دو، پرده از عقده دوطرفه مخرب می‌برد. دارد که بازتاب دهنده مناقشات در منطقه است. جایی میان او هام گرم و زنده و واقعیت سرد. رمان جدید اسماعیل کاداره تجربه‌ای جسورانه و مکاشفه‌ای جدی از ابعاد یک اتحاد است که به شکلی پایان‌ناپذیر به سمت فروپاشی خود در حرکت است.

کاداره در طول سال‌های جنگ جهانی دوم رشد کرد و شاهد اشغال کشورش توسط فاشیست‌های ایتالیایی، نازی‌های آلمانی و جماهیر شوروی بوده است. او بارها کاندیدای دریافت جایزه نوبل ادبیات بوده است.

اسماعیل کاداره در روزنامه «روشن» که بعدها به اسم «نامه آلبانی» در قالب مجله منتشر شد کار کرده است. وی از سال‌های دهه شصت تا کنون، شخصیت اصلی و قهرمان داستان سیاسی آلبانی بوده است. به گفته خود او، نوشتن برایش یک نیاز مبرم است، در واقع راهی برای آزادی حقیقی.

او اخیرا جایزه پرنس آستوریاس را از آن خود کرده است. گر چه بسیاری بر این باورند که هیات داوران جایزه را به دلایل سیاسی به او اعطا کرده‌اند، اما غیرمنصفانه خواهد بود اگر گفته شود که فقط و فقط به دلایل سیاسی او چنین جایزه‌ای را کسب کرده است.

آثار بیشمار کاداره، گرچه بیشتر به زبان آلبانیایی و به زبان فرانسوی است و کمتر در دسترس خوانندگان بریتانیایی و آمریکایی قرار گرفته، اما از چنان ارزشی برخوردار است که شایسته قرار گرفتن در کنار آثار ادبی ارزشمند دیگر است. داستان «تصادف» را جان هاگسون به انگلیسی ترجمه و انتشارات گروپرس منتشر کرده است. از اسماعیل کاداره رمان «اوریل شکسته» با ترجمه قاسم صنعوی به فارسی ترجمه شده است.

بدبینی، خوش بینی آگاهانه است

او درباره شخصیت های رمانش می گوید: «شخصیت های من آدم هایی ساده اند، نه خیلی زیبا و نه خیلی زشت که در موقعیت های خاص به دلیل احساس دوستی یا عشق، به یکدیگر می رسند.» نگارش برای ساراماگو یک مساله شخصی است که در آن نویسنده، نظرات، تجربه ها و داستان زندگی خود را با استعداد و قریحه خاص خود، به رشته تحریر درمی آورد: «اثر یک نویسنده تعبیر وی از جهان است.»

ساراماگو از سال ۲۰۰۸ میلادی به وبلاگ نویسی روی آورد. مدتی روز نوشته های خود را روی صفحات مجازی قرار داد. اما پس از مدتی وبلاگ نویسی را رها کرد. خود در این باره نوشته: «برای من لذت بخش تر از نوشتن روی کاغذ، کار دیگری نیست.»

با وجود شهرت ساراماگو به عنوان نویسنده ای بدبین و نزدیکی آثارش به نویسندگانی چون فرانسیس کافکا، در کتاب های وی اعتقاد ریشه دار به اصل خوبی در انسان ها و جهان و تحسین انسانیت وجود دارد. وقتی چندین پیش از ساراماگو درباره دلیل دیدگاه بدبینانه اش نسبت به زندگی پرسیدند، او در جواب با لحن طنز آمیزی که در بسیاری از کتاب هایش نیز دیده می شود، پاسخ داد: «من بدبین نیستم، بلکه فقط خوشبینی آگاهم.» و بعد ادامه داد: «کسی می تواند خوشبین باشد که بی احساس، احمق یا میلیونر باشد.» او از جهان به عنوان جهنمی یاد کرد و گفت: «میلیون ها نفر به دنیا می آیند، تاریخ بکشند و کسی نیست که از آنان حمایت کند.» و اکنون پس از مرگ وی نخست وزیر پرتغال این گونه می گوید: «مرگ ساراماگو باعث شد فرهنگ ما فقیر شود.»

ساراماگو در طول حیاتش حدود ۱۶ رمان، دو کتاب شعر و حدود ۱۵ اثر دیگر که شامل داستان کوتاه و نمایشنامه است به چاپ رسانده که بسیاری از این آثار به فارسی ترجمه شده است. از جمله آثار او می توان به این کتاب ها اشاره کرد: بالتازار و بلیوندا (۱۹۸۲)، بلم سنگی (۱۹۸۶)، تاریخ محاصره لیسبون (۱۹۸۹)، انجیل به روایت مسیح (۱۹۹۱)، کوری (۱۹۹۵)، همه نام ها (۱۹۹۷)، غار (۲۰۰۱) و بینایی (۲۰۰۴).

را منتشر کرده است. انتشار این کتاب با مخالفت زیادی از سوی طرفداران رونی مواجه شد. بسیاری از منتقدان زمان بندی دقیق نویسنده کتاب را برای چاپ آن تحسین کردند، اما شخص وین رونی از انتشار این کتاب، آن هم در این زمان حساس از زندگی اش عصبانی است و خواستار جلوگیری از انتشار دوباره این کتاب شده است. هواداران این بازیکن نیز از خواسته وی حمایت کرده اند. با این حال تلاش های آنها بی نتیجه ماند و «طلای رونی» درست در همزمان با شروع بازی های جام جهانی منتشر شد. «طلای رونی» که در ۲۵۶ صفحه در دست خوانندگان قرار گرفته به عقیده فوتبال دوستان در روحیه رونی طی بازی های جام جهانی بی تاثیر نخواهد بود. در هر حال، کار از کار گذشته و وین رونی نیز سعی دارد تمام تمرکزش را بر بازی ها قرار دهد.

«طلای رونی» گذری است بر تمام فعالیت های این بازیکن و روند زندگی شخصی وی. رونی تحصیلات بالایی ندارد و زندگی اش را صرف فوتبال کرده است. بسیار پیش آمده که با رفتار خشونت آمیزش تیتیر اول بسیاری از روزنامه ها و مجلات دنیا شده است. این اثر به بررسی تمام این وقایع می پردازد و شاید برای همین است که این بازیکن مشهور از انتشار این کتاب دل خوشی ندارد.

ساراماگو را بسیاری برای خلاقیت و ذهن تصویر سازش می شناسند. حقایقی را که در داستان های عامه با زبان منحصر به فرد بازگو می کند تحسین برانگیز است. داستان های او که بالحنی طنز آمیز نوشته شده اند، معمولاً شرح رویدادهای تاریخی یا حوادث تخیلی اند که در واقع به انتقاد از وضع موجود در جامعه می پردازند. انتقاد به سنت های مسیحی و بی عدالتی اجتماعی در محور آثار این نویسنده قرار دارند.

قصه های ساراماگو عمدتاً حکایاتی تمثیلی اند که نفس انسانیت را محک می زنند. «مارگارت جول کوستا» که یکی از مترجم های آثار ساراماگو است درباره وی این گونه می گوید: «او نویسنده ای بود که مردم را به دو دسته تقسیم می کرد. اهالی ادبیات یا به راستی آثارش را دوست داشتند یا به کل از وی متنفر بودند. او عاشق بحث و درگیری بود و همیشه هم موضوعی را پیدا می کرد که بتواند با دیگران مخالفت کند.»

دو انگلیسی، دو کتاب؛ یک جام جهانی

و اینک که به آن دست یافته این گونه می نویسد: «دوست داشتم تصاویر بیشتری از آن زمان داشتم. دوره کودکی من نقش بسیاری در موفقیت من در سال های بعد از آن داشته و نمی توانستم به راحتی از کنار آن بگذرم.»

تنها بکام نبود که همزمان با جام جهانی ۲۰۱۰ آفریقای جنوبی، کتاب خود را منتشر کرد. وی به علت مصدومیت از بازی در تیم انگلستان محروم است و جام جهانی را از روی نیمکت دنبال می کند. اما یکی دیگر از بازیکنان این تیم هم همزمان با جام جهانی به دنیای کتاب ها پا گذاشته است.

وین رونی، بازیکن بنام فوتبال اکنون در باشگاه منچستر یونایتد و تیم ملی فوتبال انگلستان بازی می کند. وی در دوران کودکی از آن دسته کودکانی بود که توشان را لحظه ای روی زمین نمی گذارند. او در همان دوران نوجوانی درس را رها کرد و با بازی درخشانی که داشت توانست به راحتی مورد توجه مربیان فوتبال آن زمان قرار بگیرد.

اکنون بعد از چند سال بازی حرفه ای در تیم های مختلف، «جان سوینی» که به عنوان روزنامه نگار و محقق مشغول به کار است، بیوگرافی این بازیکن

با وجود تمام انتقاداتی که از نگرش بدبینانه ساراماگو به دنیا وجود دارد، آثار او چه در سطح عامه مردم و چه در میان نویسندگان و خوانندگان حرفه ای مورد اقبال زیادی واقع شده است. هارولد بلوم، یکی از منتقدان ادبی آمریکایی تبار او را خوش ذوق ترین نویسنده دنیا می داند و فدریکو فلینی رمان «کوری» را زیباترین رمانی که خوانده است توصیف می کند.

شهرت ساراماگو در ایران با ترجمه فارسی همین کتاب در سال ۱۳۷۸ آغاز شد، تاکنون سه ترجمه مختلف از کوری انجام شده که این اثر را به یکی از محبوب ترین نمونه های ادبیات داستانی روز دنیا در ایران تبدیل کرده است. این اثر به عنوان داستان فیلم و موضوع نمایشنامه مورد توجه فیلمسازان و کارگردانان تئاتر در جهان قرار گرفت. تئاتری های ایرانی هم البته از این قافله عقب نمانده اند. هیچ یک از شخصیت های رمان «کوری» در داستان اسم ندارند این داستان در یک شهر ناشناخته اتفاق می افتد. به دنبال شیوع بیماری مسری کوری، تعداد زیادی در شهر به شکل مرگومری کور می شوند. دولت برای جلوگیری از سرایت این بیماری، مبتلایان را در بیمارستانی خارج از شهر در قرنطینه نگهداری می کند. در این کتاب سردرگمی انسان ها و مناسبات اجتماعی نادرست و اطاعت کورکورانه به انتقاد کشیده می شود. در واقع بیماری کوری نوعی تمثیل برای نابینایی در عقل و قدرت درک انسان هاست. ساراماگو درباره کوری این گونه می نویسد: «معتقدم که همگی کوریم. جماعتی کور هستیم که می بینیم.»

«هلدر ماکدو» پروفیسور بنام ادبیات پرتغالی درباره ساراماگو این گونه می گوید: «وی کتابخوانی حریص بود. من او را یک متفکر گرسنه می دانم. او اطلاعات منتشر شده در کتاب ها را می بلعید.» این پروفیسور پرتغالی دید تیزبین و جزئی نگر ساراماگو را تحسین می کند و می گوید: «به راستی چه پیش می آمد اگر روزی صبح از خواب برمی خاستیم و دیگر قادر به دیدن نبودیم؟ به نظر من خلاقیت و تازگی داستان های او را می توان مرهون شعور و هوش بالای وی دانست.»

این بازیکن ۳۵ ساله در دومین روز از چهارمین ماه سال ۱۹۹۵ با بازی درخشانش در لیگ برتر در مقابل تیم لیدز یونایتد توجه دیگران را به خود جلب کرد. وی دو سال بعد توانست عنوان قهرمانی لیگ برتر انگلیس را در تیم منچستر از آن خود کند. سال های پس از آن با تنش های زیاد با مربی منچستر همراه بود. درگیری هایی که عقبت بکام را به سمت تیم رئال مادرید هل داد. همه اینها در کتاب بکام شرح داده شده است.

تصاویر این کتاب به وضوح درگیری های این بازیکن بی همتا و مربی اش را نشان می دهد تا جایی که کلام بی معنا مانده و این گونه که بکام خود می گوید: «اگر می خواستم دیالوگ های رد و بدل شده را روی کاغذ بیارم شاید مجبور می شدم سال ها بنویسم. شاید هم در آن صورت نمی توانستم حق مطلب را ادا کنم. بهتر دیدم که از تصاویر استفاده کنم که نه دروغ می گویند و نه پو شاننده حقیقت اند.» کودکی دیوید بکام در این کتاب مصور فصلی است که مرور آن خلای از لطف نیست. وی در دوران کودکی با پدرش فوتبال بازی می کرد. رویای فوتبالست شدن را مدام در سرش پرورش می داد

نویسنده رمان مشهور «کوری» در گذشت. خوزه ساراماگو که در ایران با نام «ژوزه ساراماگو» نیز شناخته شده است در منزلش در جزایر قناری در سن ۸۷ سالگی به علت کهولت سن چشم از دنیا فرو بست. وی اولین نویسنده پرتغالی بود که توانست برنده جایزه نوبل ادبیات شود.

ساراماگو ۱۶ نوامبر سال ۱۹۲۲ در خانواده ای کشاورز به دنیا آمد. وی برای امرار معاش تحصیلات دبیرستانی اش را نیمه تمام گذاشت و به شغل های مختلفی نظیر آهنگری، مکانیکی و کارگری روزمزد پرداخت. پس از مدتی نیز به مترجمی و نویسندگی در روزنامه ارگان حزب کمونیسم پرتغال مشغول شد. سپس توانست به عنوان نویسنده به کارش ادامه دهد. او در شصت سالگی با نوشتن رمان «التازار و بلیوندا» شهرت جهانی پیدا کرد. از آن پس سیل جوایز ادبی و کارهای تازه از سوی ساراماگو حیرت جهانیان را برانگیخت. آثارش عموماً با عقایدی آمیخته شده که خشم مسیحیان متعصب را برمی انگیزد و همواره بی پروایی اش در بازگویی داستان های انجیل بازار حرف و حدیث را داغ نگه داشته است. انتشار اثر دیگرش با نام «انجیل به روایت مسیح» سبب اعتراض اعضای حزب کاتولیک پرتغال شد و این جنجال تا جایی شدت گرفت که او حتی مجبور شد کشورش را به مقصد اسپانیا ترک کند. وی به جز جایزه نوبل، توانسته برنده حدود ۱۷ جایزه ادبی دیگر هم باشد.

ساراماگو سبک منحصر به فرد خود را داشت. وی از جملات طولانی استفاده می کرد. با سواسی عجیب گاه از نقطه و ویرگول در میان جملات طولانی اش استفاده می کرد و جملات داستان هاش آنچنان طولانی و ثقیل هستند که گاه در طول جمله حتی زمان هم تغییر می یابد. اگر چه بسیاری از منتقدان ادبی ساراماگو را در ردیف نویسندگان پیرو سبک رئالیسم جادویی قرار داده اند و آثار او را با نویسندگان اسپانیایی زبان آمریکای لاتین مقایسه کرده اند اما او خود را ادامه دهنده ادبیات اروپا و تاثیر پذیریش را بیشتر از گوگول و سروانتس می دانست.

این روزها تمام رسانه ها خبر از فوتبال و جام جهانی می دهند. دنیای ادبیات هم از قصه هایی که این توپ ۴۰۰ گرمی ساخته، عقب نمانده است.

دیوید بکام، چهره شناخته شده دنیای فوتبال با انتشار کتاب مصورش تا چند روز تیتیر اول سایت های ورزشی و ادبی شد. وی فوتبال حرفه ای خود را با تیم منچستر آغاز کرد. تنها چند ماه از ورود وی به این تیم نگذشته بود که برای بازی در جام اتحادیه انگلیس به تیم بزرگسالان دعوت شد. از همان جا بود که جرقه های شانس بکام یکی پس از دیگری زده شد. او توانست از فرصت هایی که جلو پایش قرار می گرفت به درستی استفاده کند و در مدت زمان کوتاهی پله های موفقیت را یکی پس از دیگری طی کند. حالا با انتشار کتابی قدم در دنیای کتاب و کتابخوانی گذاشته است. کتاب این فوتبالیست مشهور که «طرف من» نام دارد، اثری است مصور. خواننده اثر با پشت سر گذاشتن تصاویر یکی پس از دیگری زندگی این فوتبالیست محبوب را دنبال می کند.

«طرف من» که به زندگی کودکی بکام و رویای مشهور شدن وی می پردازد در حدود ۴۰۰ صفحه منتشر شده است. انتشارات «بلو واتر» که شهرتش را مرهون چاپ بیوگرافی شخصیت های مشهور است انتشار این کتاب را برعهده داشته.

جواد محقق و وضعیت اطلاع رسانی کتاب در مطبوعات کودک و نوجوان

مشکلی به نام عدم دستیابی به کتاب

نظام توزیع مناسب داریم و نه کتابفروشی های بزرگ و مجهزی در استان ها و شهرستان ها، تا منابع معرفی شده را در دسترس مخاطبان قرار دهند.

به همین علت، من اصلا این نوع مرسوم و متداول معرفی کتاب در مطبوعات را نمی پسندم، چون برای مخاطبان جدی و علاقه مند کتاب در شهرستان ها و روستاها تنها مایه حسرت می شود چرا که کتاب را می بینند و می شناسند اما آن را پیدا نمی کنند که بخرند! کتابخانه های مساجد و مدارس هم که آنقدر به روز نیستند. کتابخانه های عمومی هم که اغلب بخش مجزا و ثابتی به این اسم ندارند. در چنین شرایطی تنها حسرت نصیب مخاطب شهرستانی می شود.

محقق با اشاره به تجربیاتش در مجلات کودک و بزرگسال، راهکارهایی را برای حل این معضل پیشنهاد کرد و گفت: «من در مجلات بزرگسالی که سردبیری اش را به عهده داشته ام، سعی می کردم به جای معرفی شناسنامه ای، به سمت معرفی مبسوط همراه با نقل پیش بروم. مثلا در مجله «رشد معلم» صفحاتی داشتیم به نام «یک کتاب در یک نگاه» که کتابی را به صورت کامل معرفی می کردیم و بعد یک فصل یا یک بخش آن را به صورت مقاله ای کامل یا گزینش شده و خلاصه می آوریم، چون معتقد بودم بسیاری از مخاطبان مجله، این کتاب را در شهر و روستایشان پیدا نمی کنند تا بخوانند، پس دست کم در همین شماره مجله، آشنایی کاملی با آن پیدا کنند و در حد یک مقاله هم مطلب در اختیارشان باشد و حسرت به دل نمانند. حال اگر تعدادی از ایشان به اصل کتاب هم دسترسی پیدا کردند که چه بهتر.»

وی درباره مجلات کودک و نوجوان افزود: «حدود پنج سال سردبیر مجله رشد نوجوان بودم که پرشمارگان ترین نشریه نوجوانان کشور بود. وقتی این نشریه را تحویل گرفتم، سیصد هزار نسخه در ماه شمارگان داشت و سالی که تحویل دادم، ششصد هزار نسخه در ماه منتشر می شد. چطور می شود کتابی را که تنها پنج هزار نسخه شمارگان دارد در نشریه ای که بالای نیم میلیون نسخه شمارگان دارد، معرفی کرد؟ با این حرف می خواهم به یک نکته اشاره کنم و آن نسبت

نوجوان در سال افزایش پیدا کرده است. حالا هم صدها ناشر ویژه کودکان و نوجوانان داریم، هم خبرگزاری مخصوص کودک و نوجوان، هم انجمن نویسندگان کودک و نوجوان و هم بیش از پنجاه هفته نامه، ماهنامه و فصلنامه که تنها برای کودکان و نوجوانان کار می کنند. علاوه بر این، صفحات کودک و نوجوان روزنامه ها هم هستند. پس طبیعی است که این وضع مناسب، شرایط بهتری را برای نقد و معرفی کتاب های ویژه این گروه سنی فراهم آورده باشد.»

معلم، نویسنده و پیشکسوت مطبوعات کودک و نوجوان درباره وضعیت فعلی نقد و معرفی کتاب های کودک و نوجوان در نشریات ویژه آنها و این که این عملکردی رضای کننده است یا خیر؟ عنوان کرد: «برای دستیابی به کمال هر چیز، هیچ گاه وضعیت فعلی آن برای اهلش رضای کننده نیست، اما این بحث کلی نباید مانع دیدن تلاش ها، موقعیت های جدید، گستردگی امکانات موجود و تغییرات جدی آن در مقایسه با گذشته شود. به نظر من، مشکل ما معرفی نکردن کتاب به مخاطب نیست. مشکل، عدم دستیابی به کتاب در شهرها و روستاهاست، چرا که ما نه یک

و معرفی اش در مجلات یا مطبوعات صحبت کنیم.»

وی با بیان این که تعداد مجلات ویژه این گروه سنی هم بسیار محدود و محدود بودند، عنوان کرد: «بعدها یعنی در دهه چهل و پنجاه، دو یا سه نشریه کودکانه یا نوجوانانه مذهبی هم در قم منتشر شدند که انعکاس این کمبود کتاب برای گروه های سنی یادشده، در آنها هم دیده می شد. خلاصه این که این مقوله بعد از انقلاب است که جدی و جدی تر شده است، چون تعداد نویسندگان، شاعران، مترجمان و مولفانی که اختصاصی برای بچه ها کتاب منتشر می کردند، افزایش قابل توجهی پیدا کرد. علاوه بر آن، تعداد آثاری هم که برای دانش آموزان تولید می شوند، کمیت بسیار بالایی یافتند.»

وی افزود: «در آخرین سال های قبل از انقلاب، به طور مثال در سال ۱۳۵۵ دو، سه هزار عنوان کتاب منتشر شده در کشور داشتیم که اگر کتاب های درسی، حل المسائل ها و کتاب های بزرگسالان را از آن حذف کنیم، تعدادی که به گروه های کودک و نوجوان تعلق دارند، شاید به چند صد عنوان هم نرسند در حالی که امروز این رقم به چندین هزار عنوان کتاب کودک و

جواد محقق، نویسنده، شاعر و از روزنامه نگاران معاصر است که سال های طولانی از عمر مطبوعاتی اش را در مجلات و نشریات کودک و نوجوان گذرانده است. وی از سال ۱۳۶۹ سمت هایی چون مدیر مسوولی تعدادی از مجلات رشد و سردبیری ماهنامه های رشد معلم، رشد نوجوان، رشد کودک و فصلنامه های جوانه و رشد آموزش هنر را بر عهده داشته است. عضویت در شورای شعر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، همکاری با بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس، نایب رییس انجمن قلم ایران و انجمن نویسندگان کودک و نوجوان و مسئول شعر مجله کیهان بچه ها و بسیاری از سمت های دیگر، از جمله فعالیت های ثبت شده در کارنامه فرهنگی محقق به شمار می آیند. تجربه او در مطبوعات تخصصی کودک و نوجوان بهانه ای شد تا درباره وضعیت اطلاع رسانی کتاب در این نشریات نظریات وی را نیز جویا شویم.

محقق با مرور اجمالی تاریخچه عملکرد نشریات و رسانه ها در حوزه اطلاع رسانی کتاب کودک و نوجوان، گفت: «از سال های دیر و دور، یاد هست که مطبوعات معمولا صفحه یا صفحاتی برای نقد و معرفی کتاب داشتند. در آن سال ها مطبوعات کودکان و نوجوانان اگر چه چند عنوان بیشتر نبودند، اما گاهی صفحه معرفی کتاب هم داشتند. حالا مثلا «دختران و پسران» موسسه اطلاعات و کیهان بچه های موسسه کیهان کمتر و مجلات «رشد» بیشتر و بهتر به این موضوع می پرداختند.

البته نباید فراموش کنیم که عناوین کتاب های ویژه کودکان و نوجوانان در سال های قبل از انقلاب بسیار کم بودند و از آن تعداد هم بخشی در واقع حرف های بزرگسالانه ای بودند که چون سانسور ساواک اجازه انتشارشان را نمی داد، در قالب کتاب های کودک و نوجوان ریخته می شدند تا به نوعی منتشر شوند.

این بخش که مطلقا در معدود نشریات این گروه سنی معرفی نمی شد. اما در کل اصلا آنقدر کتاب کودک و نوجوان چاپ نمی شد که حالا درباره طرح

گزارشی از نمایشگاه کتاب در استان مرکزی

یار مهربان، قلب ایران را تسخیر کرد

نمایشگاه بزرگ کتاب در استان مرکزی به سال ۱۳۷۳ بازمی گردد. دومین نمایشگاه کتاب در این استان سال ۱۳۷۹ شکل گرفت، اما در دور جدید فعالیت موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران و تلاش برای افزایش تعداد برگزاری نمایشگاه های استانی کتاب در طول هر سال، نمایشگاه های سوم و چهارم استان مرکزی در سال های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۸ برپا شد.

نکته قابل توجه این که نمایشگاه سال قبل استان مرکزی در آذر ماه شکل گرفت و پس از گذشت تقریبا شش ماه، شاهد برپایی نمایشگاهی دیگر در مصلای شهر اراک بودیم.

نمایشگاه امسال استان مرکزی مانند دو نمایشگاه قبلی در بخشی از مصلای شهر اراک برگزار شد؛ با این تفاوت که امسال در محوطه بیرونی مصلای دو سالن به غرفه های جنبی و سرای اهل قلم اختصاص یافته بود.

امسال این برنامه ریزی از طرف مسوولان اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مرکزی صورت گرفت تا هر روز نشست های مختلفی در سرای اهل

مختلف را فراهم کرد تا در فاصله کمتر از ۱۰ روز از اختتامیه نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، نخستین نمایشگاه کتاب در استان خراسان شمالی برپا و پس از آن نیز از ۳۰ خرداد، نمایشگاهی دیگر در استان مرکزی برگزار شود.

موسسه نمایشگاه های فرهنگی امسال در ایام برپایی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران تفاهنامه برگزاری نمایشگاه کتاب در اغلب استان ها را با ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان های کشور منعقد کرد و در همین راستا در نیمه اول سال، علاوه بر دو نمایشگاه کتاب در استان های خراسان شمالی و مرکزی، دو نمایشگاه دیگر نیز در استان های گیلان و کردستان برگزار خواهد شد تا پس از ایام ماه مبارک رمضان و در نیمه دوم سال به طور متوسط در هر ماه سه نمایشگاه کتاب در استان های مختلف کشور برپا شود. اما استان مرکزی که در هفته اول تابستان میزبان چند صد ناشر از سراسر کشور بود، تاکنون بیش از چهار بار از شکل گیری چنین رویدادی بهره مند شده است. سابقه نخستین دوره برگزاری

مرتیضی قدیمی: بالاخره فصل تابستان، فصل دوست داشتنی تعطیلات، سفر و فراغت از راه رسید؛ هر چند گرمای آن، چند هفته زودتر به کوچه پس کوچه ها و خانه ها آمد تا از تیر و مردادی گرم تر از هر سال خبر دهد.

تابستان امسال هم مثل همه تابستان های دیگر فرصت انجام فعالیت های مختلف مانند سفر، شرکت در کلاس های هنری و... است که در کنار همه آنها، کتابخوانی و مطالعه، طرفداران خودش را دارد و احتمالا بخش عمده ای از این قشر، دانش آموزان و دانشجویان هستند که فرصت می کنند فارغ از دغدغه کتاب های درسی، به مطالعه بپردازند.

اگر همه این حدس و گمان ها درست باشد، احتمالا دانش آموزان و دانشجویان استان مرکزی و شهر اراک و علاقه مندان به کتاب و کتابخوانی در این خطه از کشور را باید خوش شانس دانست که همزمان با نخستین روزهای تابستان، میزبان نمایشگاه کتاب دیگری شدند تا با امکان خرید کتاب هایی با ۴۰ درصد تخفیف از آثار چند صد ناشر، کتاب های مورد علاقه شان را خریداری کنند.

موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران امسال نیز پس از پایان کار نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، مقدمات برگزاری نمایشگاه های کتاب در استان های

قلم نمایشگاه با موضوعات مختلفی نظیر نقد کتاب، شتونی خوانی، نقالی و... برگزار شود. این برنامه ها با استقبال خوبی از طرف اهالی فرهنگ و هنر استان مواجه شدند.

ایجاد ۲۵ غرفه جنبی ویژه نمایشگاه عکس، عرضه محصولات فرهنگی، نمایش و فروش نرم افزارهای فرهنگی و هنری، نمایش تازه های نشر استان طی یک سال گذشته، ایستگاه نقاشی کودکان و... از جمله ویژگی های نمایشگاه کتاب استان مرکزی بود که با استقبال چشمگیر مراجعان مواجه شد.

نمایشگاه امسال نیز مانند نمایشگاه سال گذشته، با همراهی و استقبال مسوولان استانی مواجه شد، به صورتی که در نخستین روز افتتاح نمایشگاه، چهره هایی نظیر آیت الله درو نجف آبادی، نماینده ولی فقیه در استان، شعبانی فرد، استاندار استان مرکزی، فرماندار اراک، معاون سیاسی امنیتی استاندار، مدیر کل آموزش و پرورش استان و بسیاری دیگر از مسوولان این استان حضور داشتند.

در مراسم افتتاحیه نمایشگاه، آیت الله درو نجف آبادی، نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه اراک گفت: «روحانیان، امامان جمعه، جماعت و متولیان مساجد نیز برای توسعه فرهنگ مطالعه و کتابخوانی در کشور، نهادهای اصلی رایاری، ترغیب

به مناسبت آغاز فعالیت رسمی سرویس «ایبنا نوجوان» در خبرگزاری کتاب ایران

مأمنی برای نوجوانان و کتاب هایشان

یحیی رئیسبان: با وجود فعالیت هایی که نشریات و رسانه ها به ویژه مجله های کودک و نوجوان در حوزه معرفی کتاب های این حوزه انجام می دهند، اما همچنان با فقر اطلاع رسانی در این زمینه مواجهیم. البته حرکت های خوبی نیز در این باره انجام گرفته؛ به ویژه راه اندازی بخش مستقل «ایبنا نوجوان» در خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) که در واقع یک صفحه تخصصی و خبری کتاب ویژه نوجوانان است و به انتشار مطالب این حوزه از قبیل گفت و گو با نویسندگان، معرفی کتاب های منتشر شده حوزه کودک و نوجوان در ایران و جهان و... می پردازد.

به مناسبت راه اندازی بخش یا سرویس «ایبنا نوجوان» سراغ دبیر «ایبنا نوجوان» رفتیم تا از دلایل راه اندازی آن و فراز و نشیب هایی که در این راه و در دوران فعالیت آزمایشی پشت سر گذاشته، آگاه شویم.

حمیدرضا داداشی، درباره چگونگی شکل گیری «ایبنا نوجوان» می گوید: «همه چیز از یک جرعه شروع شد. حدود یک سال و نیم پیش بود که به سردبیر «ایبنا» پیشنهاد کردم بخشی مستقل را برای نوجوان در این خبرگزاری راه اندازی کنیم. خوشبختانه از این پیشنهاد استقبال کرد و قول داد در نخستین فرصت پیشنهادم را به اطلاع مدیرعامل خانه کتاب برساند و از من هم خواست به جزئیات این طرح فکر و برنامه ام را اعلام کنم. خوشبختانه مسوولان خانه کتاب هم از این طرح استقبال کردند و در نهایت قرار شد در نخستین فرصت، سایت فرعی «ایبنا نوجوان» به صورت آزمایشی راه اندازی شود تا این که ابتدای تابستان سال گذشته و همزمان با میلاد باسعادت حضرت فاطمه زهرا(س) سرویس «ایبنا نوجوان» راه اندازی شد.»

دبیر «سرویس «ایبنا نوجوان» اهداف و انگیزه های راه اندازی این سرویس را این گونه تشریح می کند: «نوجوانان، بخش عظیمی از جمعیت کشورمان را تشکیل می دهند. هر سال بیش از ۵۵ هزار عنوان کتاب در کشور منتشر می شود که بخش عمده ای از آن در حوزه کودک و نوجوان است و به طور کلی، استقبال کودکان و نوجوانان از کتاب، کاملا خوب است.»

بسیاری از والدین حتی اگر خودشان هم کتاب نخوانند - به دلیل کمبود وقت، خستگی و دغدغه معاش و... - برای کودکانشان کتاب می خرند. مصداق این مدعا، نمایشگاه های کتاب است که نوجوانان و والدین از آن خیلی خوب استقبال می کنند، اما متأسفانه وضعیت مطبوعات در حوزه کودک و نوجوان، خیلی مطلوب نیست و تعداد و شمارگان آنها با تعداد و سلاقی بچه ها تناسبی ندارد. به این ترتیب، اخبار حوزه کتاب کودک و نوجوانان نیز خیلی خوب منعکس نمی شود. اگر میلیون ها عنوان کتاب هم در حوزه کودک و نوجوان منتشر شوند، مادامی که درباره آنها اطلاع رسانی مناسب صورت نگیرد و کتاب ها به مخاطبان معرفی نشوند، کار تکمیل نخواهد شد.

البته مطبوعات کودک و نوجوان، اخبار کتاب را پوشش می دهند؛ اما «ایبنا» که ماهانه بیش از یک میلیون مراجعه کننده دارد، می تواند اخبار کتاب کودک و نوجوان را هم پوشش دهد. این روزها رایانه و اینترنت به خانه های بسیاری از ایرانیان راه یافته است و بخش زیادی از مخاطبان رایانه و اینترنت را نوجوانان تشکیل می دهند در نتیجه با نفوذی که رایانه و اینترنت در خانه ها داشته اند، دغدغه دیگری برای مسوولان فرهنگی ایجاد شده و آن ارائه مطالب مناسب و غیر مضر برای کاربران

شمارگان یک نشریه و تناسب آن با شمارگان کتاب مورد نظر است. یعنی حیف است شما ششصد هزار صفحه را خرج معرفی کتابی چند ده صفحه ای کنید که اکثریت مخاطبانش هم آن را پیدا نخواهند کرد.» این شاعر و نویسنده با اشاره به این که در اکثر مجلات سعی کرده است به جای معرفی سطحی کتاب، از محتویات کتاب ها بهره گیرد یا شاعران، نویسندگان و هنرمندان ویژه کودکان و نوجوانان را معرفی کند، گفت: «مثلا به جای این که یک کتاب شعر مرحوم قیصر امین پور را معرفی کنم، خود شاعر را معرفی می کردم، فهرستی از آثارش و نمونه هایی از اشعارش را نیز نقل می کردم و طرح جلد بعضی از آثارش را هم چاپ می کردیم. در واقع این صفحه هم صفحه شعر و معرفی شاعر بود و هم صفحه معرفی کتاب تلقی می شد که چند هدف از اهداف مجله را پوشش می داد.»

وی اظهار داشت: «سردبیر هر نشریه ای باید با توجه به نوع و جنس مخاطب، سن و سال او، نوع کتاب مورد نظر و ضرورت معرفی اش برنامه خاص خود را داشته باشد. یعنی نمی توان برای همه نشریات نسخه واحدی پیچید. این نگاه با توجه به روزنامه، هفته نامه یا ماهنامه بودن نشریات و تعداد صفحاتشان هم قابل تامل و برنامه ریزی است. مثلا یک ماهنامه که دوازده شماره در سال منتشر می کند و یک صفحه هم بیشتر معرفی کتاب ندارد، با چه معیاری از میان ده ها هزار کتاب چاپ شده در این سال دست به انتخاب و معرفی می زند؟ چه کسی این انتخاب را انجام می دهد؟ تسلط او بر حوزه کتاب های چاپ آن سال چقدر است؟ می بیند که مساله جدی تر از آن است که خیال می کنیم.»

محقق گفت: «می توان به صورت کلیشه ای، در هر شماره نشریات، کتاب یکی از دوستان یا یک کتاب دم دست را برداشت و در حد تصویر روی جلد و شناسنامه کتاب، در صفحه گذاشت و احيانا چند جمله ای هم درباره اش نوشت و خیال کرد که کار تمام شده است. اما اگر جدی تر به آن نگاه کنیم، موضوع از منظرهای گوناگون قابل نقد و بررسی است، به ویژه که اکنون تنها کتاب نیست و لوح های فشرده، سایت ها و دیگر منابع دیجیتال هم جزو منابع مورد نیاز مخاطبانند.»

حرف آخر این که مجلات اگر بتوانند فضای کتاب و کتابخوانی را گرم کنند و زنده نگه دارند، خود معرفی کتاب کار مهمی نیست، مهم فضای فکری و فرهنگی مخاطب است، زیرا اگر او در این فضا نباشد یا به این فضا نیاید، همه معرفی های ما هم بی نتیجه است. به قول معروف ماهی به مخاطب ندهیم، بلکه ماهیگیری یادش بدهیم. به قول شاعر که می گوید: آب کم جو، تشنگی آور به دست / تا بجوشد آبت از بالا و پست.»

و تشویق کنند.» وی افزود: «افزایش سرانه مطالعه کتاب یکی از مولفه ها و شاخص های مهم توسعه جوامع محسوب می شود و در این بخش، ایران اسلامی باید سرآمد باشد، چون دین مبین اسلام به این موضوع تاکید فراوانی دارد.»

استاندار استان مرکزی نیز برگزاری نمایشگاه کتاب را حرکتی بارز از معرفی کتاب و گفت: «امیدواریم نمایشگاه با استقبال خوبی مواجه شود، چرا که کتاب، نماد پیشرفت و توسعه کشور است و می تواند نماد قدرت فرهنگی و تبادل افکار کشور باشد.» وی افزود: «برپایی نمایشگاه کتاب یکی از اقدامات کارساز و اثرگذار فرهنگی است که می تواند کتابخوانی را وارد زندگی افراد کند.» این نمایشگاه از سی ام خرداد تا پنجم تیرماه با حضور حدود ۲۰۰ ناشر در ۱۶۰ غرفه برپا شد.

وی گفت: «به یقین کشوری که توسعه پیدا می کند، کتابخوان های فراوانی دارد.»

وی با بیان این که مطالعه کتاب آثار و برکات مفید زیادی دارد افزود: «برای توسعه فرهنگ مطالعه در کشور باید همت مضاعف داشته باشیم چرا که مطالعه کتاب های ارزنده و مفید انسان را با دیدگاه های جدید آشنا می سازد و مسیر حرکت صحیح را به افراد نشان می دهد.»

مناسبتی با ناشران و موسسات تولیدکننده کتاب کودک و نوجوان داشته باشیم و ان شاء الله همزمان با آغاز فعالیت رسمی «ایبنا نوجوان» نتایج مثبت آن نمایان خواهد شد.»

وی همچنین می گوید: «از نظر سخت افزاری و نرم افزاری هم باید گفت که شکل و شمایل سایت «ایبنا نوجوان» یا به قولی، فرمت صفحات آن چندان تناسبی با نوجوانان ندارد و همان فرمت اینستا. البته از نخستین روز راه اندازی «ایبنا نوجوان» این دغدغه را داشته ایم که طراحی این صفحه را تغییر دهیم. این مساله، دغدغه مدیریت خانه کتاب نیز هست، بنابراین امیدوارم در آینده نزدیک بتوانیم گرافیک صفحه را تغییر دهیم و با ایجاد آیتم های متنوع، تحول عمده ای در محتوای آن ایجاد کنیم.» «ایبنا نوجوان» پس از یک دوره فعالیت آزمایشی یک ساله، به تازگی فعالیت رسمی خود را آغاز کرده است. دبیر «ایبنا نوجوان» درباره عملکرد ایبنا نوجوانان در این یک ساله و میزان استقبال از اخبار آن اظهار می کند: «مادر دوره فعالیت آزمایشی «ایبنا نوجوان»، هم خودمان و هم مخاطبانمان را محک زدیم و خوشبختانه نتایج و بازخوردهای خوبی هم گرفتیم. با استفاده از سامانه آمار سایت ایبنا، ذائقه مخاطب را سنجیده ایم و تقریباً می دانیم که مخاطب نوجوان ما در «ایبنا نوجوان» دنبال چیست. شاید جالب باشد که بگویم اخبار کتاب های دینی و مذهبی بیشترین بیننده را در «ایبنا نوجوان» دارند.»

درباره استقبال مخاطبان از اخبار این سایت هم باید بگویم که استقبال از «ایبنا نوجوان» بیش از تصور خودمان بوده است. در ابتدای امر با ۲۰ هزار بار مطالعه اخبار ایبنا نوجوان در ماه رو به رو شدیم و امروز این میزان بسیار بیشتر شده و این در شرایطی است که به دلیل قرار گرفتن در شرایط آزمایشی، تعداد و تنوع اخبارمان زیاد نبوده است. از این رو به یقین در دوره فعالیت رسمی و افزایش تعداد و تنوع اخبار، این استقبال بسیار چشمگیرتر خواهد بود.»

وی درباره برنامه های آینده «ایبنا نوجوان» نیز می گوید: «در صورتی که بتوانیم گرافیک صفحه را مطابق سلیقه کلی نوجوانان تغییر، محتوا و کیفیت اخبار و مطالب را افزایش دهیم و با نویسندگان، ناشران و دست اندرکاران کتاب های کودک و نوجوان تعامل بهتری داشته باشیم، به یقین موفقیتمان تضمین خواهد شد. همین جاز فرصت استفاده می کنیم و ضمن فشردن دست تمام عزیزان نویسنده و ناشر، از آنها دعوت می کنیم «ایبنا نوجوان» را به دیگران نیز معرفی کنند.»

اینترنت است. من در مقامی نیستم که بخواهم از طرف خانه کتاب سخن بگویم، اما به عنوان یک مخاطب می گویم که خانه کتاب با راه اندازی خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) و بعدها با راه اندازی «ایبنا نوجوان» نشان داده که به طور جدی خواهان ترویج فرهنگ کتابخوانی در میان اقشار مختلف جامعه است.

به نظر من، درست به همین دلیل است که در طول سال های گذشته با راه اندازی خبرگزاری تخصصی کتاب و راه اندازی سرویس های جدید مانند ایبنا انگلیسی، عربی، اسپانیایی و ایبنا نوجوان، سعی در حضوری پررنگ تر در عرصه کتاب و فرهنگ داشته است.

با توجه به مسائلی که داداشی به آنها اشاره می کند، به یقین موانع و مشکلاتی نیز در مسیر «ایبنا نوجوان» وجود دارند. وی در این باره می گوید: «مهم ترین چالش مادر حوزه مطبوعات کودک و نوجوان - به طور عام - کمبود خبرنگار حرفه ای در این حوزه است. مطبوعات کودک و نوجوان بیش از آن که توسط خبرنگاران حرفه ای اداره شوند، توسط نویسندگان کودک و نوجوان مدیریت می شوند به همین دلیل مجلات کودک و نوجوان از نظر محتوا به کتاب شبیه اند که این اصلا خوب نیست. مساله بعدی، دشواری کار در حوزه کودک و نوجوان است. روزنامه نگاری در این حوزه حساسیت هایی دارد و شاید کمبود خبرنگار حرفه ای - خبرنگاری که نوجوانان و نیازهایشان را بشناسد - مهم ترین دغدغه ما در یک سال گذشته بوده است.»

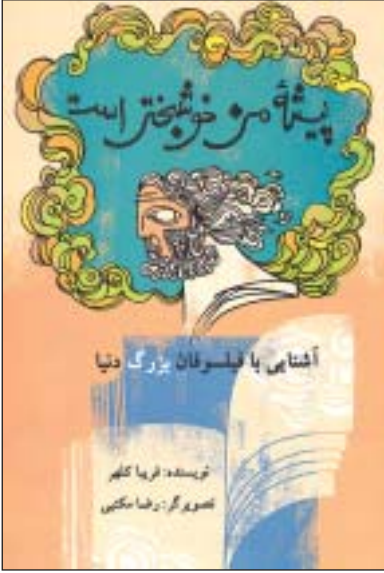
دغدغه دیگر، ایجاد تعامل با ناشران کودک و نوجوان است. متأسفانه تعداد زیادی از ناشران تعامل خوبی با خبرگزاری ها و مطبوعات ندارند و کتاب های خود را برای معرفی به آنها ارائه نمی دهند. البته برنامه ریزی هایی کرده ایم تا تعامل

همه چیز از یک جرعه شروع شد. حدود یک سال و نیم پیش بود که به سردبیر «ایبنا» پیشنهاد کردم بخشی مستقل را برای نوجوان در این خبرگزاری راه اندازی کنیم ...

کوتاه درباره کتاب «پیشه من خوشبختی است» نوشته فریبا کلهر

وجه شخصی زندگی فیلسوفان

دوستی نداشت. بسیار حساس و ظنین بار آمده بود. از اجتماع می ترسید و از لذت همکاری بی خبر بود. همه این خصوصیات از بدبینی او ناشی می شد. آدم های بدبین فکری کنند که در جهان برای انسان ها فقط ناخوشی وجود دارد. به نظر این افراد غم های دنیا بیشتر از شادی هایش هستند...

همان گونه که گفته شد این اثر یک کتاب خواندنی است، اما ای کاش کلهر در کنار پرداختن به صفات روحی فیلسوفان به شکلی تیتروار به کتاب های آنها هم اشاره ای می کرد تا قدمی فراتر از باور عوام برداشته باشد و این ذهنیت را به وجود بیاورد که اگر بخش عظیمی از فیلسوفان حرکاتی مانند مردم عوام داشته اند، اما نظریات آنها در طول تاریخ توانسته است تا حد زیادی چراغ راه انسان ها باشد.

کتاب «پیشه من خوشبختی است» سال ۱۳۸۸ در شمارگان ۵۰۰۰ نسخه و با بهای ۱۰۰۰ تومان توسط نشر کتاب های شکوفه وابسته به انتشارات امیرکبیر منتشر شده است.

در یک رودخانه دو بار شنا کنید زیرا هر لحظه آب تازه ای روی شما جریان می یابد...
حسن طنزی که در این کار شاهدیم لذت خواندن را چند برابر می کند و خواننده باز هم به تصور رسیدن به لحظه های طنز آلود با ولع کار را دنبال می کند: «آدمیان وقتی برای اولین بار پیام مرا می شنوند همان قدر از فهم آن عاجزند که وقتی هنوز آن را نشنیده اند...»

یکی از مشخصات بارز این کتاب، گنجاندن مطالب کوتاه در کنار هم است، یعنی این که کلهر با زیرکی، حوصله کودکان و نوجوانان را در نوشتن مد نظر قرار داده و بر همین مبنا به چند صفحه درباره هر فیلسوف بسنده کرده است؛ کاری که اگر جز این بود خواننده ای پیدا نمی کرد.

ای کاش کلهر در این میان به فیلسوفان ایرانی هم توجه نشان می داد، چون وضعیت معرفی فیلسوفان ایرانی در جامعه ما به مراتب از فیلسوفان خارجی بدتر است و اشاره هایی از این دست می تواند به هر شکل نتیجه بخش باشد.

یکی از بخش های خواندنی این کتاب بخش مربوط به شوپنهاور است؛ بخشی که به لحاظ پرداختن به وجوه شخصی یک فیلسوف بسیار عالی است: «شوپنهاور، مردی که هرگز نگذاشت تیغ سلمانی به گردنش برسد، کسی که همیشه زیر بالش خود تپانچه ای می گذاشت، از سر و صدای ایزار بود و کمترین

قرار داده است.
گرچه معلوم نیست مطالب مربوط به فیلسوفان متعدد تا چه اندازه مستند و تا چه اندازه زاینده خیال نویسنده است، اما حسن کنجکاری ای که در لایه لای این کتاب موج می زند باعث ایجاد تفکری در شناخت هر چه بیشتر می شود، یعنی اینکه خواننده پس از پایان کتاب باز هم دوست دارد بیشتر درباره چهره های فلسفی بداند و این یعنی موفقیت یک کتاب و یک نویسنده.

زبان قابل فهم و قابل دریافت کلهر در این کار زبانی است که شاید در نوع خود کم نظیر باشد و او کوشیده است جهان دفعی حوزه فلسفه را برای کودکان ایرانی به جهانی قابل اعتماد بدل کند؛ کاری که تا حدود زیادی در آن موفق بوده است.

استفاده از حال و هوای روحی فیلسوفان متعدد و گنجاندن آنها در ردیف آدم های معمولی یعنی شکستن ذهنیت ازلی و ابدی ما کاری است که این کتاب را از حوزه شعارپردازی دور کرده است، یعنی این که نوجوان خواننده درمی یابد که یک فیلسوف بزرگ هم ممکن است مانند یک آدم عادی دست به حرکاتی بزند که ممکن است در حد و حدودش نباشد و از طرفی هم قائل به ذهنیتی ماندگار باشد: «هراکلیتوس عادت داشت مردم را تحقیر کند و به آنها ناسزا بگوید. هراکلیتوس برای بسیاری نامی آشناست، زیرا جمله معروفی دارد که بسیاری آن را شنیده اند: شمانمی توانی

فلسفه حوزه ای است که برای بسیاری از ما جهانی دست نیافتنی می نماید و معمولاً با شنیدن کلماتی مانند فلسفه یا فیلسوف به لحاظ ذهنی به مسیری می رویم که گویی حتی توانایی شناخت اولیه از آنها را هم نداریم و این نکته به ضعف نظام آموزشی و نپرداختن به موقع و پایه ای در شناخت این موضوع برمی گردد.

ما معمولاً در برخورد با فیلسوفان گوناگون به رویه ظاهری بسنده می کنیم و به جهت عمیق نبودن شناخت به مسائلی پیش پا افتاده از فیلسوفان توجه نشان می دهیم که بیشتر مربوط به باورهای مردم عامی است.

بسیاری از نویسندگان تاکنون تلاش کرده اند در قالب چاپ کتاب های مختلف، این نوع نگاه را به اشکال مختلف تلطیف کنند، اما ظاهراً چیزی شدن بر یک باور دیر و دور مشکل تر از اینهاست.

با این مقدمه سراغ کتاب «پیشه من خوشبختی است» نوشته فریبا کلهر می رویم؛ کتابی که برای گروه سنی نوجوانان نوشته شده و ظاهراً، دغدغه آن پیدا کردن راهی برای برون رفت از تفکر اشاره شده است.

فریبا کلهر در این کتاب گرچه از لایه های ظاهری عبور نکرده و کارهای فراتر از باور عوام انجام نداده، اما کار او از این جهت حائز اهمیت است که الفبای شناخت فیلسوفان بزرگ را در مقابل دید نوجوانان

گزارش آماری هفته

در هفته گذشته از نظر انتشار کتاب های چاپ اول، انتشارات کانون اندیشه جوان با چهل و چهار عنوان کتاب پرکارترین ناشر؛ مهدی وحیدی صدر با ده عنوان پرکارترین مولف؛ و جلال نعمت‌اللهی با هفت عنوان پرکارترین مترجم بوده‌اند.

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع‌رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می‌شود. از شنبه ۸۹/۳/۲۶ تا چهارشنبه ۸۹/۳/۲۶، ۱۳۳۵ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتاب‌ها در موضوع علوم عملی و سپس کودک و نوجوان بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات دین، ادبیات، علوم اجتماعی و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتاب‌های منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	چاپ	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط صفحه
۱	کلیات	۳۶	۳۰	۶	۱۸	۱۸	۱۸	۲۳	۱۳	۲۴۵۳
۲	فلسفه و روانشناسی	۵۶	۳۴	۲۲	۲۳	۲۳	۲۳	۴۹	۷	۲۳۳۶
۳	دین	۲۰۰	۱۷۵	۲۵	۱۲۱	۷۹	۱۴۱	۵۹	۵۹	۲۹۸۱
۴	علوم اجتماعی	۱۵۷	۱۳۷	۲۰	۱۱۴	۴۳	۱۴۴	۱۳	۱۳	۱۹۶۷
۵	زبان	۵۶	۵۱	۵	۳۴	۲۲	۴۶	۱۰	۱۰	۴۵۰۴
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۴۲	۳۶	۶	۲۳	۱۹	۳۴	۸	۸	۱۶۹۵
۷	علوم عملی	۲۰۶	۱۳۸	۶۸	۱۴۱	۶۵	۱۵۷	۴۹	۴۹	۲۱۴۴
۸	هنر	۳۸	۳۱	۷	۲۴	۱۴	۳۴	۴	۴	۲۱۱۵
۹	ادبیات	۱۷۱	۱۴۶	۲۵	۱۱۱	۶۰	۱۲۸	۶۰	۶۰	۱۸۸۵
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۹۲	۸۳	۹	۵۷	۳۵	۶۶	۲۶	۲۶	۳۳۱۸
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۸۰	۸۰	۰	۱۵	۶۵	۷۹	۱	۱	۳۶۳۷
۱۲	کودک و نوجوان	۲۰۱	۱۴۲	۵۹	۹۶	۱۰۵	۱۸۶	۱۵	۱۵	۳۹۶۶
	جمع بندی	۱۳۳۵	۱۰۸۳	۲۵۲	۷۷۷	۵۵۸	۱۰۸۷	۲۴۸	۲۴۸	۲۷۵۰

* «تالیف» به تمامی آثاری اطلاق می‌شود که ترجمه نباشد. آثاری چون تصحیح، تدوین، گردآوری، تحقیق، شعر و نظایر آن.

** منظور از موضوع «آموزشی و کمک درسی» کلیه کتاب‌هایی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه‌های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مربوط هستند و مخاطبان آنها دانش‌آموزان از پیش‌دستانی تا دبیرستان هستند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های کودک و نوجوان

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
گراوترین کتاب	۲۵۰۰۰۰ ریال	فرهنگ نامه‌ی نجوم و فضا، هیش کوپر؛ شادی حامدی‌آزاد؛ ناشر: طلایی؛ چاپ ۱؛ ۳۲۲ صفحه؛ ۸۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۲۴ مرتبه	هری پاتر و سنگ جادو؛ جوان کلین رولینگ؛ سعید کبریایی؛ ناشر: کتابسرای تندیس؛ ۳۵۲ صفحه؛ ۳۰۰۰ نسخه؛ ۶۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۰۰۰۰ نسخه	قصه‌های شعری شیرین زبون، هله هوله رو ما بچه‌ها نمی‌خوریم جای غذا؛ ناشر: گزیده؛ چاپ ۱؛ ۱۲ صفحه؛ ۵۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	مودب و خوش اخلاق؛ کیه کیه منم من؛ ناشر: قیوم؛ چاپ ۱؛ ۱۲ صفحه؛ ۳۵۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۵۰۴ صفحه	قصه‌های تازه از کتابهای کهن؛ مجموعه کامل ده دفتر در یک کتاب؛ مهدی آذریزهی؛ ناشر: اشرفی؛ چاپ ۱؛ ۱۴؛ ۵۰۰۰ نسخه؛ ۹۵۰۰۰ ریال

شاخص‌های آماری کتاب‌های بزرگسال

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزاترین کتاب	۴۰۰۰ ریال	داستان حافظ قرآن شدن کربلایی کاظم؛ ناشر: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره، مرکز انتشارات؛ چاپ ۱؛ ۳۲ صفحه؛ ۳۰۰۰ نسخه
گراوترین کتاب	۳۲۵۰۰۰ ریال	درنامه و اطلس رنگی بیماری‌های گوارش و کبد؛ رابینسون؛ امیرحسین بقراطیان؛ ناشر: شرکت غزال جوان؛ چاپ ۱؛ ۳۶۸ صفحه؛ ۱۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۱۱۳ مرتبه	دا؛ خاطرات سیده زهرا حسینی؛ ناشر: سورمه مهر؛ ۸۱۶ صفحه؛ ۲۵۰۰ نسخه؛ ۱۲۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۳۰۰۰۰ نسخه	واژگونی؛ باورها و پرسش‌ها؛ محمد اسلامی؛ ناشر: مهرآوش؛ چاپ ۱؛ ۳۶ صفحه
کمترین شمارگان	۳۰۰ نسخه	مبانی حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایران؛ مجموعه مقالات اولین همایش کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی؛ ناشر: کتابدار؛ چاپ ۲؛ ۴۲۰ صفحه؛ ۸۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۹۷۲ صفحه	؛ [b] a Ub 8]M]ebUfmcZ7cb]Ya dcfUfm9b] ؛ ناشر: امیر مسعود؛ چاپ ۱؛ ۱۰۰۰۰ نسخه؛ ۱۸۵۰۰۰ ریال
کمترین صفحه	۱۲ صفحه	امین؛ محمدمهدی رسولی؛ ناشر: کتاب نیستان؛ چاپ ۱؛ ۳۰۰۰ نسخه؛ ۱۸۰۰۰ ریال

شاخص‌های آماری کتاب‌های کمک‌درسی

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزاترین کتاب و بیشترین تیراژ	۱۲۰۰۰ ریال و ۲۰۰۰۰ نسخه	سوالات کنکور سراسری رشته ریاضی ۱۳۸۵ همراه با پاسخ تشریحی؛ ناشر: راه اندیشه؛ چاپ ۱؛ ۴۸ صفحه
گراوترین کتاب	۱۱۵۰۰۰ ریال	ریاضیات تجربی جامع کنکور؛ سرروش مونیعی؛ ناشر: کتاب خیلی سبز؛ چاپ ۷؛ ۱۲۴ صفحه؛ ۲۵۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ و کمترین تیراژ	۱۰۰ مرتبه و ۷۵۰ نسخه	مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده کنکور عمومی و پایه؛ سراسری و آزاد ۷۵ - ۱۳۸۸؛ پاسخ‌های کاملا تشریحی؛ مطابق با جدیدترین تغییرات منابع درسی...؛ ناشر: نوین پژوهش؛ ۳۶۴ صفحه؛ ۷۹۰۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد پدیدآورندگان				تعداد کتاب‌های افست
	مؤلف*		مترجم		
۴۹۹	زن	مرد	زن	مرد	۱۲۴
	۱۵۸	۸۱۱	۵۹	۲۱۴	

* مؤلف: تمامی پدیدآورندگان (مانند نویسنده، شاعر، گردآورنده، مصحح و...) به جز مترجم.

جنگ نرم کتاب با فراموشی مصدومان شیمیایی

ساعت ۵ بعد از ظهر ۲۲ آوریل ۱۹۱۵ میلادی، شهر ایپر در کشور بلژیک، نظاره گر نخستین تجربه استفاده از گازهای سمی کشنده بود؛ جایی که نیروهای آلمانی بمب‌های خود را بر سر پنج هزار سرباز جبهه متفقین از فرانسوی تا کانادایی ریختند. پس از شهر ایپر در اروپا، حمله ایتالیا به حبشه در آفریقا صورت گرفت. همین دو جنگ کافی بود تا در دل همگان هراس ایجاد شود. پس از آن، ژنو، پایتخت سیاسی اروپا میزبان نشست کشورهای جهان شد تا برای استفاده از این مواد شیمیایی تصمیم بگیرند که نتیجه آن در سال ۱۹۲۵ به پروتکل ژنو مشهور شد. کشورهای جهان، منع به کارگیری عوامل سمی و خفه کننده در جنگ‌ها را به امضا رساندند و عراق جزو کشورهای امضا کننده پروتکل بود. اما در آذر ۱۳۶۱، صدام، دیکتاتور عراق، برای در هم شکستن مقاومت رزمندگان ایرانی در تک‌های شبانه از سولفور مستارد (عامل تاول زا) استفاده کرد.

پس از آن در سال ۱۳۶۲ در پیرانشهر و پنجوین، زمستان سال ۱۳۶۴ در فاو و سال ۱۳۶۶ در جبهه مرکزی سومار، حملات ارتش متجاوز صدام با سلاح‌های شیمیایی اتفاق افتادند. شهر سردشت نیز در بعد از ظهر هفتم تیر سال ۱۳۶۶ چنان مورد حمله شیمیایی قرار گرفت که جمهوری اسلامی ایران آن را نخستین شهر قربانی جنگ‌افزارهای شیمیایی در جهان، بعد از بمباران هسته‌ای هیروشیما و ناگازاکی نامید.

این حوادث نتوانستند مقاومت ایرانیان را در برابر تجاوز دشمن بشکنند اما جسم برخی از آنان را آزردهند و جانبازان شیمیایی را از جنگ به یادگار گذاشتند. اهمیت بهداشت و سلامت مصدومان شیمیایی و چگونگی ادامه زندگی این افراد، شهاریا خاطری را بر آن داشت تا با همکاری مصطفی قانعی و امیدرضا طریقتی، در کتابی با عنوان «راهنمای بهداشت و سلامت برای جانبازان شیمیایی و مراقبین بهداشتی آنها» به این موضوع بپردازند. وی در این باره می‌گوید: «سلامت، یکی از مسائلی مهمی است که قربانیان سلاح‌های شیمیایی با آن دست به گریبانند. بیماری آنان منحصر به فرد است و کمتر کتابی درباره این مهم وجود دارد که گویای توصیه‌های ضروری برای آنها باشد. در حالی که برای دیگر بیماری‌ها مانند دیابت، فشار خون و حتی سرطان، در مجلات هم مطالبی دیده و خوانده می‌شوند.»

خاطری با کمک همکارانش و با استفاده از منابع محدود موجود در سراسر جهان، این کتاب را منتشر کردند و در آن، علاوه بر ارایه تاریخچه‌ای از سلاح‌های شیمیایی، مطالبی را درباره پیامدهای این بیماری، نوع تغذیه بیماران و ملاحظات دارویی آنها برای راهنمایی خانواده‌هایشان گرد آورده‌اند. به گفته وی، در سایر کشورها نیز تعداد محدودی از افراد به مطالعه درباره این موضوع می‌پردازند که با این پژوهشگران در ارتباطند و از مقالات آنها در تدوین این کتاب استفاده شده است.

این اثر در سال ۱۳۸۴ و پس از انتشار توسط پژوهشکده مهندسی و علوم پزشکی جانبازان به نشانی پستی ۴۰ هزار نفر از مصدومان شیمیایی ارسال شده است. شهاریا خاطری معتقد است که اغلب آثار منتشر شده با موضوع آسیب‌های شیمیایی پایه علمی داشته و پزشکان را مخاطب قرار داده‌اند در حالی که کتاب «راهنمای بهداشت و سلامت برای جانبازان شیمیایی و مراقبین بهداشتی آنها»، مخصوص مصدومان شیمیایی به چاپ رسیده و قرار است اطلاعات علمی و پزشکی آن به روز شود زیرا حدود یک میلیون نفر در اثر بمباران‌های شیمیایی ارتش متجاوز صدام علیه ایران مصدوم شده‌اند و براساس یک نیاز طبیعی باید در قالب کتاب به آنها اطلاع‌رسانی شود.»

برنار کوشنر، وزیر وقت امور خارجه فرانسه، به زبان فرانسه و در همین کشور منتشر و با استقبال مخاطبان مواجه شد. شهاریا خاطری خبر می‌دهد که این اثر، توسط دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری بررسی شده و قرار است به زبان فارسی برگردانده و توسط همین دفتر منتشر شود.»

گروه‌های متفاوت خارجی سال‌هاست به ایران سفر می‌کنند و در این بازدیدها، استفاده از سلاح‌های شیمیایی علیه این کشور و تأثیر آنها بر محیط زیست و قصه زندگی قربانیان این نوع تسلیحات برایشان بازگو شده است. شهاریا خاطری در کتاب دیگرش با عنوان «زخم‌های التیام نیافته» و به زبان انگلیسی، برخی از این گزارش‌ها را گرد آورده است. به گفته این محقق و مترجم، مردم ایران اطلاعاتی را درباره این حوادث دلخراش دریافت کرده‌اند و اغلب در جامعه با افرادی که گرفتار این عارضه‌اند، برخورد دارند. در حالی که مردم کشورهای دیگر از این وقایع و رخدادها در کشورمان بی‌خبرند و باید با چنین آثاری، آنها را مطلع کرد. این کتاب و مشابه آن به سفارت‌های ایران در کشورهای مختلف ارسال و در کنفرانس‌های بین‌المللی هم توزیع شدند که بازخوردهای مثبت مخاطبان خارجی، از تأثیر موفق آنها حکایت دارند.»

شهاریا خاطری و همکارانش همچنان به تلاش‌های خود ادامه می‌دهند و در صددند کتاب «تاریخ شفاهی کاربرد سلاح‌های شیمیایی» را تدوین و در آمریکا به چاپ برسانند. تاکنون با چند ناشر از این کشور وارد مذاکره شده و تعدادی از دانشجویان دکترای تاریخ

شفاهی مقیم آمریکا را برای همکاری دعوت کرده‌اند. از سوی دیگر، انجمن حمایت از قربانیان سلاح‌های شیمیایی با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران و موزه صلح تهران، برای نخستین بار در جهان و به مناسبت سالروز بمباران شیمیایی سردشت و روز ملی مبارزه با سلاح‌های شیمیایی، نمایشگاه بین‌المللی «سفیران صلح» را برگزار می‌کنند. در این نمایشگاه و از نهم تیرماه ۸۹ در فرهنگسرای نیاوران، مصدومان شیمیایی از حلبچه، هیروشیما و شهر ایپر بلژیک به خاطره‌گویی خواهند پرداخت و با مصدومان شیمیایی ایرانی ملاقات می‌کنند.

سال‌هاست که مراکز داخلی مانند نشر شاهد، مرکز تحقیقات مصدومان شیمیایی، انجمن حمایت از قربانیان سلاح‌های شیمیایی و پژوهشکده مهندسی و علوم پزشکی جانبازان آثاری را با موضوع آسیب دیدگان شیمیایی منتشر کرده‌اند. اما این کتاب‌ها به خوبی معرفی نشده و به درستی در اختیار نیازمندان آنها قرار نمی‌گیرند. عبدالله ابوالقاسمی، جانباز شیمیایی، از کتاب‌های موجود این حوزه اظهار بی‌اطلاعی کرده و می‌گوید: «مصدومان شیمیایی دچار عارضه‌های جسمی و روحی‌اند و به درک متقابل نیاز دارند در نتیجه انگیزه خانواده‌های آنها برای همدلی با این جانبازان نیز به مرور زمان باید تقویت شود. حداقل تأثیر این آثار و معرفی آنها، این است که نشان می‌دهند مصدومان شیمیایی فراموش نشده‌اند و باید تا زمانی که این بچه‌ها زنده‌اند، به آنها رسیدگی شود و تا هنگامی که توان سخن گفتن دارند، نظرشان پرسیده و کتاب شود.»

فرآیند فراموشی
سومین دوره
جایزه ادبی جلال آل احمد

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاون امور فرهنگی

سومین دوره جایزه ادبی جلال آل احمد با مشارکت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و موسسه خانه کتاب، دوم آذر ماه ۱۳۸۹، هم‌زمان با سالروز تولد نویسنده توانا و صاحب سبک، سید جلال آل احمد، برگزار می‌شود. موضوع‌های مورد ارزیابی هیئت داوران عبارتند از:

- داستان
- نقد ادبی
- تاریخ نگاری و مستند نگاری

از تمامی نویسندگان، منتقدان، ادیبان، تاریخ نگاران و ناشران دعوت می‌شود، آثار خود را که در سال ۱۳۸۸ به چاپ رسیده است، تا تاریخ ۳۱ مردادماه ۱۳۸۹، به دبیرخانه ارسال کنند.

جایزه نقرات برگزیده:

۱. لوح تقدیر به امضای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
۲. تندیس ویژه
۳. نشان ادبی جلال آل احمد
۴. ۱۱۰ سکه تمام بهار آزادی

نشانی دبیرخانه: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، بین خیابان فلسطین جنوبی و برادران مظفر، ساختمان شماره ۱۰۸۰، طبقه ۲ -
تلفن: ۶۶۹۶۶۲۱۴ - تلفکس: ۶۶۹۶۶۲۱۸

فرناز میری

روایت اول شخص

خوبرویان خفته ژاپنی

■ رضا دادویی، مترجم

به تازگی انتشارات سبزان، رمان «خانه خوبرویان خفته» اثر یاسوناری کاواباتا، برنده ژاپنی نوبل ادبیات را با ترجمه من راهی بازار نشر کرده است. این رمان به

عنوان برترین رمان قرن ژاپن شناخته شده است. گابریل گارسیا مارکز، نویسنده کلمیبایی و برنده نوبل ادبیات، در جایی عنوان کرده است که آرزو داشته این کتاب را خودش می نوشته و حتی برای ادای دین به این رمان داستانی هم تالیف کرده است. این دلچسپی مارکز و همچنین نظر یکی دیگر از نویسندگان ژاپنی درباره این رمان موجب ایجاد انگیزه ترجمه این رمان در من شد.

یک کتاب دیگر نیز در دست چاپ دارم که تا ماه آینده توسط نشر سبزان راهی بازار نشر می شود. این کتاب مجموعه داستانی از گابریل گارسیا مارکز با عنوان «زیباترین غریق جهان» است که حدود ۱۲ داستان کوتاه را شامل می شود.

همچنین ترجمه دو نمایشنامه دیگر از هارولد پینتر نیز به پایان رسیده است که کتاب مراحل اداری انتشار را طی می کنند. «کلکسیون و فاسق» و «مدرسه شبانه و خیانت» عنوان این نمایشنامه ها هستند. پیش تر پنج جلد از نمایشنامه های پینتر را ترجمه و توسط نشر سبزان منتشر کرده بودم. هر یک از این کتاب ها شامل دو نمایشنامه راند، پینتر از معدود نویسندگان ادبیات نمایشی برتر قرن بیستم است که کارش را در سبک نپیلیسم آغاز کرده اما به مرور زمان خود سبکی را ایجاد می کند. او هیاهوی دنیای مدرن و جریان مدرنیسم را به صورت ترسی که او را فرا گرفته بیان کرده است و انسان امروز را به خوبی درک می کند.

از سوی دیگر، ترجمه من از دو مجموعه داستان «بعد از زلزله» و «فیل ناپدید می شود» اثر هاروکی موراکامی، دیگر نویسنده ژاپنی، مراحل اداری انتشار را طی می کنند. سادگی و ماندگاری نوشته های موراکامی، ویژگی آثار او است و از سوی دیگر، سهل و ممتنع بودن نیز دیگر ویژگی نوشته های این نویسنده است که سبب اثرگذاری بیشتر آنها بر ذهن خواننده می شود.

معرفی و نقد ژاک لاکان

■ شیده احمدزاده، پژوهشگر ادبی

دو هفته پیش کتاب «تاریخ نقد ادبی» به زبان انگلیسی از سوی انتشارات سمت منتشر و راهی بازار نشر شد. این اثر در حقیقت یک منبع درسی برای دانشجویان رشته کارشناسی زبان و ادبیات انگلیسی است و در آن به تاریخ نقد ادبی از افلاطون تا زمان حاضر پرداخته ام. در این اثر منتقدان دوره های مختلف ادبیات انگلیسی معرفی شده اند و نظر آنها درباره تعریف ادبیات و جایگاه آن در جوامع گوناگون گنجانده شده است. از سوی دیگر در این کتاب اصول مکتب های قرن بیستم نیز بحث و بررسی شده اند. احتمال دارد این اثر به زبان فارسی نیز ترجمه شود و در اختیار دانشجویان رشته های دیگر قرار بگیرد.

همچنین کتابی با عنوان «روانکاوی ژاک لاکان» تا شش ماه دیگر توسط انتشارات علمی منتشر می شود. این کتاب حدود صد صفحه است و بیشتر به معرفی شخصیت و نظرات لاکان اختصاص دارد. پس از ارائه زندگی نامه لاکان، در هفت فصل نظریه های او و در یک فصل دیگر نقد نظرات او توسط سایرین را ارائه کرده ام.

از سوی دیگر، مجموعه مقالات همایش «هم اندیشی تخیل و مهاجرت» با تلاش من به عنوان دبیر علمی این همایش توسط انتشارات فرهنگستان هنر در دست انتشار است. این همایش در بهمن سال ۱۳۸۷ برگزار شد و من نیز مقاله ای را درباره بحث «دگرگونی در ادبیات مهاجر ایران» در این همایش ارائه کردم.

قطعات کوتاه فانتزی

■ حسین تولایی، شاعر و نویسنده کودک و نوجوان

در ماه های اخیر دو مجموعه داستانک با عنوان های «درخت عاشق پرنده است» و «بیا چند شاخه حرف بزنیم» برای گروه سنی نوجوان توسط انتشارات علمی فرهنگی منتشر شد. هر یک از این مجموعه ها ۲۵ داستانک را شامل می شوند و تصویرپردازی آنها توسط جمعی از تصویرگران انجام شده است. حجم این داستانک ها گاه از بیست کلمه نیز کمتر است و هر یک به دنبال روایتی از جاندارپنداری اشیا و روابط مفهومی آنها با یکدیگر هستند. به عبارت دیگر در این قصه ها اتفاقات روزمره زندگی انسان ها از زبان اشیا بیان شده اند.

همچنین به تازگی مجموعه شعر بزرگسال من با عنوان «وصال نام تمام خیابان های جهان است» دربرگیرنده حدود ۵۰ قطعه شعر توسط انتشارات فصل پنجم منتشر و راهی بازار نشر شد. شعرهای این مجموعه در قالب سپید و طی سال های ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۷ سروده شده اند. یعنی حاصل ۱۰ سال فعالیت در این زمینه اند. مضامین این شعرها سه بخش «دلدادگی» (شعرهای کوتاه عاشقانه)، «پاس» (فضای نظامی و پادگانی) و «شعرهای دیگر» (موضوعات متفاوت اجتماعی) را دربرمی گیرند.

به زودی یک مجموعه شعر برای گروه سنی نوجوان با عنوان «پشت صحنه دلم» توسط نشر پیدایش منتشر می شود. این مجموعه دربرگیرنده ۱۸ قطعه شعر درباره مسایل و دغدغه های نوجوانان است. انتشارات امیرکبیر نیز یک مجموعه از قطعات کوتاه فانتزی ام را با عنوان «شماره تلفن پرنده ها» در دست چاپ دارد که برای گروه سنی کودک نوشته شده و دربرگیرنده حدود ۲۳ قطعه فانتزی در فضای کاملا تخیلی کودکان است.

بررسی آثار سینمایی اقتباسی

■ زهره یزدان پناه قره تپه، نویسنده

آخرین رمان من زندگی نامه داستانی شهید محمدعلی رجایی بود که با عنوان «ستاره من» توسط انتشارات سوره مهر منتشر شد. در این داستان، بی آن که فصل بندی برای آن در نظر بگیرم خاطرات شهید رجایی را از دوران کودکی تا زمان شهادتش با زبانی ساده بیان کرده ام. این اثر با پرداخت داستانی، مراجعه به مستندات موجود و کاربرد تخیل در مواقعی که امکان پذیر بوده به رشته تحریر درآمده است.

اما این روزها چند اثر دیگر در دست نگارش دارم که زمینه های گوناگون و دو بخش کلی پژوهش در حوزه سینمای دینی و داستان هایی درباره دفاع مقدس و انقلاب را شامل می شوند اما ترجیح می دهم

تا پایان نگارش این آثار درباره آنها سخنی نگویم. علاوه بر این، تعدادی مقاله در حوزه سینما و ادبیات داشته ام که در نشریات مختلف به چاپ رسیده اند. از جمله این مقاله ها می توانم به «سینما و حکومت جوامع موعود»، «سیمای زن و خانواده در قاب ۲۸ جشنواره فیلم فجر»، «نگاهی به آفت های استراتژیک» (فقدان اندیشه های استراتژیک، سیاست های سینمایی و استراتژی فرهنگی) و «ارتباط سینما و ادبیات داستانی» اشاره کنم. نقد و بررسی آثار سینمایی اقتباس شده از رمان های مشهور ادبی از دیگر مقاله های من در این حوزه بوده است.

سیر و سلوک عملی

■ سیدیحیی یثربی، پژوهشگر فلسفه و حکمت

«تاریخ تحلیلی-انتقادی فلسفه»، جلد دوم «تفسیر روز» و «فلسفه چیست؟» عنوان آخرین کتاب های من هستند که به تازگی منتشر و راهی بازار نشر شده اند. در کتاب «تاریخ

تحلیلی- انتقادی فلسفه» برای نخستین بار تمامی مسائل فلسفه اسلامی بررسی شده است. این کتاب به همت انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در ۹۰۰ صفحه منتشر شد.

همچنین تعریف جدید از فلسفه و تفکر فلسفی بر خلاف تعریف رایج آن، همراه نقد دیدگاه های معاصران در تعریف فلسفه اسلامی به ویژه نقد دیدگاه علامه طباطبایی در کتاب «فلسفه چیست؟» گنجانده و توسط انتشارات امیرکبیر منتشر شده است. یک مجموعه کتاب نیز در دست انتشار دارم که تا پایان تابستان راهی بازار نشر می شود. یکی از این کتاب ها، جلد سوم «تفسیر روز» است که تا سوره مبارکه هود را شامل می شود. «تفسیر روز» توسط انتشارات امیرکبیر منتشر می شود و تفسیر عقلی- کاربردی قرآن کریم با توجه به مسائل روز است.

از سوی دیگر انتشارات امیرکبیر کتاب «حکمت متعالیه ملاصدرا» (همراه با گزیده های متون) اثری از بنده را در دست چاپ دارد. دیدگاه من در این اثر، نگاهی منتقدانه بوده است و در آن تمامی مسایل مهم فلسفی را بررسی کرده ام. در حقیقت این کتاب که اکنون در مرحله صحافی است جایگاه ملاصدرا را بهتر نشان می دهد. پیش تر دو کتاب «حکمت مشاء» و «حکمت اشراق» را نیز منتشر کرده ام.

همچنین کتابی با عنوان «عرفان عملی» در ۷۰ فصل توسط انتشارات بوستان کتاب قم در دست انتشار است. این کتاب به مسایل عرفان عملی و سیر و سلوک می پردازد، اما با کتاب های مشابه در این زمینه تفاوت هایی دارد. از جمله آن که سایر کتاب ها به مسایل و مشکلات پیش از سلوک نمی پردازند. برای نخستین بار در این کتاب مسایل و مشکلات پیش از آغاز سلوک را در حدود ۱۸ فصل بررسی کرده ام. بیشتر افرادی که سلوک نمی دهند، اما ادعای عرفان می کنند بی آن که ریاضت کشیده باشند. تفاوت دیگر این کتاب با آثار افرادی چون خواجه عبدالله انصاری و دیگران تشریح مراتب سلوک در سفرهای دوم، سوم و چهارم در ۱۵ فصل است. کتاب های دیگری که در این زمینه موجودند، تنها مراتب سلوک را تا پایان سفر نخست بیان می کنند. البته در حدود ۴۰ فصل از این کتاب به مراتب سیر و سلوک در سفر نخست پرداخته ام. اما این بخش کتاب نیز چند امتیاز نسبت به سایر کتاب ها دارد؛ یکی آن که آن را براساس تجربه های واقعی نوشته ام و تنها بیان گفته های دیگران نیست و دیگر آنکه نشانه های سلوک را در این کتاب مشخص کرده ام. از سوی دیگر از اظهار نظر عارفان نیز در این کتاب بهره گرفته ام.

یادداشت

مریم حسینی

مدرس دانشگاه الزهرا

شعر زنان

در صد سال اخیر

سرآغاز حضور زنان در عرصه شعر و شاعری امروز راهی توان باسال های مشروطه و دوران پس از آن و به عبارت دیگر، شروع تحولات اساسی در حوزه های فرهنگی و سیاسی ایران همزمان خوانند.

در آن دوران، زنان شاعر با استعدادی ظهور کردند که با تجربه های اندک خود آثاری را پدید آوردند. در آن روزگار زنان امکان انتشار دفتر شعر را نداشتند و سروده های زنان تنها در چندین نشریه ویژه زنان چاپ می شد. در زمره این شاعران می توان از پروین اعتصامی، تواناترین شاعر زن آن دوره یاد کرد که سروده هایی از او در سال های ۱۲۹۰ تا ۱۳۰۲ در نشریه «زنان» چاپ شده است که از سوی مدرسه ای که در آن به تحصیل مشغول بود، منتشر می شد.

در آن دوران برخی از زنان که عمدتاً خود شاعر بودند نیز نشریاتی را منتشر می کردند. از جمله زندخت شیرازی که از پیشروان شعر معاصر بود و علاوه بر شعر در نگارش نمایشنامه و داستان نیز دستی داشت. این شاعر بسیاری از سروده هایش را در نشریه «دختران ایران» به چاپ می رساند. شاعرانی نیز در آن دوران می زیستند که پس از فوت، هنر شاعری آنها نمایان شد، شاعری چون ژاله قائم مقامی که اشعارش بعدها توسط پسرش، پژمان بختیاری منتشر شد و او را در زمره پیشگامان شعر معاصر معرفی کرد از آن جمله است.

موضوع شعر زنان در آن دوران، پرداختن به مسائل و محدودیت های زنان و تقاضای آنها برای حقوق مساوی است به گونه ای که در اغلب این سروده ها، گرایش های زنانه به چشم می آید. قالب این شعرها نیز اغلب کلاسیک و بیشتر قصیده و غزل است. البته تجربه های تازه ای در این شعرها دیده نمی شود و به جز شعرهای پروین، سروده های شاعران زن آن روزگار دارای ارزش های شعری قابل توجهی نیستند.

دوره دوم شاعری زنان راهی توان از سال ۱۳۳۰ تا ۱۳۵۷ در نظر گرفت. فروغ فرخزاد از شاعران این دوره است که با سبک نیمايي پا به عرصه شعر می گذارد و البته با غزل هایش در شعر سنتی نیز ردی به جای می گذارد. همچنین پروین دولت آبادی، ژاله اصفهانی و میمنت میرصادقی از دیگر شاعرانی هستند که گوی سبقت را از سایرین ربودند. شعر در این دوران از محتوا و ارزش های شعری برخوردار است و قالب های متنوع تری را دنبال می کند.

پس از انقلاب، دوران سوم شعر زنان آغاز شد. در این دوران شاعران زن با مضامین و تجربه های بدیع تری در شعر انقلاب، شعر جنگ و شعر اجتماعی ظهور می کنند. سپیده کاشانی، یکی از برجسته ترین شاعران شعر انقلاب، سیمین دخت و وحیدی و فاطمه راکعی از چهره های مطرح دوره سوم شعر زنانند. در سال های اخیر نیز شاعران زن گرایش های گوناگونی را تجربه و آثار درخور توجهی را در حوزه شعر نو و کلاسیک خلق کرده اند.

فراموش نکنیم، آنچه در ارتباط با شعر زنان در هر سه دوره مطرح می شود، توجه به مسائل و هویت زنان است. البته این امر در دوران نخست شاعری زنان به دلیل شرایط اجتماعی آن روزگار بسیار پررنگ است، اما از دوران دوم، این محور چشم انداز وسیع تری می یابد.